

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων - Πανεπιστήμιο Πειραιά

Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»

**«Στρατηγικός προγραμματισμός και παροχή κοινωνικών υπηρεσιών στην
Ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση:**

Η περίπτωση του Δήμου Κατερίνης»

Μεταπτυχιακή διατριβή

Γιαμούζη Ζουμπούλης

Επιβλέπων : Σήφης Πλυμάκης,

Διδάκτωρ τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης

Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Θεσσαλονίκη Ιούνιος 2017

Department of Political Studies and International Relations

University of Peloponnese

Department of Economics - Democritus University of Thrace

Department of Economics - Aristotle University of Thessaloniki

Department of Business Administration - University of Piraeus

Interuniversity Interdepartmental

Master Program in

«Local and Regional Government and Development»

«Strategic Planning and Social Services in Greek Local Municipalities

Case Study : Municipality of Katerini»

Dissertation Thesis

Giamouzi Zoumpouli

Supervisor : Sifis Plimakis

Dr. Department of Political Sciences and Public Administration

Thessaloniki June 2017

Αφιέρωση

Η διαδρομή μου στον κύκλο των μεταπτυχιακών σπουδών έφτασε στο τέλος της.
Μία διαδρομή γνώσης, που παρ'όλες τις δυσκολίες και τις υποχρεώσεις της καθημερινότητας, υπήρξε χαρούμενη και ενδιαφέρουσα,
υπήρξε γεμάτη νέες γνώσεις και εμπειρίες.

Είναι αφιερωμένη στον άνθρωπο που από πολύ μικρή μου έμαθε να διαβάζω, να προσπαθώ, να κυνηγώ την γνώση και να την βάζω προτεραιότητα.

Στον άνθρωπο που στηρίζει και βοηθά,

Στον άνθρωπο που αγαπά, ανέχεται και προσφέρει.

Στην μαμά μου ,

Αντιγόνη

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ τον επιβλέποντα μου *Σήφη Πλυμάκη*, για την εμπιστοσύνη του, τις κατευθύνσεις που μου έδωσε και την ανοχή που έδειξε στην πίεση του χρόνου στην οποία τον υπέβαλα.

Ευχαριστήσω επίσης όλους τους καθηγητές του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών για τη Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους συναδέλφους φοιτητές.

Ιδιαίτερα τους τρεις συναδέλφους *Ζωή, Χάρη και Σόφο* για όλα όσα μοιραστήκαμε τα οποία θα θυμόμαστε χαμογελώντας πάντα

και βέβαια *την οικογένεια μου* που όπως πάντα ήταν δίπλα μου,αγωνιούσε, στήριζε και χαιρόταν μαζί μου.

Σας ευχαριστώ πολύ !!!

Περιεχόμενα	σελ. 5
Εισαγωγή	σελ. 8

Κεφάλαιο Α. Κοινωνική πολιτική υπηρεσιών

A.1. Εισαγωγή - Γενικές έννοιες κοινωνικής πολιτικής	σελ. 9
A.2. Μορφές και Σύστημα Φορέων Κοινωνικής Πολιτικής	σελ.10
A.3. Ο ρόλος των ΟΤΑ στην κοινωνική πολιτική	σελ.12
A.3.1. Ο ρόλος και η λειτουργία των ΟΤΑ στην κοινωνική πολιτική	σελ.12
A.3.2. Αρμοδιότητες και προγράμματα άσκησης κοινωνικών υπηρεσιών από ΟΤΑ	σελ.15

Κεφάλαιο Β. Χρηματοδοτικά Προγράμματα Κοινωνικών Υπηρεσιών ΟΤΑ

B.1. Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Κοινωνικής Πολιτικής	σελ.16
B.1.1. Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους (TEBA)	σελ.17
B.2. Εθνικό Πλαίσιο Κοινωνικής Πολιτικής	σελ.18
B.2.1. Γενικά	σελ.18
B.2.2. ΕΣΠΑ 2014-2020	σελ.19
B.3. Οι πόροι και οι δράσεις του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020 στον Κοινωνικό Τομέα	σελ.22
B.3.1. Οι θεματικοί στόχοι της νέας πολιτικής συνοχής 2014-2020	σελ.22
B.3.2. Οι επενδυτικές προτεραιότητες του Θ.Σ. 9	σελ.23
B.3.3. Οι επενδυτικές προτεραιότητες του Θ.Σ. 8	σελ.24
B.3.4. Οι επενδυτικές προτεραιότητες του Θ.Σ. 10	σελ.24

B.4. Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ενταξης (ΕΣΚΕ).....σελ.25	
B.5. Περιφερειακό Πλαίσιο Εθνικής Στρατηγικής (ΠΕΣΚΕ).....σελ.30	
B.5.1. Περιφερειακά Στρατηγικά Πλαίσια των 13 Περιφερειών για την Π.Π. 2014-2020 που αφορά στην Αντιμετώπιση της Φτώχειας και στην Προώθηση της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης (ΕΚΤ) και (ΕΤΠΑ).....σελ.30	
B.5.2. Περιφερειακή στρατηγική για την κοινωνική ένταξη των Ρομά στην Κεντρική Μακεδονίασελ.35	
B.5.3. Η κοινωνική ένταξη και η καταπολέμηση της φτώχειας στο ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020σελ.39	

Κεφάλαιο Γ. Στρατηγικός Προγραμματισμός ΟΤΑ

Γ.1. Εισαγωγή, Νέα Δημόσια Διοίκηση, Στρατηγική Διοίκηση.....σελ.42	
Γ.2. Στρατηγικός και Επιχειρησιακός Προγραμματισμός ΟΤΑ.....σελ.43	
Γ.3.. Βήματα Στρατηγικού και Επιχειρησιακού Σχεδιασμού.....σελ.48	
Γ.4. ανάλυση SWOT.....σελ.51	

Κεφάλαιο Δ. Δήμος Κατερίνης

Δ.1. Υφιστάμενη κατάσταση.....σελ.57	
Δ.1.1. Γεωγραφικά χαρακτηριστικά δήμου Κατερίνης.....σελ.57	
Δ.1.2.Δημογραφικά και οικονομικά χαρακτηριστικά πληθυσμούσελ.59	
Δ.1.3. Υφιστάμενη κατάσταση Κοινωνικών Υπηρεσιών και δομών δήμου Κατερίνης.....σελ.66	
Δ.2. Στατιστικά στοιχεία λειτουργίας και γεωγραφική κατανομή τους.....σελ.76	
Δ.3. Τομείς αθλητισμού και πολιτισμού.....σελ.86	

Δ.4. Διαβούλευση.....σελ.89
Δ.5. Συμπεράσματα –Γενικές προτάσεις στρατηγικής.....σελ.91
Δ.6. Χρηματοδοτικοί πίνακες με προτάσεις δράσεων και χρηματοδοτήσεων τουςσελ.98
Βιβλιογραφία.....σελ.139

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το πεδίο κοινωνικής πολιτικής όπου αναδεικνύεται η ανάληψη από την πλευρά της πολιτείας του βάρους να συνδράμει κάθε πρόσωπο που τελεί σε κατάσταση κοινωνικής ανάγκης, αποτελούν οι θεσμοί και οι δημόσιες πολιτικές στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας. Οι προνοιακές παρεμβάσεις αποσκοπούν στην κοινωνική προστασία εκείνων των προσώπων που δεν καλύπτονται από τους μηχανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, ούτε διαθέτουν άλλα μέσα για να αντιμετωπίσουν επιμέρους προβλήματα που οδηγούν στην φτώχεια και στη σταδιακή τους περιθωριοποίηση.

Τα μέχρι σήμερα μοντέλα και προγράμματα, αποδεικνύονται ανεπαρκή στην σύγχρονη εποχή με τα μεγάλα οικονομικά προβλήματα και τις νέες προκλήσεις, ενώ δε θίγονται πλέον μόνο συγκεκριμένες πληθυσμιακές ευάλωτες ομάδες αλλά πολύ περισσότερα και ευρύτερα πληθυσμιακά τμήματα.

Στα πεδία της εργασίας και της κοινωνικής προστασίας το κράτος «ψάχνει» νέες δράσεις, δομές και προτάσεις για να καλύψει τους κινδύνους που γεννούν ισχυρές ανασφάλειες ως προς τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, την αβεβαιότητα για τη διατήρηση της θέσης εργασίας, την διασφάλιση των αποδοχών, των ασφαλιστικών δικαιωμάτων και την αποφυγή του κοινωνικού αποκλεισμού.

Σύμφωνα με την έννοια της αυτοδιοίκησης, η οποία κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα της Ελλάδος, η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί να σχεδιάζει και να αποφασίζει για την κοινωνική πολιτική που ασκεί, στα πλαίσια όμως των όσων ο νόμος ορίζει.

Και οι δύο βαθμοί της Αυτοδιοίκησης Α' και Β', λειτουργούν μόνο εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που τους απονέμονται και οι σχέσεις τους δεν είναι σχέσεις ιεραρχίας και ελέγχου αλλά σχέσεις συνεργασίας και συναλληλίας. Συγχρόνως, είναι σημαντικός φορέας εφαρμογής της κοινωνικής πολιτικής του κεντρικού κράτους (π.χ. πληρωμή επιδομάτων και κοινωνικών βοηθημάτων κλπ).

Η εφαρμογή των μεθόδων του δημόσιου μανάτζμεντ σε όλους τους δημοσίους φορείς και ιδιαίτερα στους ΟΤΑ, κρίνεται αναγκαία ούτως ώστε τα θέματα αποδοτικότητας, οικονομικότητας και αποτελεσματικότητας των δημοσίων υπηρεσιών να σχεδιάζονται, παρακολουθούνται, μετριοούνται και επανασχεδιάζονται. Το πρώτο βήμα της στρατηγικής διοίκησης είναι ο στρατηγικός προγραμματισμός.

Κεφάλαιο Α. Κοινωνική πολιτική - υπηρεσίες

Α.1.Εισαγωγή - Γενικές έννοιες κοινωνικής πολιτικής.

Η Κοινωνική πολιτική μέσα από τις **αρχές και αξίες της**, όπως είναι η ισότητα, η αλληλεγγύη, η ευημερία, η προσβασιμότητα, η κοινωνική δικαιοσύνη, η κοινωνική προστασία, η κοινωνική ενσωμάτωση, η προστασία αδυνάτων, η προστασία ανθρώπινης ζωής & αξιοπρέπειας, βασιζόμενη σε νεότερες αρχές και αξίες όπως είναι η αποτελεσματικότητα, η συμμετοχικότητα, η κάλυψη αναγκών ωφελούμενων, η αποδοτικότητα, η ποιότητα, η διαφάνεια, η λογοδοσία, **στοχεύει** στην αντιμετώπιση & άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων, την προστασία των κοινωνικά ασθενέστερων, τη βελτίωση της ποιότητας διαβίωσης των πολιτών, την προαγωγή της κοινωνικής δικαιοσύνης, την προώθηση της κοινωνικής αλληλεγγύης, την αποτελεσματική κάλυψη των αναγκών των πολιτών σε κοινωνικές υπηρεσίες.

Σκοπός της κοινωνικής πολιτικής είναι η εξομάλυνση των ιδιαίτερων προβλημάτων που αφορούν στις συνθήκες διαβίωσης των λιγότερο ευνοημένων πολιτών και πληθυσμιακών ομάδων από τη λειτουργία της αγοράς, μέσα από τη διασφάλιση αξιοπρεπών όρων ζωής για το σύνολο των πολιτών και η ένταξη τους στο κοινωνικό γίγνεσθαι.

«Ο όρος **κοινωνικές υπηρεσίες** είναι πολυσήμαντος. Περιλαμβάνει **α)** όλα τα ειδικά προγράμματα κοινωνικής προστασίας και άλλους τομείς όπως η υγεία (σωματική και ψυχική), εκπαίδευση, η κοινωνική ασφάλιση και **β)** χρησιμοποιείται για να υποδηλώσει φορείς, οργανώσεις και πρόσωπα κοινωνικής πρόνοιας δημοσίου είτε ιδιωτικού δικαίου, οι οποίοι λειτουργούν για την κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού», δηλαδή ταυτίζεται με τις οργανώσεις και τους φορείς που καλύπτουν ανάγκες ατόμων με διάφορα προβλήματα.

«Ο όρος **κοινωνική πρόνοια** χρησιμοποιείται για να δηλώσει **α)** την διευρυμένη κοινωνική φροντίδα του κράτους οπότε είναι συνώνυμος με το κράτος πρόνοιας και ευημερίας και της κοινωνικής προστασίας του πληθυσμού και **β)** να περιγράψει τα ειδικότερα προγράμματα κοινωνικής αντίληψης και κοινωνικής φροντίδας».

A.2. Μορφές και Σύστημα Φορέων Κοινωνικής Πολιτικής ΟΤΑ

Οι παρεμβάσεις και οι μορφές κοινωνικών υπηρεσιών μπορούν να διακριθούν και να ταξινομηθούν με πολλά κριτήρια όπως με την ιδεολογία, τους επιδιωκόμενους σκοπούς, το επίπεδο, την έκταση και την λειτουργία των προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας. Μία χρήσιμη ταξινόμηση είναι και η ακόλουθη:

- Οι παθητικές μορφές παρέμβασης (φορολογία, αναδιανεμητική φορολογία, παροχή επιδομάτων, παροχή χρηματοδοτήσεων, παροχή αγαθών)
- Οι ενεργητικές μορφές παρέμβασης (παροχή υπηρεσιών υποστήριξης ωφελούμενων, εφαρμογή προγραμμάτων αντιμετώπισης κοινωνικών προβλημάτων).

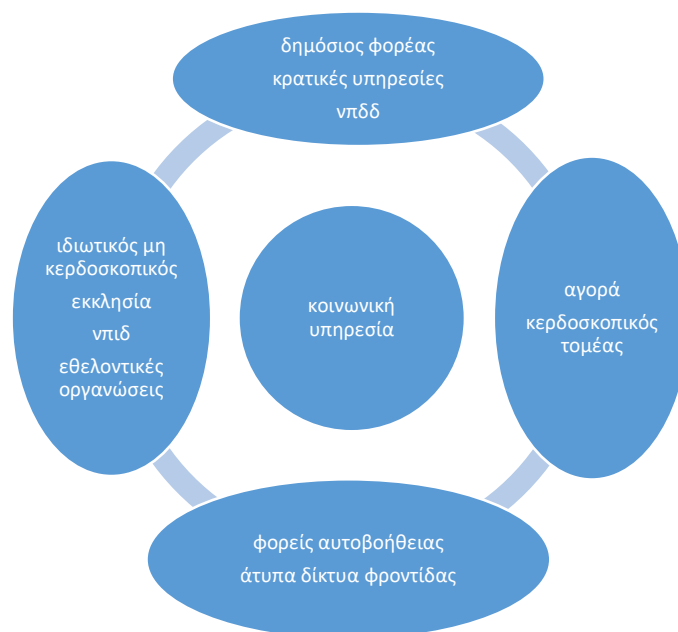
Έτσι λοιπόν η παροχή υπηρεσιών Κοινωνικής Πολιτικής θα μπορούσε να περιλαμβάνει προγράμματα τακτικής ή έκτακτης επιδότησης, προγράμματα ενίσχυσης με βασικά αγαθά, πρόσβασης στην εκπαίδευση και κατ'έκταση στην αγορά εργασίας, προγράμματα κοινωνικής φροντίδας συγκεκριμένων ομάδων, πρόσβασης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων σε υπηρεσίες καθώς και προγράμματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης δηλ:

- Επιδόματα
- Χρηματοδοτήσεις
- Αγαθά
- Υπηρεσίες Κοινωνικής Προστασίας
- Vouchers
- Ανάπτυξη συμπράξεων αντιμετώπισης κοινωνικών προβλημάτων
- κοινωνικών υπηρεσιών (vouchers)
- Ανάπτυξη συμπράξεων αντιμετώπισης κοινωνικών προβλημάτων
- Υλοποίηση προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής
- Εφαρμογή αναδιανεμητικών / ρυθμιστικών πολιτικών

Οι κοινωνικές υπηρεσίες **παρέχονται από 4 τομείς:**

1) το δημόσιο τομέα που περιλαμβάνει την κεντρική κυβέρνηση, την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλους ημικρατικούς και υβριδικούς οργανισμούς

- 2) τον κερδοσκοπικό τομέα που περιλαμβάνει τις παρεχόμενες υπηρεσίες από ιδιωτικές κερδοσκοπικές επιχειρήσεις και φορείς
- 3) τον μη κερδοσκοπικό τομέα που περιλαμβάνει οργανισμούς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και γιαυτό και λέγεται εθελοντικός ή και φιλανθρωπικός τομέας
- 4) από τα άτυπα δίκτυα κοινωνικής φροντίδας που περιλαμβάνουν υπηρεσίες από οικογένειες προς τα μέλη τους και άλλους άτυπα λειτουργούντες φορείς.

Όπως γίνεται αντιληπτό τόσο οι εμπλεκόμενοι φορείς με τις συναρμοδιότητες όσο και οι μορφές και τα είδη παροχών και υπηρεσιών δυσκολεύουν την αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία και καθιστούν επιτακτική την ανάγκη μεταρρυθμίσεων στην κοινωνική πολιτική.

Η μεταρύθμιση του κανονιστικού πλαισίου, η αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων σε συνδιασμό με την ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας των παρόχων με εξειδικευμένους επιστήμονες, ο συμμετοχικός προγραμματισμός των εμπλεκόμενων φορέων με την σωστή αξιολόγηση και ενσωμάτωση αναγκών των ωφελουμένων και η ανάπτυξη συμπράξεων τόσο στον προγραμματισμό όσο και στην παρακολούθηση και επανασχεδιασμό των υπηρεσιών είναι βέβαιο ότι θα χτίσουν ένα κοινωνικό κράτος που θα καλύπτει τις ανάγκες των πολιτών του και θα εγγυάται την κοινωνική συνοχή.

Η Κοινωνική Πολιτική στην Ελλάδα, τόσο σε επίπεδο σχεδιασμού όσο και σε επίπεδο υλοποίησης είναι πολυεπίπεδη και καθορίζεται από :

την Ευρωπαϊκή Ένωση,

το Εθνικό – Κεντρικό Κράτος, σε:

- Τομεακό επίπεδο ,
- Περιφερειακό επίπεδο και
- Τοπικό - Δημοτικό επίπεδο.

Στο κεντρικό επίπεδο εντάσσονται τα αρμόδια υπουργεία, στην Ελλάδα αυτά είναι το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας - και αρμόδιοι φορείς δημόσιου χαρακτήρα π.χ. η κεντρική διοίκηση των φορέων κοινωνικής ασφάλισης. Κύρια ευθύνη τους είναι ο επιτελικός σχεδιασμός, ο καθορισμός των κύριων κατευθυντήριων γραμμών άσκησης της κοινωνικής πολιτικής και ο έλεγχος.

Στο τοπικό επίπεδο η κοινωνική πολιτική ασκείται κυρίως από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), κυρίως τους Δήμους και από την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση.

Φορείς που συμπράτουν από τον ιδιωτικό τομέα είναι τα φιλανθρωπικά σωματεία, τα κοινωφελή ιδρύματα, οι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, οι Μ.Κ.Ο., οι εθελοντικές οργανώσεις, οι Κοιν.Σ.Επ. κπλ.

A.3. Ο ρόλος των ΟΤΑ στην κοινωνική πολιτική

A.3.1. Ο ρόλος και η λειτουργία των ΟΤΑ στην κοινωνική πολιτική

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, καλείται να διαμορφώσει προτάσεις και να ασκήσει κοινωνική πολιτική σε τοπικό επίπεδο, για την αντιμετώπιση της φτώχειας και των φαινομένων διάρρηξης της κοινωνικής συνοχής. Άλλωστε τα φαινόμενα προβληματικής κοινωνικής συνοχής, ενέχουν και μία ιδιαίτερα σημαντική πολιτικο-οικονομική διάσταση, καθώς δημιουργείται ένας φαύλος κύκλος, με την φτώχεια να οδηγεί σε «κοινωνική διάσπαση» και ακολούθως η έλλειψη κοινωνικής συνοχής να δυσχεραίνει τη λήψη μεταρρυθμιστικών μέτρων που θα οδηγήσουν αργότερα στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου. Στο πλαίσιο αυτό οι τοπικές αυτοδιοικήσεις θα πρέπει να αντιμετωπίσουν τη φτώχεια τόσο ως αντικειμενικό πρόβλημα, λόγω της παρουσίας πληθυσμιακών ομάδων που αδυνατούν να εξασφαλίσουν τα αναγκαία προς επιβίωσή

του αλλά κυρίως ως παράγοντα διάσπασης της κοινωνικής συνοχής. «Η διοικητική μεταρύθμιση με το σχέδιο Καλλικράτης, αναβαθμίζει το θεσμικό ρόλο της τοπικής αυτοδιοίκησης στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο, και δημιουργεί νέες συνθήκες για την άσκηση της κοινωνικής πολιτικής και την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών προσβάσιμων και προσιτών γεωγραφικά, οικονομικά και ψυχολογικά στον πολίτη».

Στην χώρα μας οι Δήμοι αναπτύσσουν προγράμματα με κύριο στόχο

α) την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού,

β) την προαγωγή της κοινωνικής συνοχής και

γ) την ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών για την εξασφάλιση της ποιότητας ζωής τους.

Αυτά επιτυγχάνονται με :

1. Την εφαρμογή πολιτικών ή τη συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με την ίδρυση και λειτουργία νομικών προσώπων και ιδρυμάτων όπως παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, βρεφοκομείων, ορφανοτροφείων, κέντρων ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, γηροκομείων κ.λπ. και τη μελέτη και εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων.

2. Την εφαρμογή πολιτικών ή την συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας, όπως δημιουργία δημοτικών και κοινοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών.

3. Την μέριμνα για τη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδύνατων δημοτών, με την παραχώρηση δημοτικών και κοινοτικών οικοπέδων σε αυτούς ή με την παροχή χρηματικών βοηθημάτων, ειδών διαβίωσης και περίθαλψης σε κατοίκους που

αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα διαβίωσης κατά τις προβλέψεις αυτού του Κώδικα.

4. Τον σχεδιασμό και εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.

5. Την προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου και της Κοινότητας.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση με την υφιστάμενη οργάνωση και λειτουργία αντιμετωπίζει *σοβαρά προβλήματα* στον προγραμματισμό και στην υλοποίηση αποτελεσματικών και στοχευμένων κοινωνικών υπηρεσιών. Η όξυνση της οικονομικής κρίσης με αποτέλεσμα τον περιορισμό των χρηματοδοτήσεων, ο κρατικός συγκεντρωτισμός, η περιορισμένη συμμετοχή των Δήμων στον προγραμματισμό, σχεδιασμό και υλοποίηση των Ε.Π. της προγραμματικής περιόδου, οι επικαλυπτόμενες αρμοδιότητες, η περιορισμένη επιχειρησιακή ικανότητα των ΟΤΑ, το μειωμένο εξειδικευμένο δυναμικό, αποτελούν βασικά εμπόδια στην παροχή των κοινωνικών υπηρεσιών.

Η έλλειψη στρατηγικού προγραμματισμού σε συνδιασμό με την αυξημένη γραφειοκρατία, την ανομοιογένεια στην άσκηση των κοινωνικών πολιτικών και τα προβλήματα συντονισμού των υλοποιούμενων δράσεων, οδήγησαν σε περιορισμένη αποτελεσματικότητα, ποιότητα και συμμετοχή τους περισσότερους από τους δήμους της χώρας στο παρελθόν και αρκετούς έως και σήμερα.

Στο επίπεδο των δήμων (άρθρο 97 του Ν.3852/2010) έχει θεσμοθετηθεί η λειτουργία Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, στην οποία διεύθυνση υπάγονται το τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Ισότητας των δύο Φύλων, το τμήμα Προαγωγής Δημόσιας Υγείας και το τμήμα Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Με την ίδρυση της διεύθυνσης αυτής, θα υπάρξει συντονισμός όλων των υπηρεσιών της πρώτου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης και εκτός από τη

διοικητική αναδιάρθρωση που θα επιτελέσει, θα εξοικονομήσει στους δήμους και σημαντικό χρηματικό ποσό, διότι με τη δημιουργία διεύθυνσης κοινωνικών υπηρεσιών στους δήμους όλες οι δράσεις και τα προγράμματα κοινωνικής φροντίδας θα είναι αποτελεσματικότερα, αποδοτικότερα και βιώσιμα.

Στο τοπικό επίπεδο, επίσης, και στα πλαίσια της ανάδειξης μιας τοπικής κοινωνίας των πολιτών, προωθείται η συνεργασία με συλλόγους, εθελοντικές οργανώσεις και πρωτοβουλίες πολιτών.

Στο υπερεθνικό και παγκόσμιο επίπεδο, η κοινωνική πολιτική ασκείται είτε από υπερεθνικούς και διεθνείς φορείς, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, ο ΟΗΕ και ο ΟΟΣΑ, είτε από διεθνείς Μη Κυβερνητικούς Οργανισμούς (ΜΚΥΟ), όπως Ερυθρός Σταυρός.

A.3.2. αρμοδιότητες άσκησης κοινωνικών υπηρεσιών από ΟΤΑ

Με το νέο κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων είναι έκδηλη η προσπάθεια για συστηματοποίηση και εξορθολογισμό. Επίσης στο πλαίσιο της ενίσχυσης του κοινωνικού ρόλου των ΟΤΑ εισάγεται ένα πλέγμα διατάξεων, και σε άλλα σημεία του κώδικα που τους επιτρέπει ν' αναλάβουν πρωτοβουλίες κοινωνικού χαρακτήρα.

Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (άρθρο 75 περ. ε', ν. 3463/2006, Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων) η αρμοδιότητα των Α' Βαθμίων ΟΤΑ στο σχεδιασμό και υλοποίηση των πολιτικών κοινωνικής φροντίδας σε τοπικό (δημοτικό) επίπεδο έχει καθορισθεί με σαφήνεια. Σ' αυτό, έχουν προστεθεί οι αρμοδιότητες από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις που μεταφέρθηκαν με το άρθρο 94 του Νόμου 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α' /2010) «Πρόσθετες αρμοδιότητες Δήμων», στο άρθρο 75 παρ. Ι του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων υπό τον τομέα ε' («Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης»), ενώ παρατηρείται μεταφορά αρμοδιοτήτων κυρίως προνοιακού χαρακτήρα στους Δήμους

Από την άλλη μεριά όμως ο Κώδικας θέτει στο αυτό επίπεδο τους μεγάλους Δήμους με τους μικρούς Δήμους, θεωρώντας ότι η νομική ισότητα σημαίνει και πραγματική ισότητα. Έτσι ο Κώδικας, υπό αυτή τη λογική, δεν διασφαλίζει τις προϋποθέσεις υλοποίησης των αρμοδιοτήτων. Όσο η εκχώρηση των αρμοδιοτήτων δεν συνοδεύεται από την παραχώρηση των αντίστοιχων πόρων και τη δυνατότητα άμεσης συγκρότησης

νέων υπηρεσιών η αποτελεσματικότητα της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών μειώνεται.

Συναρμοδιότητες, συμπράξεις και συνεργασίες τυπικές ή άτυπες στο τοπικό επίπεδο, και στα πλαίσια της ανάδειξης μιας τοπικής κοινωνίας των πολιτών με συλλόγους, εθελοντικές οργανώσεις και πρωτοβουλίες πολιτών είναι χρήσιμες και αναγκαίες.

B. Χρηματοδοτικά προγράμματα κοινωνικής πολιτικής ΟΤΑ

B.1. Ευρωπαϊκό Πλαίσιο

Η ευρωπαϊκή πολιτική για την απασχόληση, τις κοινωνικές υποθέσεις και την ισότητα των ευκαιριών στοχεύει στην αναβάθμιση των συνθηκών ζωής, στην προώθηση της απασχόλησης, της αειφόρου ανάπτυξης και της ακόμη μεγαλύτερης κοινωνικής συνοχής, στη διαρκή ενημέρωση των εργαζομένων και το διάλογο μαζί τους, στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, στην προώθηση ίσων ευκαιριών και στην καταπολέμηση των διακρίσεων.

Η στρατηγική «Ευρώπη 2020», αποτελεί τη νέα ευρωπαϊκή στρατηγική για την επόμενη δεκαετία (2011-2020), θέτοντας ως πρωταρχικό στόχο να καταστήσει την ΕΕ μια βιώσιμη οικονομία χωρίς αποκλεισμούς που θα προσφέρει υψηλά επίπεδα απασχόλησης, παραγωγικότητας, ανταγωνιστικότητας και κοινωνικής συνοχής (European Commission, 2010a). Στηρίζεται σ' έναν ενισχυμένο συντονισμό της κοινωνικο-οικονομικής πολιτικής, και είναι οργανωμένη σε **3 προτεραιότητες**, οι οποίες αναμένεται να αλληλοενισχύονται:

1. Έξυπνη ανάπτυξη - «ενίσχυση της γνώσης και της καινοτομίας ως κινητήριες δυνάμεις της μελλοντικής μας ανάπτυξης»
2. Αειφόρος ανάπτυξη - «προώθηση μιας πιο αποδοτικής στη χρήση πόρων, πιο πράσινης και πιο ανταγωνιστικής οικονομίας»
3. Χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη - «προώθηση μιας οικονομίας με υψηλή απασχόληση που θα επιτυγχάνει κοινωνική και εδαφική συνοχή».

Οι προτεραιότητες 1 και 3 αφορούν στις κοινωνικές υπηρεσίες.

Τον Ιούνιο του 2010, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε στην υιοθέτηση 5 Πρωταρχικών Στόχων, οι οποίοι θα αποτελούν τους κοινούς στόχους που θα καθοδηγούν τις ενέργειες των Κρατών Μελών και της Ένωσης» (European Council, 2010). Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται και η προώθηση της κοινωνικής ένταξης (οι υπόλοιποι στόχοι αφορούν στην απασχόληση, την εκπαίδευση, την έρευνα & ανάπτυξη, την ενέργεια & κλιματική αλλαγή), ιδίως μέσω της μείωσης της φτώχειας, με στόχο την άρση τουλάχιστον 20 εκατομμυρίων ανθρώπων από τον κίνδυνο της φτώχειας και του αποκλεισμού.

Στη συνέχεια, ενόψει της επίτευξης αυτών των πανευρωπαϊκών στόχων, τα Κράτη Μέλη πρέπει να καθορίσουν τους εθνικούς τους στόχους, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές θέσεις εκκίνησής τους και τις εθνικές περιστάσεις και σύμφωνα με τις εθνικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων τους.

B.1.1. Το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους (TEBA)

Το TEBA υποστηρίζει και συμπληρώνει τα υφιστάμενα «εθνικά συστήματα» διανομής στους άπορους τροφίμων ή/και άλλης βασικής υλικής συνδρομής.

Το TEBA εφαρμόζεται σε επιχειρησιακό επίπεδο μέσω του **Επιχειρησιακού Προγράμματος Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής (ΕΠ ΕΒΥΣ)**, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7 παράγρ. 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 223/2014 και καλύπτει την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, στοχεύει στην ανακούφιση των χειρότερων μορφών φτώχειας με τον μεγαλύτερο αντίκτυπο κοινωνικού αποκλεισμού, όπως η έλλειψη στέγης, η παιδική φτώχεια και η στέρηση τροφής. Το πλαίσιο διαχείρισης του ΕΠ ΕΒΥΣ προβλέπεται στο άρθρο 45 του Ν. 4314 (ΦΕΚ Α' 265/23-12-2014) που αφορά «στη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, στην ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 στο ελληνικό δίκαιο, στην τροποποίηση του Ν. 3419/2005 (Α 297) και σε άλλες διατάξεις».

Η διανομή υλικής βοήθειας αποτελεί – στο πλαίσιο του TEBA- εφαρμόζεται με δύο προϋποθέσεις:

- Την «**ταυτοποίηση**» των ωφελουμένων από τις «**Κοινωνικές Συμπράξεις**», και

- Την **απ' ευθείας διανομή αγαθών στους ωφελούμενους**, χωρίς τη χρήση άλλων μεθόδων και μέσων (λ.χ. κουπόνια).

Στρατηγικές TEBA :

Εφαρμογή Συνοδευτικών Μέτρων, συμπληρώνοντας την παροχή τροφίμων ή/και τη βασική υλική συνδρομή, **Συμβολή στην ανακούφιση των χειρότερων μορφών φτώχειας**, παρέχοντας μη οικονομική βοήθεια στους απόρους με επισιτιστική ή/και βασική υλική συνδρομή, **προαγωγή της αμοιβαίας μάθησης**, της δικτύωσης και της διάδοσης καλών πρακτικών στον τομέα της μη οικονομικής βοήθειας προς τους απόρους σε Εθνικό και Ενωσιακό επίπεδο, **συμβολή και συμπλήρωση των βιώσιμων εθνικών πολιτικών** εξάλειψης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, **συμβολή στην κοινωνική ενσωμάτωση των απόρων**, με στόχευση σε επιμέρους κατηγορίες και φαινόμενα φτώχειας,

Οι δράσεις του ΕΠ ΕΒΥΣ θα εφαρμοσθούν σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας μέσω «Κοινωνικών Συμπράξεων», στις οποίες θα συμμετέχουν κατά κύριο λόγο φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλοι Τοπικοί Κοινωνικοί Εταίροι, ενώ θα αξιοποιηθούν άτυπα κοινωνικά δίκτυα, εθελοντικές ομάδες και δωρεές από τον ιδιωτικό τομέα.

B.2. Εθνικό Πλαίσιο

B.2.1. Γενικά

Σε εθνικό επίπεδο, οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην κοινωνική συνοχή είναι άμεσες, ενώ διαρκούν ήδη πολλά χρόνια, αποκτώντας ένταση και κοινωνικό βάθος.

Οι σχετικοί Εθνικοί Στόχοι, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020 και στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) που αφορούν στην αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού διαρθρώνονται σε τρεις συνιστώσες:

- στη μείωση του αριθμού των ατόμων που απειλούνται από τη φτώχεια ή/και τον κοινωνικό αποκλεισμό
- στην αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας,

- στη δημιουργία ενός «δικτύου κοινωνικής ασφάλειας» κατά του κοινωνικού αποκλεισμού (Social safety net against social exclusion), που περιλαμβάνει δυνατότητα πρόσβασης στους πολίτες σε βασικές υπηρεσίες, όπως η ιατρική περίθαλψη, η στέγαση και η εκπαίδευση.

Η αντιμετώπιση των κοινωνικών επιπτώσεων της κρίσης (Fighting the social consequences of the crisis) προωθείται και με τον Ν. Ν. 4320/2015 (ΦΕΚ 29α/19.03.2015) «Ρυθμίσεις για τη λήψη άμεσων μέτρων για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, για την οργάνωση της Κυβέρνησης και των Κυβερνητικών οργάνων και λοιπές διατάξεις». Μέσω αυτού, προβλέπεται η λήψη άμεσων μέτρων για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, στοχεύοντας «στην άμεση ανακούφιση των ατόμων που ζουν στην ακραία φτώχεια και επιδιώκει να καλύψει άμεσα βασικές ανάγκες της καθημερινότητας των νοικοκυριών, τη στέγη, τη διατροφή, την ενέργεια».

B.2.2. Το ΕΣΠΑ 2014-2020

1. Σε Στρατηγικό επίπεδο. η διαμόρφωση της εθνικής αναπτυξιακής στρατηγικής στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ διαρθρώνεται *σε πέντε Χρηματοδοτικές Προτεραιότητες (Χ.Π.)* με συγκέντρωση των πόρων σε επιλεγμένους *Θεματικούς Στόχους και Επενδυτικές Προτεραιότητες.*

Η **Χ.Π.** που αφορά άμεσα στην αντιμετώπιση της Φτώχειας και την προώθηση της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης είναι η **Χ.Π. 2**, η οποία στοχεύει στην ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού και στην ενεργό κοινωνική ενσωμάτωση.

Η **Χ.Π. 1** που αφορά στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των ΜΜΕ, στη μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας, είναι συμπληρωματική και διαλειτουργική-ως προς τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, την προώθηση της απασχόλησης των νέων (νεανική επιχειρηματικότητα) και την προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας- με την **Χ.Π. 2**.

Σε επίπεδο **εθνικής στρατηγικής** η **Χ.Π. 2** καλείται να αντιμετωπίσει τις πλέον αρνητικές επιπτώσεις της κρίσης και της ύφεσης, δηλαδή την ανεργία, την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, βασιζόμενη στη βιώσιμη ανάπτυξη, μέσω της οποίας δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας.

Οι κύριες διαστάσεις της στρατηγικής επικεντρώνονται στην ορθολογική ανάπτυξη ενός πλέγματος παρεμβάσεων που θα καλύπτουν όχι μόνο τις παραδοσιακές ομάδες-στόχους των προνοιακών πολιτικών (παιδιά, άτομα με αναπηρίες και ηλικιωμένοι με περιορισμένους πόρους), αλλά και άλλες κατηγορίες ατόμων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας, παρά την ικανότητα και διαθεσιμότητά τους για άσκηση απασχόλησης (π.χ. μακροχρόνια άνεργοι, υπερχρεωμένα νοικοκυριά, απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας κ.λπ.).

Επιδιώκεται η εφαρμογή ολοκληρωμένων και βιώσιμων τοπικών στρατηγικών αντιμετώπισης της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού σε συνδυασμό με παρεμβάσεις αστικής αναζωογόνησης στις περιοχές των μεγάλων αστικών κέντρων όπου παρατηρείται υψηλή συγκέντρωση αστέγων, μεταναστών και πολιτών που πλήττονται από τη φτώχεια.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών, αναφέρεται ρητά η εκπόνηση συστημάτων αναφοράς, παρακολούθησης, ελέγχου και αξιολόγησης της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας μηχανισμών και δράσεων κοινωνικής προστασίας και μέριμνας.

2. Σε Επιχειρησιακό επίπεδο, η εθνική κοινωνική στρατηγική υλοποιείται στο **ΕΣΠΑ 2014-2020** μέσω του **Θεματικού Στόχου (Θ.Σ.) 9** που αφορά στην «προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης». **Ο Θ.Σ. 9 εξειδικεύεται σε Επενδυτικές Προτεραιότητες που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ.** Συμπληρωματικά και οι θεματικοί στόχοι (Θ.Σ.) 8 για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξης της κινητικότητας των εργαζομένων και ο θεματικός στόχος (Θ.Σ.) 10 για την επένδυση στην εκπαίδευση και κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και στη δια βίου μάθηση.

Προβλέπονται «Περιφερειακές Στρατηγικές Κοινωνικής Ένταξης», οι οποίες συνδέονται ευθέως και με τις δράσεις του TEBA, ιδίως κατά την εφαρμογή τους σε τοπικό επίπεδο και σε «θύλακες» με έξαρση κοινωνικών φαινομένων. Η ρητή αναφορά χρησιμοποίησης του εργαλείου των τοπικών κοινωνικών συμπράξεων ταυτίζεται με το αντίστοιχο εργαλείο του ΕΠ-Ι, δημιουργώντας ένα πλαίσιο ομογενοποίησης των δράσεων και οικονομιών κλίμακας, όσον αφορά στα αναμενόμενα αποτελέσματά τους.

Η εκδήλωση των φαινομένων της φτώχειας χαρακτηρίζεται από σαφή χωρική διάσταση.

Η χωρική διάσταση διαχέεται σε όλα τα επίπεδα του ΕΣΠΑ και αντανακλά στην «Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη» αξιοποιώντας την ανταγωνιστικότητα και την τοπική επιχειρηματικότητα και χρησιμοποιώντας ως εργαλεία:

- την Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ / CLLD),
- την Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ / ΙΤΙ) και,
- τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη (ΒΑΑ), η οποία χρησιμοποιεί ως «εργαλείο» την ΟΧΕ.

Στα παραπάνω χωρικά εργαλεία θα αξιοποιηθούν δράσεις και πόροι για την αντιμετώπιση της φτώχειας και την προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης και συνοχής.

Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ, προβλέπεται επίσης η δημιουργία **«Τοπικών Συμπράξεων Κοινωνικής Ενσωμάτωσης» (ΤοΣΚΕ)** μεταξύ νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, που υλοποιούν δράσεις κοινωνικής φροντίδας και αλληλεγγύης με σκοπό το συλλογικό σχεδιασμό, τη συνέργεια και συμπληρωματικότητα. Μέσω των ΤοΣΚΕ θα αναπτυχθούν δίκτυα συνεργασίας και θα προωθηθούν τόσο η ενδυνάμωση των φορέων υλοποίησης σε θέματα διαχείρισης, τεχνογνωσίας και αναβάθμισης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού τους, όσο και η ενεργοποίηση της κοινωνίας των πολιτών, των τοπικών φορέων και των εθελοντών.

B.3. Οι πόροι και δράσεις του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020 στον κοινωνικό τομέα

B.3.1. Οι θεματικοί στόχοι της νέα πολιτικής συνοχής 2014-2020

Κατά τη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020 οι Κανονισμοί για τα Διαρθρωτικά Ταμεία (ΔΤ) της ΕΕ ορίζουν τους θεματικούς στόχους, τους οποίους οφείλουν τα κράτη μέλη να προωθήσουν μέσω των επιχειρησιακών προγραμμάτων τους. Οι στόχοι αυτοί συνιστούν και τις βασικές επιδιώξεις του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020, που εγκρίθηκε το 2014 από την Ευρ. Επιτροπή και συνιστά το πλαίσιο για την εκπόνηση των τομεακών και περιφερειακών προγραμμάτων στην Ελλάδα. (www.epanad.gov.gr) **Οι 11 θεματικοί στόχοι των ΔΤ είναι:**

- 1 Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας
- 2 Ενίσχυση της πρόσβασης, και χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας
- 3 Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ), και της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών (για το ΕΤΘΑ)
- 4 Ενίσχυση της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς
- 5 Προώθηση της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές, της πρόληψης και της διαχείρισης του κινδύνου
- 6 Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων
- 7 Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και απομάκρυνση των σημείων συμφόρησης σε σημαντικά δίκτυα υποδομών
- 8 **Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων**
- 9 **Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας**
- 10 **Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση**
- 11 Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης (www.epanad.gov.gr)

Εμφαση θα δοθεί στην ανάπτυξη ενός πλέγματος παρεμβάσεων που θα υποστηρίζουν τις «Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού» (ομάδες που η ένταξη τους στην κοινωνική και

οικονομική ζωή εμποδίζεται από σωματικά και ψυχικά αίτια ή λόγω παραβατικής συμπεριφοράς) και τις «Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού» (ομάδες που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση ως προς την ομαλή ένταξη τους στην αγορά εργασίας, από οικονομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά αίτια).

B.3.2. Οι επενδυτικές προτεραιότητες του Θεματικού Στόχου 9

Οι παρεμβάσεις στον Θ.Σ. 9 αποτελούν συνισταμένη εθνικών στρατηγικών όπως η Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης, η Εθνική Στρατηγική για τους ΡΟΜΑ, η Εθνική Στρατηγική για την ένταξη των πολιτών τρίτων χωρών και η Πρωτοβουλία «HealthinAction», με κοινό χαρακτηριστικό τους την συνεκτική και στοχευμένη εφαρμογή τόσο σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με την μόχλευση δυνάμεων και τη μεταφορά τεχνογνωσίας.

Οι επενδυτικές προτεραιότητες του Θεματικού Στόχου 9 που αναλαμβάνουν να υλοποιήσουν οι Περιφέρειες μέσω των ΠΕΠ και έχουν ως βασικούς δικαιούχους τους δήμους είναι:

- α) Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και στις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, στη μείωση των ανισοτήτων όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης με τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα (ΕΤΠΑ)
- β) Παροχή στήριξης για φυσική, οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση υποβαθμισμένων κοινοτήτων εντός αστικών και αγροτικών περιοχών (ΕΤΠΑ)
- γ) Παροχή στήριξης για κοινωνικές επιχειρήσεις (ΕΤΠΑ)
- δ) Επενδύσεις που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΕΤΠΑ)
- ι) Ενεργός ένταξη, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας (ΕΚΤ)
- ii) Κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομ (ΕΚΤ)

iii) Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών (ΕΚΤ)

9iv) Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος

9v) Προαγωγή της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ένταξης σε κοινωνικές επιχειρήσεις καθώς και την προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και της οικονομίας της αλληλεγγύης προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση

9vi) Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (www.epanad.gov.gr), (europa.eu)

B.3.3. Οι επενδυτικές προτεραιότητες του Θεματικού Στόχου 8

Στο πλαίσιο αυτό, οι προτεραιότητες για την επίτευξη του Θ.Σ. 8 είναι:

Η πρόσβαση στην απασχόληση για τους αναζητούντες θέση εργασίας και οικονομικά μη ενεργά άτομα, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων,

Βιώσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας των νέων, ειδικότερα για αυτούς που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης

Προσαρμογή των εργαζομένων και των επιχειρήσεων στην αλλαγή

Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων

B.3.4. Οι επενδυτικές προτεραιότητες του Θεματικού Στόχου 10

Η εκπαίδευση, η ανάπτυξη δεξιοτήτων και η δια βίου μάθηση αποτελούν κύριους συντελεστές ανάπτυξης της οικονομίας και της κοινωνίας. Η επίτευξη αυτών των προτεραιοτήτων θα δώσει στη χώρα ανθρώπινο δυναμικό καλά εκπαιδευμένο, με εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες. Η ενίσχυση της Δια Βίου Μάθησης με την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και η σύνδεση της κατάρτισης με την αγορά εργασίας και τις ανάγκες των επιχειρήσεων η οποία θα γίνει με την ενίσχυση

του δικτύου των Κέντρων, τη χρήση κατάλληλων μεθολογικών εργαλείων, και την υλοποίηση συστήματος κινήτρων για την συμμετοχή των ενηλίκων και δη των ευάλωτων ομάδων θα δώσει ένα ανθρώπινο δυναμικό εκπαιδευμένο και εφοδιασμένο για την αγορά εργασίας.

B.4. Η Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης (ΕΣΚΕ)

Η **Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης (ΕΣΚΕ)** αποτελεί μία ολοκληρωμένη παρέμβαση αντιμετώπισης της φτώχειας, καθώς και της διαφύλαξης και αναζωογόνησης του κοινωνικού ιστούς (ΕΣΚΕ), η οποία εξειδικεύει τις δημόσιες πολιτικές πρόληψης και καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των ευπαθών ομάδων πληθυσμού, που αντιμετωπίζουν αυξημένα προβλήματα, ιδίως λόγω της οικονομικής κρίσης, αλλά και της «παγίδευσής» τους στην μακροχρόνια ανεργία και στην χρόνια ακραία φτώχεια.

Το όραμα της Εθνικής στρατηγικής εστιάζει στην

- **«Άμβλυνση των ανισοτήτων»** με έμφαση στην αποτελεσματική προστασία των πλέον ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού,
- στον **εκσυγχρονισμό των δημόσιων πολιτικών ένταξης** με έμφαση στον ενεργητικό χαρακτήρα των μέτρων και την αναπτυξιακή διάσταση των κοινωνικών δαπανών και,
- στην **αναβάθμιση του πλαισίου συνεργασίας κράτους, κοινωνίας των πολιτών και αγοράς**, με έμφαση στην δημιουργία ισχυρών εταιρικών σχέσεων για την καταπολέμηση της φτώχειας και του αποκλεισμού.

Οι Στόχοι της Ενεργητικής Ένταξης εντοπίζονται στους ακόλουθους:

1. **Στήριξη του εισοδήματος** ώστε να διασφαλίζεται αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο των ανθρώπων χωρίς επαρκείς πόρους για την κάλυψη αναγκών
2. **Σύνδεση με την αγορά εργασίας** μέσω ενεργητικών μέτρων απασχόλησης
3. **Βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης σε υπηρεσίες**, ώστε να είναι δυνατή η παροχή συμβουλών, υγειονομικής περίθαλψης, φροντίδας, ψυχολογικής και κοινωνικής αποκατάστασης σε ανθρώπους που έχουν ιδιαίτερη ανάγκη από τέτοιου είδους υπηρεσίες και δεν έχουν τα μέσα ή τη γνώση να ωφεληθούν από αυτές

Η Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης στηρίζεται σε τρεις Πυλώνες, μέσω των οποίων οριοθετούνται οι βασικές προτεραιότητες δράσης των πολιτικών κοινωνικής ένταξης την περίοδο 2015-2020.

- ΠΥΛΩΝΑΣ 1: «Καταπολέμηση της φτώχειας»
- ΠΥΛΩΝΑΣ 2: «Πρόσβαση σε υπηρεσίες»
- ΠΥΛΩΝΑΣ 3: «Αγορά εργασίας χωρίς αποκλεισμούς»

Από επιχειρησιακή άποψη, οι τρεις Πυλώνες της Στρατηγικής εξειδικεύονται σε 4 Άξονες Προτεραιότητας που εξυπηρετούνται με συγκεκριμένες Προτεραιότητες Πολιτικής που προωθούνται με Θεματικά Μέτρα ως εξής:

Πίνακας Β.1.

Κωδικοποίηση Παρεμβάσεων

Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης

Άξονες Προτεραιότητας, Προτεραιότητες και Μέτρα Πολιτικής

Άξονας Προτεραιότητας 1: Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας			
Προτεραιότητες		Μέτρα Πολιτικής	
1.1	Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	1.1.1	Πρόσβαση σε βασικά είδη διαβίωσης (αντιμετώπιση των υλικών στερήσεων)
		1.1.2	Πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη
		1.1.3	Αντιμετώπιση κρίσεων
		1.1.4	Πρόσβαση σε κατάλληλη στέγη
		1.1.5	Πρόσβαση σε ενέργεια

		1.1.6	Πρόσβαση στο χρηματοπιστωτικό σύστημα
		1.1.7	Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη
		1.1.8	Πρόσβαση σε δραστηριότητες πολιτισμού και αναψυχής
1.2	Πρόσβαση σε Επαρκείς Πόρους	1.2.1	Πιλοτική εφαρμογή ενός Γενικού Προγράμματος Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος
		1.2.2	Θεσμοθέτηση ενός Γενικού Συστήματος Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος
		1.2.3	Επιδοματική κάλυψη αναγκών οικιακής θέρμανσης

Άξονας Προτεραιότητας 2: Πρόληψη και Καταπολέμηση του Αποκλεισμού των Παιδιών

Προτεραιότητες		Μέτρα Πολιτικής	
2.1	Πρόσβαση σε Οικονομικούς Πόρους	2.1.1	Πρόσβαση στο επίδομα απροστάτευτων παιδιών
		2.1.2	Πρόσβαση στο ενιαίο επίδομα στήριξης τέκνων
		2.1.3	Πρόσβαση στο επίδομα στήριξης Τριγενών και Πολύτεκνων
2.2	Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές Ποιοτικές Υπηρεσίες και	2.2.1	Πρόσβαση σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής
		2.2.2	Πρόσβαση σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής
		2.2.3	Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας
		2.2.4	Πρόληψη της παραπομπής σε δομές κλειστής φροντίδας
		2.2.5	Προώθηση της αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης
		2.2.6	Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών κλειστής φροντίδας

		2.2.7	Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες Νομικής Συνδρομής
Άξονας Προτεραιότητας 3: Προώθηση της Ένταξης			
Προτεραιότητες		Μέτρα Πολιτικής	
3.1	Ενίσχυση εισοδηματικών πόρων των ανέργων	3.1.1	Πρόσβαση στο Επίδομα Μακροχρόνια Ανέργων
		3.1.2	Πρόσβαση σε ειδικά επιδόματα για ευάλωτες ομάδες ανέργων χαμηλού εισοδήματος
3.2	Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	3.2.1	Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης
		3.2.2	Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης
		3.2.3	Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας
3.3	Πρόσβαση ανέργων με σφωρευτικά χαρακτηριστικά αποκλεισμού και άλλων ομάδων σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες	3.3.1	Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας
		3.3.2	Πρόσβαση σε υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας
		3.3.3	Πρόληψη της παραπομπής σε Δομές Κλειστής Φροντίδας
		3.3.4	Προώθηση της αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης
		3.3.5	Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών κλειστής φροντίδας
		3.3.6	Πρόσβαση σε υπηρεσίες υποστήριξης της φερεγγυότητας των φτωχών νοικοκυριών
Άξονας Προτεραιότητας 4: Χρηστή και Αποτελεσματική Διακυβέρνηση των Πολιτικών Ένταξης			

Προτεραιότητες		Μέτρα Πολιτικής	
4.1	Συντονισμός των πολιτικών ένταξης	4.1.1	Εθνικός Μηχανισμός για τον συντονισμό των πολιτικών ένταξης
		4.1.2	Περιφερειακά Παρατηρητήρια Ένταξης
		4.1.3	Παρατηρητήριο Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας και Αλληλεγγύης
4.2	Ποιότητα των πολιτικών ένταξης	4.2.1	Χάρτης Ποιότητας Κοινωνικών Υπηρεσιών
		4.2.2	Δίκτυα Κοινωνικής Καινοτομίας
4.3	Αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών ένταξης	4.3.1	Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του δημόσιου τομέα
		4.3.2	Ανάπτυξη του Κοινωνικού Πλουραλισμού
		4.3.3	Ανάπτυξη της Βασικής και Εφαρμοσμένης Έρευνας στο πεδίο των πολιτικών ένταξης

Προβλέπεται επίσης ρητά ότι η **Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης** θα πρέπει να εξειδικευθεί σε Περιφερειακά Στρατηγικά Σχέδια Κοινωνικής Ένταξης, τα οποία θα βασίζονται σε Τοπικά Σχέδια Κοινωνικής Ένταξης, τα οποία θα προκύψουν από την «χαρτογράφηση» των χωρικών ενοτήτων των Περιφερειών ως προς τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της φτώχειας (λ.χ. ανά «τύπο» νοικοκυριού), τις ομάδες – στόχο, τις παρεχόμενες υπηρεσίες και τις ανάγκες του πληθυσμού που πλήττεται.

Το Ελάχιστο Εγγυημένο (ή Κοινωνικό) Εισόδημα (ΕΕΕ) αποτελεί βασικό εργαλείο αντιμετώπισης της ακραίας φτώχειας, συνδέεται δε άρρηκτα με το δικαίωμα αξιοπρεπούς διαβίωσης των ατόμων που δεν έχουν κανένα άλλο μέσο εισοδηματικής στήριξης και των προσώπων που συντηρούν.

Το ΕΕΕ ως «σύστημα κοινωνικής παρέμβασης» αμβλύνει τον παθητικό χαρακτήρα των επιδοματικών πολιτικών, επιδιώκοντας την κάλυψη των κενών του παραδοσιακού συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, δεδομένου ότι συνδυάζουν την επιδοματική πολιτική με συμπληρωματικά μέτρα κοινωνικής ένταξης , λειτουργώντας ως «εισοδηματική εγγύηση, που εξασφαλίζει ένα δίκτυο κοινωνικής προστασίας για άτομα που κινδυνεύουν να περιέλθουν σε συνθήκες φτώχειας. (Ν. 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013–2016 – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013–2016» (ΦΕΚ 222/Α΄) και ΚΥΑ Αριθμ. 39892/ΓΔ1.2/7-11-2014 (Καθορισμός των όρων και των προϋποθέσεων εφαρμογής του πιλοτικού προγράμματος «Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα»).

Τέλος, στο πλήθος των ρυθμίσεων που αφορούν στην κοινωνική αλληλεγγύη και στην Πρόνοια, είναι σημαντικό να αναφερθεί

- η θεσμοθέτηση του Εθνικού Μητρώου Παιδικής Προστασίας από το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ν. 3961/2011, άρθρ. 8, παρ. 1) και
- η σύσταση δικτύου ηλεκτρονικής διασύνδεσης των υπηρεσιών αρμοδιότητας των Υπουργείων Υγείας και Δικαιοσύνης (Ν. 3961/2011, άρθρ. 8, παρ.

B.5. Περιφερειακό πλαίσιο

B.5.1. Περιφερειακά Στρατηγικά Πλαίσια των 13 Περιφερειών για την Π.Π. 2014-2020 που αφορούν στην Αντιμετώπιση της Φτώχειας και στην Προώθηση της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης (ΕΚΤ) και (ΕΤΠΑ)

Η **Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης** θα πρέπει να εξειδικευθεί σε 13 Περιφερειακά Στρατηγικά Σχέδια Κοινωνικής Ένταξης, τα οποία θα βασίζονται σε Τοπικά Σχέδια Κοινωνικής Ένταξης και τα οποία θα προκύψουν από την «χαρτογράφηση» των χωρικών ενοτήτων των Περιφερειών ως προς τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της φτώχειας (λ.χ. ανά «τύπο» νοικοκυριού), τις ομάδες – στόχο, τις παρεχόμενες υπηρεσίες και τις ανάγκες του πληθυσμού που πλήττεται, προώθησης της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας (Θ.Σ. 8,9). Στα ΠΕΠ αντιστοιχεί το 28% του συνολικού προϋπολογισμού του ΕΣΠΑ 2014-2020 και

προσδιορίζονται με βάση τη χωρική διάσταση κάθε μίας από τις 13 Περιφέρειες της χώρας. Εξειδικεύονται σε ειδικούς θεματικούς στόχους που διαφέρουν ανά περιφέρεια και προσδιορίζονται στα περιφερειακά στρατηγικά σχέδια κοινωνικής ένταξης.

Επειδή η περίπτωση προς εξέταση στο επόμενο κεφάλαιο (Δ) είναι ο δήμος Κατερίνης ο οποίος ανήκει στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, θα περιγράψουμε αναλυτικά την Περιφερειακή Στρατηγική Της Φτώχειας της Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΕΣΚΕ).

Η Στρατηγική δεν περιορίζεται στην παθητική υποστήριξη των ευπαθών ατόμων αλλά προβλέπει παρεμβάσεις ενεργητικών μέτρων, που θα ενισχύσουν ουσιαστικά τους ενδιαφερόμενους να αντιμετωπίσουν καταστάσεις ανάγκης και να επαναφέρουν την ζωή τους σε φυσιολογικό ρυθμό. Απώτερος στόχος των παρεμβάσεων είναι η σταδιακή απεξάρτηση των εξυπηρετούμενων από τις δημόσιες παροχές και η αποκατάσταση της αυτοδυναμίας των και του αυτοσεβασμού των.

Ομάδες **υψηλής προτεραιότητας** για την Περιφερειακή Στρατηγική της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας αποτελούν:

Πίνακας Β.2.

Ομάδες Προτεραιότητας Περιφερειακής Στρατηγικής

Άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές)	Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών	Παλινοστούντες
Εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα	Γυναίκες, θύματα κακοποίησης	Νοικοκυριά χωρίς κανέναν εργαζόμενο
Οροθετικοί	Παιδιά, θύματα κακοποίησης	Άστεγοι ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από την στέγαση

Φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι	Περιθωριοποιημένες Κοινότητες	Φτωχοί Εργαζόμενοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα
Ανήλικοι παραβάτες	Μετανάστες	Φτωχοί Συνταξιούχοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα
Άνεργοι (με έμφαση σε νέους, γυναίκες, ανέργους 54-65 ετών, μακροχρόνια ανέργους, με χαμηλά προσόντα, οικονομικά ανενεργούς)	ΡΟΜΑ	Δικαιούχοι Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος
Μέλη πολύτεκνων οικογενειών με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα	Πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο	Ηλικιωμένοι (άνω των 65 ετών) χωρίς Ασφάλιση Υγείας

Η Περιφερειακή Στρατηγική της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας εξειδικεύεται σε

Πυλώνες, Προτεραιότητες Πολιτικής και Μέτρα:

Πυλώνας 1 - Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας.

Προτεραιότητα Πολιτικής 1.1. :

Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά:

- Μέτρο 1. Αναβάθμιση και βελτίωση της λειτουργίας δομών και υποδομών του Εθνικού Συστήματος Υγείας

- Μέτρο 2. Αναβάθμιση και λειτουργία κέντρων υποδοχής αστέγων με πρόβλεψη κινητών μονάδων
- Μέτρο 3. Κέντρα Ένταξης Μεταναστών
- Μέτρο 4. Αναβάθμιση και υποστήριξη λειτουργίας Ανοικτών Δομών Φιλοξενίας για μετανάστες - αιτούντες άσυλο
- Μέτρο 5. Δίκτυο προστασίας Υγείας του Πληθυσμού (HealthSafetyNet)
- Μέτρο 6. Εισιτήριο Υγείας ελεύθερης πρόσβασης σε υπηρεσίες ΠΦΥ (healthvoucher)
- Μέτρο 7. Διαπολιτισμική Μεσολάβηση σε Νοσοκομεία
- Μέτρο 8. Λειτουργία Δικτύου Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, φαρμακεία, ιατρεία κλπ)

Πυλώνας 2 - Πρόληψη και Καταπολέμηση Αποκλεισμού των παιδιών

Προτεραιότητα Πολιτικής 2.1.:

Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες

- Μέτρο 9. Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών (παιδικοί, βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΔΑΠ κλπ) για νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό.

Πυλώνας 3 - Προώθηση της Ένταξης

Προτεραιότητα Πολιτικής 3.1.:

Πρόσβαση των Ανέργων σε Υπηρεσίες Ενεργοποίησης

- Μέτρο 10. Υποστήριξη της δημιουργίας και της λειτουργίας επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας
- Μέτρο 11. Ολοκληρωμένες δράσεις / παρεμβάσεις σε ευπαθείς ομάδες σε κλάδους αιχμής της οικονομίας της περιφέρειας / τοπικής οικονομίας

- Μέτρο 12. Δράσεις προώθησης στην απασχόληση (τύπου NEE, ΝΘΕ) για ευπαθείς ομάδες
- Μέτρο 13. Στοχευμένα μέτρα ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας και της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών
- Μέτρο 14. Μηχανισμός υποστήριξης για την Ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας
- Μέτρο 15. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις σε μειονεκτικές περιοχές με ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας
- Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2.: Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες
 - Μέτρο 16. Αναβάθμιση και λειτουργία one stop shops / κέντρων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (Ρομά, μετανάστες) με διευρυμένες υπηρεσίες και κινητές μονάδες Μέτρο Πολιτικής
 - Μέτρο 17. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις με στόχο την κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (π.χ. Ρομά, μετανάστες)
 - Μέτρο 18. Αναβάθμιση και υποστήριξη στη λειτουργία δομών και υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία
 - Μέτρο 19. Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών Μέτρο Πολιτικής
 - Μέτρο 20. Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων

Πυλώνας 4 - Καλή Διακυβέρνηση των Πολιτικών Ένταξης

Προτεραιότητα Πολιτικής 4.1:

Ενίσχυση Περιφερειακού Μηχανισμού Συντονισμού Δράσεων Κοινωνικής Ένταξης

- ο Μέτρο 21. Επιτελική μονάδα συντονισμού, προώθησης και παρακολούθησης δράσεων περιφερειακής στρατηγικής κοινωνικής ένταξης

B.5.2 Η Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά στην Κεντρική Μακεδονία (αφορά κυρίως στον προσδιορισμό του «ορατού» πληθυσμού των Ρομά και της κατάστασης των οικισμών, στους οποίους αυτοί διαμένουν).

Οι εγκατεστημένοι ή ημιεγκατεστημένοι Ρομά έχουν ελληνική υπηκοότητα, εγγράφονται στα δημοτολόγια του Δήμου στον οποίο έχουν την κατοικία τους και απολαμβάνουν τα δικαιώματα και έχουν τις υποχρεώσεις που έχουν όλοι οι Έλληνες πολίτες. Η νομαδική ζωή των Ρομά και η διαβίωσή τους σε παράνομους καταυλισμούς στα όρια δήμων (χωρίς αναγκαστικά να υπάρχει οικογενειακή τους μερίδα εκεί) λειτουργεί ως τροχοπέδη για την κοινωνική ένταξή τους¹.

Στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζεται επίσης η κατανομή των ΡΟΜΑ ανά Π.Ε. Προκύπτει ότι στις Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Σερρών και Ημαθίας είναι εγκατεστημένο το **95%** των εδραιωμένων Ρομά στην Περιφέρεια.

Πηγές: <http://history-pages.blogspot.gr/2012/08/roma.html>, http://rom-klimaka.blogspot.gr/2010/01/blog-post_7167.html, «Η κατάσταση των Τσιγγάνων στην Ελλάδα», ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Πίνακας Β.3

Συγκεντρωτική συγκριτική Κατανομή του Πληθυσμού των Ρομά ανά Π.Ε. ως προς τον συνολικό Πληθυσμό της ΠΚΜ

	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΠΚΜ (2011)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΡΟΜΑ	%	% αναλογία Ρομά/ΠΚΜ
Π.Ε ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	1.107.998	6.398	44,33%	0,340%
Π.Ε ΣΕΡΡΩΝ	176.881	4.494	31,14%	0,239%
Π.Ε ΗΜΑΘΙΑΣ	140.575	2.764	19,15%	0,147%
Π.Ε ΠΙΕΡΙΑΣ	127.478	302	2,09%	0,016%
Π.Ε ΠΕΛΛΑΣ	139.371	270	1,87%	0,014%
Π.Ε ΚΙΛΚΙΣ	79.968	180	1,25%	0,010%
Π.Ε ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	111.244	25	0,17%	0,001%
ΥΝΟΛΟ	1.883.515	14.433	100%	0,766%

Πίνακας Β.4.

Ειδικοί Στόχοι / Δέσμες Δράσεων της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ενσωμάτωσης των Ρομά Κεντρικής Μακεδονίας

ανά Άξονα Προτεραιότητας

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ		ΔΕΣΜΕΣ ΔΡΑΣΕΩΝ	
Α.Π. 1	Διασφάλιση Στέγασης και Ανάπτυξη Δικτύου Κοινών Αστικών Υποδομών	1.1	Εξασφάλιση Βασικών Αναγκών Στέγασης
		1.2	Ανάπτυξη Δικτύου Αστικών Υποδομών
		1.3	Διαμόρφωση Κοινόχρηστων Χώρων σε υφιστάμενους Οικισμούς
		1.4	Οριζόντιες Υποστηρικτικές Δράσεις
Α.Π. 2	Προαγωγή της Εκπαίδευσης και της Δια Βίου Μάθησης	2.1	Κοινωνικοποίηση – Προετοιμασία των Παιδιών Ρομά για ομαλή ένταξή τους στην Εκπαιδευτική Διαδικασία
		2.2.	Καταπολέμηση της Μαθητικής Διαρροής
		2.3	Βελτίωση των Σχολικών Επιδόσεων και Διάδοση της Μαθητείας
		2.4	Καταπολέμηση του Αναλφαβητισμού – Διάδοση της Δια Βίου Μάθησης
		2.5	Ανάπτυξη και λειτουργία Δικτύου Υποδομών Βρεφονηπιακών – Παιδικών Σταθμών, Προσχολικής και Σχολικής Εκπαίδευσης

ΑΞΙΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ		ΔΕΣΜΕΣ ΔΡΑΣΕΩΝ	
		2.6	Οριζόντιες Υποστηρικτικές Δράσεις
Α.Π. 3	Διευκόλυνση, Βελτίωση και Υποστήριξη των όρων πρόσβασης των Ρομά στην απασχόληση και στην επιχειρηματικότητα	3.1	Υποστήριξη της Πρόσβασης των Ρομά στην αγορά εργασίας
		3.2	Βελτίωση Προοπτικών Απασχόλησης και Ανάπτυξη Δεξιοτήτων των Ρομά
		3.3	Ενίσχυση και Διάδοση της Επιχειρηματικότητας
		3.4	Αξιοποίηση της Κοινωνικής Οικονομίας
		3.5	Οριζόντιες Υποστηρικτικές Δράσεις
Α.Π. 4	Ισότιμη Πρόσβαση των Ρομά σε Υπηρεσίες Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας	4.1	Προαγωγή της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας
		4.2	Δημόσια Υγεία και διάδοση της Ατομικής Υγιεινής
		4.3	Ενημέρωση, Συμβουλευτική, Οικογενειακός Προγραμματισμός
		4.4	Καταπολέμηση Ψυχικών Νοσημάτων και Εξαρτήσεων
		4.5	Κοινωνική Φροντίδα – Πρόνοια
		4.6	Αντιμετώπιση φαινομένων Ακραίας Φτώχειας σε Οικισμούς και Οικογένειες Ρομά
Α.Π. 5	Διασφάλιση Προϋποθέσεων	5.1	Προγράμματα Ενημέρωσης, Ευαισθητοποίησης - Διασφάλιση της

ΑΞΙΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ		ΔΕΣΜΕΣ ΔΡΑΣΕΩΝ	
Εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης - Ανάπτυξη Εταιρικών Σχέσεων και Κοινωνικού Διαλόγου			συμμετοχής των Ρομά στην εφαρμογή του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης
	5.2		Καταγραφή, Ανάδειξη, του πολιτισμού των Ρομά. Ενίσχυση, υποστήριξη πολιτιστικών δράσεων
	5.3		Ανάπτυξη της Εξωστρέφειας, των Κοινωνικών Δεξιοτήτων και Προώθηση της Αριστείας
	5.4		Διάγνωση κα Συμπλήρωση αναγκών σε Υπηρεσίες, Δομές, Συστήματα και Εργαλεία, εξειδικευμένο Επιστημονικό Προσωπικό κ.λπ. για την υποστήριξης της εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης
	5.5		Υποστήριξη της Εφαρμογής, Διοίκησης, Διαχείρισης και Αξιολόγησης του Προγράμματος

B.5.3. Η Κοινωνική Ένταξη και η Καταπολέμηση της Φτώχειας στο ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020

Μέσω του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020 και σε συνδυασμό με τις λοιπές τομεακές παρεμβάσεις επιδιώκεται σε Περιφερειακό επίπεδο η αντιμετώπιση της κρίσης, η επανεκκίνηση της ανάπτυξης και η εξασφάλιση των όρων για

μακροπρόθεσμη βιώσιμη ανάπτυξη, ικανοποιώντας ταυτόχρονα και τους στόχους της Στρατηγικής Ευρώπη 2020.

Οι Ειδικόί Στόχοι που αφορούν στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας (**ΕΤΠΑ**) και έχουν άμεση ή έμμεση σχέση και υποστήριξη της περιφερειακής στρατηγικής για την κοινωνική ενσωμάτωση είναι οι ακόλουθοι:

- Βελτίωση υποδομών και υπηρεσιών υγείας και κοινωνικών υποδομών σε αστικές και μειονεκτικές περιοχές και διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτές των ευπαθών κοινωνικών ομάδων της Περιφέρειας (ΕΣ 9α1).
- Προώθηση επενδύσεων επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας» όπου αναμένεται η αύξηση της απασχόλησης και η αύξηση του αριθμού των κοινωνικών επιχειρήσεων στην Περιφέρεια. (ΕΣ 9γ1)

Οι **Ειδικόί Στόχοι** που αφορούν στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας (**ΕΚΤ**) και έχουν άμεση ή έμμεση σχέση και υποστήριξη της περιφερειακής στρατηγικής για την κοινωνική ενσωμάτωση ακόλουθοι:

- Ενίσχυση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας για ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες πληθυσμού που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό (ΕΣ 9i1)
- Βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων στην εκπαίδευση, στην απασχόληση και στην τοπική κοινωνική ζωή (ΕΣ 9ii1)
- Οι Ομάδες-στόχος της συγκεκριμένης δέσμης δράσεων είναι Ρομά, μετανάστες, λοιπές περιθωριοποιημένες κοινότητες, δικαιούχοι Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος
- Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών (ΕΣ 9iii1)
- Ως «Ομάδες-στόχος» της συγκεκριμένης δέσμης δράσεων προσδιορίζονται οι ακόλουθοι: μετανάστες, Ρομά, ΑΜΕΑ, πρώην φυλακισμένοι, άτομα με εξάρτηση, παιδιά, έφηβοι, γυναίκες, δικαιούχοι Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος
- Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας (ΕΣ 9iv)

Κύριος σκοπός των δράσεων αυτών είναι η αύξηση του αριθμού των ατόμων των ευάλωτων και ευπαθών κοινωνικών ομάδων που έχουν (βελτιωμένη) πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας. Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις στον τομέα της υγείας ταξινομούνται ενδεικτικά στις κάτωθι ενότητες:

- Δράσεις παροχής υπηρεσιών στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας για ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού στη βάση μοναδιαίου κόστους
- Ολοκλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Επιτρόπου Απασχόλησης και του Υπουργού Υγείας για τα έτη 2014-15 και υλοποίηση καινοτόμων δράσεων ή πιλοτικών προγραμμάτων σε τοπικό επίπεδο για την αντιμετώπιση νέων αναδυόμενων αναγκών
- Δημιουργία δικτύου Μονάδων Οικογενειακής Ιατρικής (Family Health Units)
- Ενδυνάμωση των Κέντρων Υγείας στις αγροτικές περιοχές, αναδιοργάνωση των μονάδων υγείας του ΠΕΔΥ (πρώην μονάδες υγείας του ΕΟΠΥΥ/ΙΚΑ) και συντονισμός της παροχής υπηρεσιών υγείας μεταξύ της πρωτοβάθμιας και της νοσοκομειακής φροντίδας υγείας, μέσω της απόκτησης γνώσεων και ενίσχυσης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού. Όσον αφορά στον τομέα της πρόνοιας, οι παρεμβάσεις που προβλέπονται στο ΠΕΠ ενισχύουν την κοινωνική φροντίδα και προστασία των ατόμων ευπαθών ομάδων του πληθυσμού. Οι Ομάδες-στόχος της συγκεκριμένης δέσμης δράσεων είναι: άποροι, άνεργοι χωρίς ασφάλιση, άστεγοι, ψυχικά ασθενείς, μετανάστες, δικαιούχοι Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος
- Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση,
- Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΕΣ 9ν11), με δράσεις που αφορούν σε Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις σε μειονεκτικές περιοχές, με ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών με σκοπό την προώθηση της ενεργού ένταξης, με την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, και της ενεργού συμμετοχής

Τέλος, μέσω του Θ.Σ. 10 και με χρηματοδότηση του ΕΤΠΑ προωθείται η ανάπτυξη σύγχρονων υποδομών εκπαίδευσης (ΕΣ 10α1), στο πλαίσιο των οποίων στοχεύεται:

- η αναβάθμιση υποδομών τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης
- η βελτίωση του περιβάλλοντος και των συνθηκών μάθησης
- η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού και η προσαρμογή αυτού στις διαρθρωτικές αλλαγές.

Δίδεται έμφαση στη βελτίωση / επέκταση νέων υποδομών μέσω εντοπισμένων παρεμβάσεων και στη δημιουργία ή ενίσχυση ειδικών εργαστηρίων για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και για την πρακτική εξάσκηση.

Γ . Στρατηγικός Προγραμματισμός ΟΤΑ

Γ.1. Εισαγωγή Νέα Δημόσια Διοίκηση – Στρατηγική Διοίκηση

Στην εποχή μας είναι έκδηλη και επιτακτική η ανάγκη εφαρμογής των μεθόδων του δημόσιου μάνατζμεντ σε όλους τους δημοσίου φορείς έτσι ώστε τα θέματα αποδοτικότητας, οικονομικότητας και αποτελεσματικότητας των δημοσίων υπηρεσιών να σχεδιάζονται , παρακολουθούνται , μετριοούνται και επανασχεδιάζονται ούτως ώστε να αναβαθμίζονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες στους πολίτες.

Ο όρος δημόσιο μάνατζμεντ (public management) σηματοδότησε την μετάβαση προς την μοντέρνα δημόσια διοίκηση. Ο όρος είναι ευρύτερος της δημόσιας διοίκησης θέτοντας στο επίκεντρο τον στρατηγικό ρόλο και την ευθύνη των «μάνατζερ» για τον σχεδιασμό και τον καθορισμό των στόχων , των αποφάσεων και των αποτελεσμάτων. Ο κύριος ρόλος της δημόσιας διοίκησης, σύμφωνα με τη νέα αντίληψη, είναι η παροχή υπηρεσίας και όχι η άσκηση της εξουσίας. Ο ρόλος και το αποτέλεσμα των ενεργειών

κρίνονται με ποιοτικούς όρους και γνώμονα την ικανοποίηση των αναγκών των πολιτών

Οι δημόσιοι φορείς και οι ΟΤΑ έχουν ως πρωταρχικό μέλημά τους την παροχή μιας σειράς «δημοσίων» αγαθών στους πολίτες όπως υγεία, παιδεία, εθνική άμυνα, κοινωνικές, πολιτισμικές και αναπτυξιακές υπηρεσίες. Ποιότητα ορίζεται το σύνολο των ελάχιστων προδιαγραφών που πρέπει να πληροί η υπηρεσία, με σκοπό ν' ανταποκριθεί στις απαιτήσεις που θέτει το κράτος.

Η πρακτική του σχεδιασμού και προγραμματισμού των δραστηριοτήτων δεν είναι κάτι το καινούριο για το δημόσιο τομέα και τους ΟΤΑ. Συνήθως οι προσπάθειες επικεντρώνονται στο σχεδιασμό και προϋπολογισμό του οργανισμού και στον προγραμματισμό των προσφερόμενων υπηρεσιών του για το χρονικό διάστημα του τρέχοντος ή του επόμενου έτους. Αυτή η βραχυπρόθεσμη προσπάθεια προγραμματισμού σίγουρα δεν περιέχει το στοιχείο του στρατηγικού σχεδιασμού, όμως αποτελεί τον «κανόνα» για τη δημόσια διοίκηση.

Στο νέο δημόσιο μάνατζμεντ ο σχεδιασμός διακρίνεται

- στον στρατηγικό, που περιλαμβάνει τις στρατηγικές αποφάσεις μέσω των οποίων διαμορφώνεται το όραμα, η αποστολή, οι μακροπρόθεσμοι στόχοι και οι στρατηγικές της οργάνωσης
- τον διαχειριστικό αντανακλά τα μεσοπρόθεσμα σχέδια που απαιτούνται για την υλοποίηση του πρώτου με βασικό του μέλημα τον προϋπολογισμό των στρατηγικών ενεργειών και
- τον τακτικό ή λειτουργικό προγραμματισμό, που περιλαμβάνει τα επιμέρους προγράμματα και τις δράσεις που είναι αναγκαίο να αναληφθούν για την εκπλήρωση των βραχυπρόθεσμων στρατηγικών στόχων.

Είναι φανερή η υπεροχή του στρατηγικού προγραμματισμού έναντι των δύο άλλων μορφών, ωστόσο οι προαναφερθείσες μορφές προγραμματισμού συχνά διαπλέκονται καθώς στην καθημερινή πρακτική δεν υφίστανται διαχωριστικές γραμμές.

Γ.2. Στρατηγικός και Επιχειρησιακός Προγραμματισμός

Ο στρατηγικός προγραμματισμός είναι ένα σύστημα αποφάσεων, το οποίο διασπά το όραμα και την αποστολή σε επιμέρους στόχους, οι οποίοι προσδιορίζουν τη δράση του

οργανισμού στο μέλλον. Είναι το πρώτο κομμάτι της στρατηγικής διοίκησης , το οποίο αναλύει την υφιστάμενη κατάσταση και καθορίζει «τη διαδικασία μέσω της οποίας η οργάνωση προκαθορίζει το τί θέλει να επιτύχει στο μέλλον, πώς θα το επιτύχει, με ποιές ενέργειες, ποιά μέσα και πότε..... Η οργάνωση διαμορφώνει την αποστολή της, το όραμα της , τους μακροπρόθεσμους στόχους της και τις στρατηγικές της» βλπ Μπουραντάς Δ, Μάνατζμεντ, σελ51.

Η διαδικασία της στρατηγικής διοίκησης βασίζεται στην δήλωση του οράματος και της αποστολής του οργανισμού και στην ουσία στην πράξη έγκειται στην διαμόρφωση, εφαρμογή και αξιολόγηση στόχων.

Ουσιαστικά απαντά σε 3 ερωτήσεις :

- Που είμαστε (ανάλυση SWOT)
- Που θέλουμε να πάμε (όραμα-σχέδιο), ποιές δραστηριότητες θέλουμε να αναπτύξουμε, πώς θα τοποθετηθούμε , ποιές οι ανάγκες των ενδιαφερομένων μερών που θέλει ο δήμος να εξυπηρετήσει και τί αποτελέσματα θέλει να πετύχει και τέλος
- Πώς θα πάμε

Η διαδικασία μορφοποίησης των στόχων έχει ως βάση την διπλή ανάλυση, του εξωτερικού περιβάλλοντος στο οποίο δραστηριοποιείται ο οργανισμός, και των δυνατοτήτων ή αδυναμιών του στο εσωτερικό του περιβάλλον. Η διοίκηση με στόχους είναι ένα εργαλείο των διοικητικών στελεχών και είναι βοήθημα για τον σχεδιασμό, προγραμματισμό, την οργάνωση, την διεύθυνση και τον έλεγχο. Οι αντικειμενικοί στόχοι είναι απαραίτητοι και επηρεάζουν την επιβίωση και ευημερία ενός οργανισμού.

Η μέτρηση της απόδοσης και της αποτελεσματικότητας της στρατηγικής που εφαρμόζεται γίνεται και με τον Ν.3230/2004 με το Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης και βασίζεται στη σύγκριση των στοχων που τέθηκαν με τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν. Γίνεται λόγος για αξιολόγηση δημοσίων πολιτικών και προγραμμάτων, για αξιολόγηση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας των δημοσίων παροχών και διοικήσεων των ΟΤΑ τόσο της διοικητικής ιεραρχίας τους όσο και των αιρετών διοικήσεων τους. Η εκτίμηση των αποτελεσμάτων , η μέτρηση της ικανότητας διοίκησης και η αξιολόγηση ατόμων και υπηρεσιακών μονάδων επίσης

παρουσιάζουν ενδιαφέρον στην εφαρμογή τους στους ΟΤΑ και συντελούν στον σωστό επαναπροσδιορισμό των στόχων.

Οι δήμοι καλούνται καθημερινά παράλληλα με τις άλλες δράσεις τους, να εκτιμούν τις κοινωνικές ανάγκες του πληθυσμού τους, να αναπτύσσουν τα κατάλληλα προγράμματα κοινωνικής φροντίδας για ευπαθείς ομάδες και να αξιολογούν την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των παρεχομένων υπηρεσιών από τους φορείς τους. Οι αιρετοί από την άλλη καλούνται να προγραμματίσουν και να διαχειριστούν σε συνεργασία με το επαγγελματικό προσωπικό μεταξύ άλλων θέματα κοινωνικής πολιτικής και την επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων ευπαθών ομάδων του πληθυσμού ειδικότερα.»

Γιαυτό συντάσσεται ένα πενταετές πρόγραμμα δράσης του ΟΤΑ και των Νομικών Προσώπων του. Στις προτεραιότητες του προγράμματος αντανακλάται η βούληση και το όραμα της Δημοτικής Αρχής καθώς και οι προτεραιότητες του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα αποτελεί προϊόν συλλογικής εργασίας όλων των δομών του Δήμου και οδηγεί στην ανάληψη δεσμεύσεων μεταξύ των διαδοχικών ιεραρχικών επιπέδων, σε ότι αφορά την υλοποίηση του τμήματος εκείνου στο οποίο αυτά εμπλέκονται. Τα στάδια κατάρτισης ενός επιχειρησιακού προγράμματος αποτυπώνονται στο ακόλουθο σχήμα:

- τον στρατηγικό σχεδιασμό με την εκπόνηση του στρατηγικού σχεδίου ανάπτυξης.
- τον επιχειρησιακό σχεδιασμό που εξειδικεύεται σε σχέδια δράσης του στρατηγικού σχεδιασμού και
- τον οικονομικό προγραμματισμό που θέτει τους προσανατολισμούς , τις επιδιώξεις του σχεδιασμού σε συνδιασμό με τους οικονομικούς περιορισμούς.(στόχοι, δείκτες κλπ)

πίνακας Γ.1.

<p>A</p> <p>Στρατηγικός Σχεδιασμός</p>	<p>B</p> <p>Επιχειρησιακός Σχεδιασμός</p>	<p>Γ</p> <p>Ετήσιο πρόγραμμα δράσης</p>
<p>1.περιγραφή και αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης, εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον του ΟΤΑ</p> <p>2. προσδιορισμός του οράματος, της αποστολής, των αρχών του ΟΤΑ</p> <p>3.Εξειδίκευση στρατηγικής του δήμου σε άξονες</p> <p>4. Διαβούλευση</p>	<p>1. Σχεδιασμός κύριων και υποστηρικτικών δράσεων ανά Διεύθυνση</p> <p>2. Ιεράρχηση και πενταετής προγραμματισμός δράσεων.</p> <p>3.Οικονομικός προγραμματισμός εσόδων και δαπανών.</p> <p>4.Δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης</p>	<p>1. περιγραφή λειτουργιών ανά οργανωτική μονάδα.</p> <p>2. περιγραφή λοιπών ενεργειών ανά λειτουργική μονάδα</p> <p>3.προυπολογισμός λειτουργικών δαπανών</p> <p>4. πρόγραμμα επενδύσεων</p> <p>5. τεχνικό πρόγραμμα</p> <p>6. πρόγραμμα προμηθειών</p>

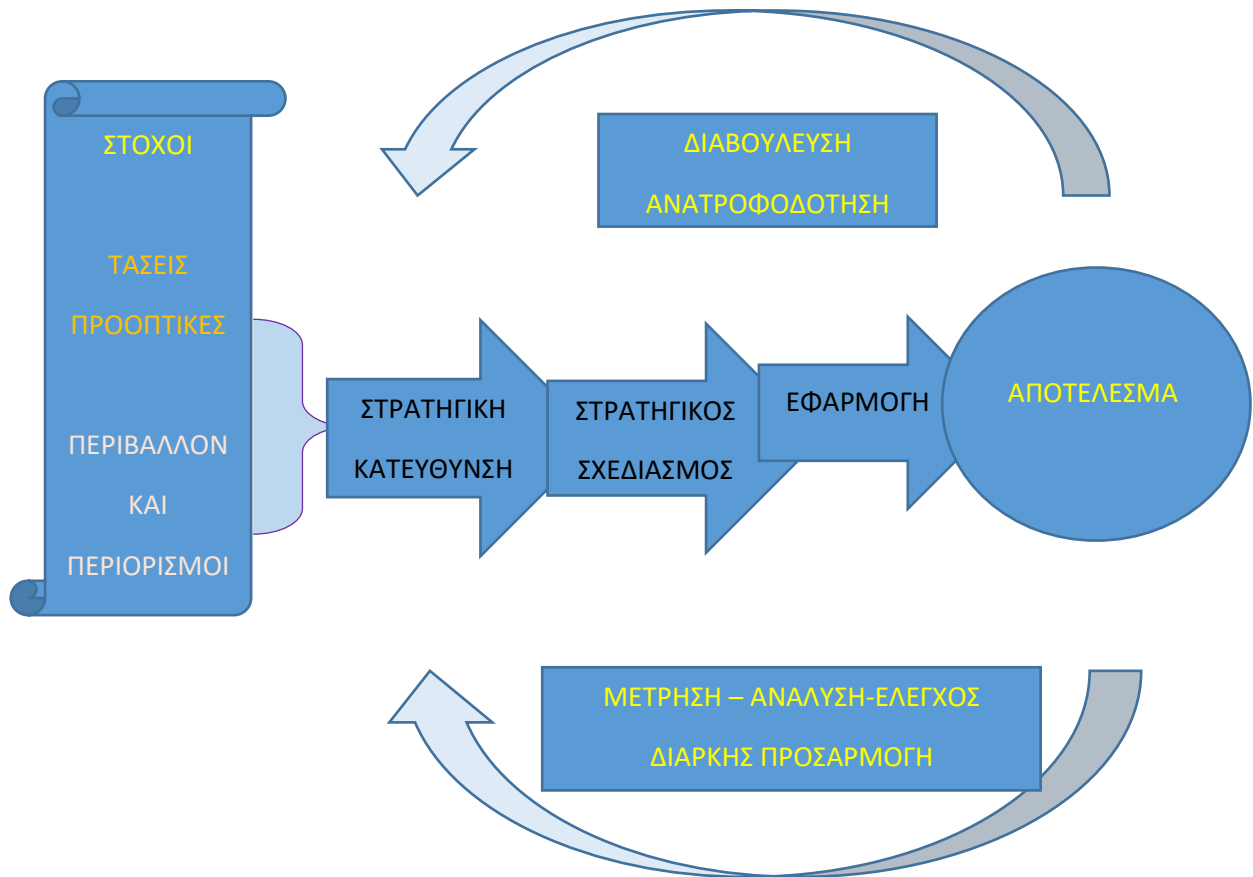
Πίνακας Γ.2. Θεσμικό πλαίσιο

A/A	ΝΟΜΟΙ/Π.Δ./Υ.Α./ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ	ΤΙΤΛΟΣ
1	ΑΡ.203-207 Ν.3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114/8.6.2006)	«Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων»
2	ΑΡ.266 Ν.3852/2010 (ΦΕΚ Α' 87/7.6.2010)	«Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης»
3	Π.Δ. 185/2007 (ΦΕΚ Α' 221/12.9.2007)	«Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α' βαθμού»
4	Π.Δ. 89/2011 (ΦΕΚ Α' 213/ 29.9.2011)	Τροποποίηση του υπ' αριθμ. 185/2007 (ΦΕΚ -221Α') Προεδρικού Διατάγματος «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού»
5	Υ.Α. 18183/2.4.2007 (ΦΕΚ Β' 534/13.4.2007)	«Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού»
6	Υ.Α. 5694/3.2.2011 (ΦΕΚ Β' 382/11.3.2011)	Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 18183/2-4-2007 (ΦΕΚ 534 Β' /13.4.2007) Υπουργικής Απόφασης με τίτλο «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού»
7	Υ.Α. 41179/23.10.2014 (ΦΕΚ Β' 2970/4.11.2014)	«Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού για τη δημοτική περίοδο 2014-2019»
8	ΕΓΚ. 45/58939/25-10-2006	Επιχειρησιακά Προγράμματα (Ε.Π.) Ο.Τ.Α.
9	ΕΓΚ. 66/50837/14-09-2007	Επιχειρησιακά Προγράμματα (Ε.Π.) Ο.Τ.Α.

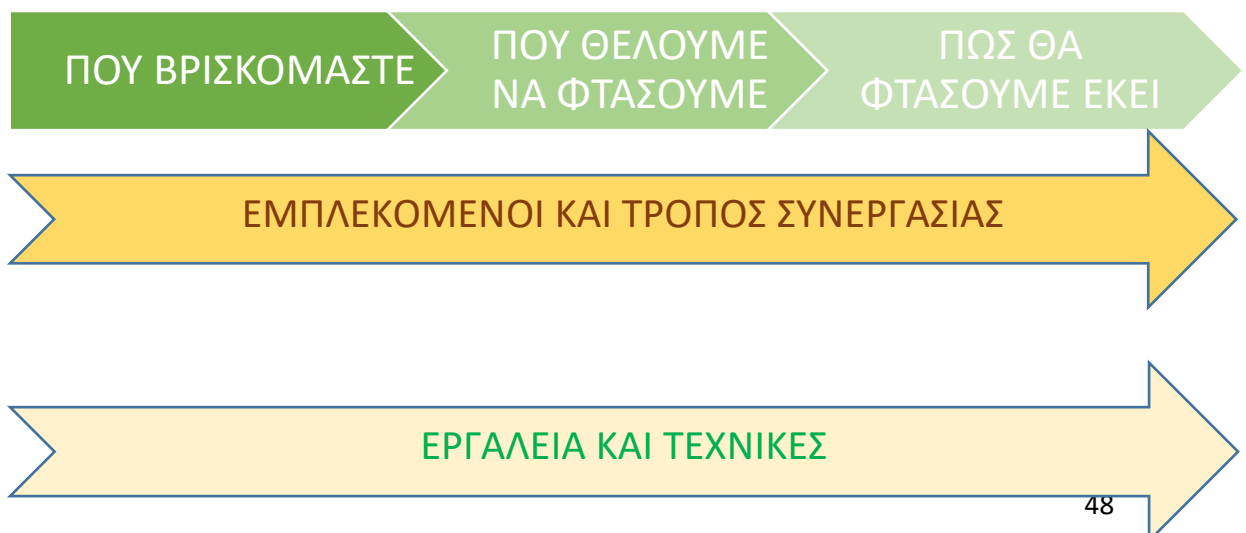
ΔΟΜΗ ΠΕΝΤΑΕΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

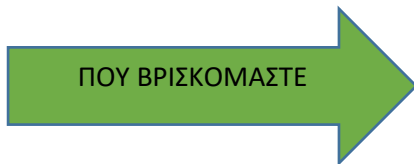

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Γ.3. Βήματα στρατηγικού προγραμματισμού

Α. Καταγραφή και η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του ΟΤΑ στον τομέα κοινωνικής πολιτικής, υγείας, παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού.

1. Η ανάλυση του εξωτερικού χρηματοδοτικού περιβάλλοντος. Βασικός παράγοντας που επηρέασε και επηρεάζει την λειτουργία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η πρωτοφανής σε ένταση και έκταση κρίση που βιώνει η ελληνική κοινωνία. Πέραν των κρατικών επιχορηγήσεων, οι ΟΤΑ μπορούν να αξιοποιήσουν μια σειρά από αναπτυξιακά εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα και εργαλεία, αλλά και ν' αξιοποιήσουν δυνατότητες συνεργασιών όπως :

Α. Τα Προγράμματα του Νέου ΕΣΠΑ, το τομεακό για την «ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού –εκπαίδευση και δια βίου μάθηση», τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Β. Ευρωπαϊκά Προγράμματα, κάποια από τα κυριότερα

- Erasmus+ (Εκπαίδευση, Κατάρτιση, Νεολαία και Αθλητισμός),
- Απασχόληση και Κοινωνική Καινοτομία (EaSI),
- Ταμείο για το Άσυλο, τη Μετανάστευση και την Ένταξη,
- Μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας,
- Πρόγραμμα για τους Καταναλωτές,
- Δημιουργική Ευρώπη (Πολιτισμός),
- Πρόγραμμα για την Υγεία,

Γ. Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας

Με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΕ) 1302/2013 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 για τον Ευρωπαϊκό Όμιλο Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ), θεσπίστηκαν οι Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας, δυνάμει του άρθρου 175 εδαφ. γ της ΣΛΕΕ, το οποίο προβλέπει ειδικές δράσεις προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της κοινωνικής, οικονομικής και εδαφικής συνοχής.

Δ. Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα (ΣΔΙΤ) (Νόμος 3389/2005)

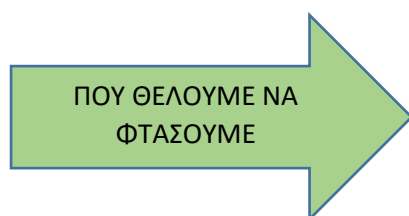
Ε. Συμβάσεις διαδημοτικής ή διαβαθμικής συνεργασίας Σύμφωνα με το άρθρο 99 του Καλλικράτη: Δήμοι της ίδιας περιφέρειας ή όμοροι Δήμοι μπορούν να συνάπτουν μεταξύ τους συμβάσεις, με τις οποίες αναλαμβάνουν την άσκηση αρμοδιότητας για λογαριασμό τους ή την υποστήριξη της άσκησης της («συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας»).

Στ. Προγραμματικές συμβάσεις

2. Η ανάλυση του εσωτερικού περιβάλλοντος

Είναι οι υλικοί πόροι ενός οργανισμού δηλαδή οι χρηματοοικονομικοί, φυσικοί, τεχνολογικοί, οργανωτικοί και οι άυλοι όπως οι ανθρώπινοι πόροι, η κουλτούρα του ΟΤΑ, η καινοτομία και η δημιουργικότητα, η φήμη και η κοινωνική ευθύνη.

Η ανάλυση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος με την μέθοδο ανάλυσης SWOT συνιστάται και από τους επιστήμονες του Στρατηγικού προγραμματισμού αλλά και από του υπουργείο Εσωτερικών καθότι αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο της διοίκησης (αιρετών και διοικητικών) για την διατύπωση του οράματος και της αποστολής του ΟΤΑ.

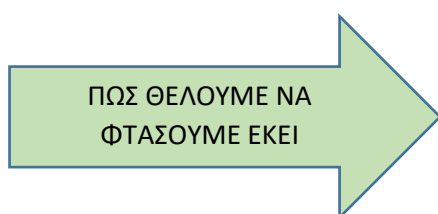

Το όραμα και η αποστολή ενός ΟΤΑ πρέπει να έχουν διαμορφωθεί κάτω από ρεαλιστικές συνθήκες. Το όραμα σκιαγραφεί την κατάσταση στην οποία θέλουμε μελλοντικά να προσεγγίσει ο ΟΤΑ και αναφέρεται σε γενικούς στόχους. Από το όραμα που θα πρέπει να είναι περιγραφικό και να εμπνέει τους πολίτες και τους εργαζομένους θα οδηγηθεί ο ΟΤΑ στην αποστολή και στη στρατηγική του.

Η αποστολή ενός ΟΤΑ αναφέρεται στο βασικό του ρόλο – καθήκον, δηλαδή στο ποιός είναι, τί κάνει, τί ανάγκες καλύπτει, και τί προσφέρει στην κοινωνία των πολιτών και παράλληλα περιγράφει το πλαίσιο συγκεκριμένων στόχων που θα πρέπει να επιτευχθούν.

Η φιλοσοφία και οι αρχές αναφέρονται σε γενικές αρχές και αξίες του ΟΤΑ που ενσωματώνονται στην οργανωσιακή του κουλτούρα και καθορίζουν το στυλ της διοίκησης και την συμπεριφορά των μελών της.

Με την αποστολή καθορίζονται στη συνέχεια και οι γενικοί στόχοι του Οργανισμού, οι οποίοι και πρέπει να είναι εφικτοί, ρεαλιστικοί, μετρήσιμοι και καθαρά διατυπωμένοι που για να καταστούν μετρήσιμοι χρειάζεται να είναι εξ αρχής διατυπωμένοι και να δηλώνουν τί και μέχρι πότε θα επιδιώξει ο ΟΤΑ.

Ο σχεδιασμός των στρατηγικών με άξονες, μέτρα και ειδικούς στόχους με το σύνολο των κατευθυντήριων οδηγιών και αξιών που θα διευκολύνουν τα στελέχη διοίκησης στη λήψη αποφάσεων και στη δράση τους, ολοκληρώνει τον στρατηγικό προγραμματισμό, ο οποίος θα ψηφισθεί από το δημοτικό συμβούλιο, θα τεθεί σε διαβούλευση και θα προχωρήσει στο επόμενο βήμα, στην κατάρτιση του επιχειρησιακού σχεδιασμού. Η ως άνω διαδικασία επαναλαμβάνεται στη διάρκεια, μετά από την αποτίμηση των αποτελεσμάτων και τον έλεγχο για την πρόοδο κάθε στόχου οπότε και επαναπροσδιορίζονται οι σκοποί και ο τρόπος υλοποίησής τους.

Γ.4. SWOT ανάλυση

ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ - ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

1. Το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο και το εύρος των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ.

Οι ελληνικοί δήμοι διαθέτουν αρμοδιότητες στα περισσότερα πεδία της κοινωνικής πολιτικής, γεγονός που τους επέτρεψε να δημιουργήσουν ένα ευρύτατο πλέγμα κοινωνικών δράσεων. (www.espa.gr), (www.epdm.gr)

2. Η ύπαρξη παγιωμένων πολυθεματικών κοινωνικών δομών.

Σε όλα τα σημαντικά πεδία, όπως της φροντίδας παιδιών, ηλικιωμένων και ΑΜΕΑ, της αντιμετώπισης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, της στήριξης της απασχόλησης, της συμβουλευτικής κ.α., υφίστανται εδώ και χρόνια δομές. (www.espa.gr), (www.epdm.gr)

3. Προώθηση της Ισότητας των φύλων.

Η λειτουργία των δομών κοινωνικής φροντίδας συμβάλει στην προώθηση της ισότητας των φύλων, παρέχοντας την δυνατότητα ενεργούς συμμετοχής στην αγορά εργασίας και επιπλέον. (www.espa.gr), (www.epdm.gr)

4. Υποστήριξη Ατόμων Ευπαθών Κοινωνικά Ομάδων.

Η λειτουργία των δομών κοινωνικής φροντίδας συνεισφέρει σε μεγάλο βαθμό στην υποστήριξη ειδικών ευπαθών κοινωνικά ομάδων του πληθυσμού. Η υποστήριξη που παρέχεται σε ηλικιωμένα άτομα, σε μητέρες για την φύλαξη των παιδιών τους, αλλά και σε άτομα με ειδικές ανάγκες, νοσηλευτική φροντίδα στο σπίτι, αλλά και κάθε άλλη υποστηρικτική.

(www.espa.gr), (www.epdm.gr), (www.ygeia-pronoia.gr)

5. Αποδοχή από την Τοπική Κοινωνία

Ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο αποτελεί το γεγονός της αποδοχής του ρόλου των δομών κοινωνικής φροντίδας από τις τοπικές κοινωνίες. Η συνεχής αύξηση των αιτήσεων σε ετήσια βάση ουσιαστικά ενισχύει / επιβεβαιώνει την αποδοχή του ρόλου των δομών σε τοπικό επίπεδο. (www.espa.gr), (www.epdm.gr)

6. Η διαχείριση των προγραμμάτων από την ΕΕΤΑΑ και η υψηλή απορρόφηση πόρων του ΕΚΤ.

(www.espa.gr), (www.epdm.gr), (www.ypes.gr), (www.ygeia-pronoia.gr).

7. Η κοινωνική παρέμβαση της ΚΕΔΕ

Η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) αποτελεί τον κατ' εξοχήν φορέα συντονισμού της δράσης των δήμων της χώρας, για την προώθηση της τοπικής

κοινωνικής πολιτικής, λειτουργεί η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής, Αλληλεγγύης και Απασχόλησης (www.kedke.gr)

8. Το ενδιαφέρον των αιρετών για κοινωνικά ζητήματα

Σχεδόν όλοι οι δήμοι της χώρας διαθέτουν αντιδήμαρχο για τις τοπικές κοινωνικές υποθέσεις, ο οποίος προΐσταται και συντονίζει τη δράση των κοινωνικών υπηρεσιών και των κοινωνικών δομών.. (www.kedke.gr)

9. Η δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής παρέμβασης

Διαχρονικά, έχει αναπτυχθεί ένας μεγάλος αριθμός φορέων και ομάδων δράσεις όπως η εκκλησία, φιλανθρωπικοί οργανισμοί, σύλλογοι, ΜΚΟ, κοινωνικές επιχειρήσεις, πολιτικές ενώσεις, ομάδες εθελοντών, μεμονωμένοι χορηγοί κ.α. (www.espa.gr), (www.kedke.gr)

ΑΥΝΑΜΙΕΣ-ΜΕΙΟΚΤΗΜΑΤΑ

1. Αδυναμία κάλυψης όλων των κοινωνικών αναγκών και αιτημάτων

Όπως δείχνουν τα σχετικά στοιχεία, η ζήτηση για κοινωνικές υπηρεσίες και παροχές από τους ΟΤΑ είναι δυσανάλογα μεγαλύτερη από τις δυνατότητες των δομών των δήμων να ανταποκριθούν πλήρως σε αυτές. (www.eetaa.gr), (www.espa.gr), (www.kedke.gr)

2. Το χρόνιο πρόβλημα της χρηματοδότησης

Γενικά, η κοινωνική πολιτική των δήμων στηρίζεται σε πόρους των ΚΑΠ, συχνά σε βάρος άλλων δράσεων, και στους πόρους του ΕΚΤ. (www.eetaa.gr), (www.espa.gr), (www.kedke.gr)

3. Ανυπαρξία Εκπαιδευμένου προσωπικού, προβλήματα στελέχωσης και υποδομών

4. Προβλήματα στην Υλικοτεχνική Υποδομή

Το μεγαλύτερο κομμάτι των δομών κοινωνικής φροντίδας αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα αναφορικά με την υλικοτεχνική υποδομή, τα οποία και δυσχεραίνουν τις διαδικασίες υλοποίησης του έργου τους

5. Η έλλειψη κεφαλαίου γνώσης για την απασχόληση και την ανάπτυξη σε περιφερειακό επίπεδο

Σημειώνεται η απουσία ενός κέντρου τεκμηρίωσης των δεδομένων της περιφερειακής ανάπτυξης που θα συνεργάζεται άμεσα με τους ερευνητικούς, παραγωγικούς και κρατικούς φορείς, ώστε να ενισχύσει το επίπεδο σχεδιασμού αλλά και αυτά της αξιολόγησης και της παρακολούθησης των επιπτώσεων της λειτουργία των δομών κοινωνικής φροντίδας.

(www.eetaa.gr), (www.espa.gr), (www.kedke.gr)

6. Προβλήματα δικτύωσης, οργάνωσης, συντονισμού και προγραμματισμού της κοινωνικής πολιτικής

Η άνιση χωρική κατανομή κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών στα όρια πολλών Δήμων, η ελλιπής υποδομή καταγραφής και παρακολούθησης των τοπικών κοινωνικών αναγκών, η αποσπασματικότητα των δράσεων η αλληλοεπικάλυψη στην παροχή υπηρεσιών και έλλειψη συντονισμού των παρεμβάσεων κλπ

8. Προβλήματα βιωσιμότητας και αβεβαιότητας σχετικά με τη συνέχιση ορισμένων δομών

Πολλές κοινωνικές δομές των δήμων αντιμετωπίζουν προβλήματα βιωσιμότητας και συνέχισης της δράσης τους λόγω των οικονομικών προβλημάτων. Από τη μια αυξήθηκε η ζήτηση για κοινωνικές παροχές, από την άλλη μειώθηκαν σημαντικά οι πόροι της ΚΑΠ, λόγω της ύφεσης και της δημοσιονομικής προσαρμογής.

(www.eetaa.gr), (www.espa.gr), (www.kedke.gr)

9. Προβλήματα στο σχεδιασμό και προγραμματισμό κοινωνικών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ όπως η περιορισμένη συμμετοχή των Δήμων στον προγραμματισμό, σχεδιασμό και υλοποίηση των Ε.Π., η χρηματοδότηση κυρίως από τομεακά Ε.Π., η αποσπασματική υλοποίηση δράσεων των τοπικών Ε.Π., κλπ (www.eetaa.gr), (www.espa.gr), (www.kedke.gr)

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ - ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

1. Οι πόροι και δράσεις του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020

Κατά τη νέα προγραμματική περίοδο, διατίθενται στην Ελλάδα από το ΕΚΤ περ. 4 δις ευρώ. Εξ αυτών περ. 2 δις θα διατεθούν μέσω του ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», ενώ περ. 900 εκ ευρώ θα τα διαχειριστούν οι Περιφέρειες μέσω των 13 ΠΕΠ. Επίσης, ορισμένες κοινωνικές υποδομές και δράσεις θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ, κυρίως υποδομές και επενδύσεις.

2. Τα νέα Επιχειρησιακά Προγράμματα των ΟΤΑ

Η νέα δημοτική 5ετής δημορχιακή περίοδος, η έναρξη της νέας γενιάς επιχειρησιακών προγραμμάτων των ΟΤΑ (2015-2019), η οποία συμπίπτει με την έναρξη της εφαρμογής των νέων Ε.Π. της πολιτικής συνοχής 2014-2020, προσφέρει στους δήμους μια ευκαιρία για έναν αποτελεσματικό σχεδιασμό και προγραμματισμό και των κοινωνικών τους στόχων και δράσεων. Το ζητούμενο είναι τα νέα Ε.Π. των δήμων να εναρμονιστούν με τα Ε.Π. του νέου ΕΣΠΑ.

Με δεδομένο ότι οι δήμοι είναι οι βασικοί δικαιούχοι των επενδυτικών προτεραιοτήτων του θεματικού στόχου 9, καλούνται να εκπονήσουν τις κατάλληλες τοπικές κοινωνικές πολιτικές και δράσεις, ώστε να είναι σε θέση να απορροφήσουν αποτελεσματικά τους σχετικούς πόρους.

(www.epanad.gov.gr), (www.espa.gr), (www.kedke.gr)

4. Η ενεργοποίηση και η συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών

ΑΠΕΙΛΕΣ - ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

1. Η συνέχιση της ύφεσης και των κοινωνικών της επιπτώσεων

Η συνεχιζόμενη οικονομική κρίση προκάλεσε την ισχυρή επιδείνωση όλων των κοινωνικών δεικτών.

2. Η χειροτέρευση των εθνικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης

Τα ασφαλιστικά συστήματα της χώρας για υγειονομική και συνταξιοδοτική ασφάλιση, λόγω αύξησης της ανεργίας και μείωσης των εισφορών, λόγω της μαύρης εργασίας και της εισφοροδιαφυγής, καθώς και λόγω μείωσης των δυνατοτήτων του κρατικού προϋπολογισμού να τα επιχορηγεί στον απαιτούμενο βαθμό, συνιστά μια πρόκληση για την τοπική κοινωνική πολιτική. (www.epanad.gov.gr), (www.espa.gr), (www.ypes.gr)

3. Η περαιτέρω επιδείνωση των δημογραφικών δεικτών

Οι περισσότεροι δήμοι της χώρας αντιμετωπίζουν το φαινόμενο της γήρανσης του πληθυσμού. Αυτό σημαίνει ότι στο μέλλον θα αυξηθούν ακόμη περισσότερο οι ανάγκες για δομές και υποδομές εξυπηρέτησης των ανθρώπων της τρίτης ηλικίας. (www.epanad.gov.gr), (www.espa.gr), (www.ypes.gr)

4. Αύξηση του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού

Λόγω της κρίσης αλλά και της μετανάστευσης έχουν αυξηθεί οι ειδικές ομάδες πληθυσμού που αντιμετωπίζουν το πρόβλημα του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας και από τον κανονικό κοινωνικό βίο (www.epanad.gov.gr), (www.espa.gr), (www.ypes.gr)

Δ . Δήμος Κατερίνης

Δ.1. Υφιστάμενη κατάσταση δήμου Κατερίνης

Δ.1.1. Γεωγραφικά χαρακτηριστικά πληθυσμού

Ο Δήμος Κατερίνης είναι ένας από τους τρεις δήμους της Περιφερειακής Ενότητας Πιερίας καταλαμβάνοντας το κεντρικό τμήμα της. Ο Δήμος αποτελεί τμήμα της Περιφέρειας Κ. Μακεδονίας (νότιο και κεντρικό τμήμα) καταλαμβάνοντας το 3,62% της έκτασης της Περιφέρειας (το 0,52% της έκτασης της χώρας και το 45% της έκτασης της ΠΕ Πιερίας) ενώ από πλευράς πληθυσμού κατέχει το 4,47% του πληθυσμού της Π.Κ.Μ. (το 0,76% του πληθυσμού της χώρας και το 64,51% της Π.Ε. Πιερίας). (Πηγή ΕΛΣΤΑΤ 2011).

Πίνακας Δ.1.

Γεωγραφικά πληθυσμιακά στοιχεία

	Δήμος Κατερίνης	Π.Ε. Πιερίας	Π.Κ.Μ.	Σύνολο Χώρας
Έκταση (τ.χλμ)	681,86 3	1.516	18.811	131.957
Πληθυσμός	83.764	129.846	1.871.952	10.964.020

Ο Δήμος συνορεύει βόρεια με το Δήμο Πύδνας-Κολινδρού, δυτικά με τις Π.Ε. Ημαθίας, Κοζάνης (Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας), Π.Ε. Λάρισας (Περιφέρεια Θεσσαλίας), νότια με το Δήμο Δίου-Ολύμπου ενώ ανατολικά βρέχεται από τον Θερμαϊκό Κόλπο.

Στο Δήμο Κατερίνης διαμορφώνονται ενεργώς τέσσερα χωρικά συστήματα:

- Το ορεινό Πιέρια, το οποίο στηρίζεται στην γεωργία/κτηνοτροφία αλλά και στην τουριστική δραστηριότητα τα τελευταία χρόνια
- Το παραλιακό, το οποίο στηρίζεται κυρίως στον τουρισμό
- Το πεδινό, το οποίο βασίζεται στη γεωργία
- Το αστικό/περιαστικό -γύρω από την πρωτεύουσα του Δήμου- όπου έχει συγκεντρωθεί κυρίως ο δευτερογενής τομέας.

Η γεωγραφική θέση του Δήμου μπορεί να χαρακτηριστεί πλεονεκτική. Αποτελεί πύλη της Β. Ελλάδος προς την κεντρική και νότια Ελλάδα. Συγκεκριμένα ο εθνικός οδικός άξονας Βορρά Νότου (ΠΑΘΕ) διασχίζει κάθετα το Δήμο συνεχίζοντας προς την κοιλάδα του ποταμού Αλιάκμονα και Αξιού.

Ο Δήμος διασχίζεται και από το Εθνικό σιδηροδρομικό δίκτυο καθιστώντας τον βασικό κόμβο σύνδεσης Νοτίου και Κεντρικής Ελλάδας με τη Βόρειο Ελλάδα. Η γειτνίαση του Δήμου με την Θεσσαλονίκη δίνει την δυνατότητα πρόσβασης στις εξυπηρετήσεις του κέντρου δημιουργώντας όμως ταυτόχρονα οικονομικές εξαρτήσεις (αεροδρόμιο, λιμάνι). Ο Δήμος Κατερίνης έχει τον μεγαλύτερο πληθυσμό (πλην του Δ. Θεσσαλονίκης στην Π.Κ.Μ.).

Δημιουργήθηκε από τη σύνδεση 6 δήμων.

Δ.1.2. δημογραφικά και οικονομικά χαρακτηριστικά πληθυσμού

Με βάση τους δημογραφικούς δείκτες (γήρανση, εξάρτησης και αντικατάστασης) ο Δήμος Κατερίνης παρουσιάζει ικανοποιητική εικόνα αναφορικά με το διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό και τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Συγκεκριμένα, ο αριθμός νέων ατόμων ηλικίας έως 14 ετών (14.559 άτομα) υπερτερεί του αριθμού των ατόμων ηλικίας άνω των 65 ετών (12.884 άτομα), ενώ ο αριθμός των παραγωγικών ατόμων ηλικίας 15 έως 64 ετών (56.321 άτομα) είναι διπλάσιος των εξαρτώμενων ατόμων (27.443 άτομα).

Πίνακας Δ.3.

δημογραφικά χαρακτηριστικά

Δείκτες		Αστική Περιοχή (ΑΠ) Κατερίνης	ΔΕ Κατερίνης (πλην Αγίου Ιωάννη, Γανοχώρας και Νεοκαισάρειας)	Δήμος Κατερίνης	Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
Μεταβολή Πληθυσμού	1991		47.088	73.317	1.710.513
	2001	51.332	53.360	83.387	1.876.558
	2011	55.997	59.782	85.851	1.882.108
	%μεταβολή 1991-11		26,96	17,10	10,03
	%μεταβολή 2001-11	9,09	12,04	2,95	0,30
	1991		41	52	61

Δείκτης Γήρανσης	2001	79	79	89	101
	2011	101	103	113	123
	%μεταβολή 1991-11		93,01	70,70	66,66
	%μεταβολή 2001-11	27,85	29,53	26,97	21,86
Δείκτης Εξάρτησης	1991		51	47	44
	2001	48	48	49	46
	2011	55	55	55	51
	%μεταβολή 1991-11		8,94	18,04	16,47
	%μεταβολή 2001-11	14,58	14,38	12,30	11,48
Ποσοστό Αναλφάβητων	1991		6,98	6,81	6,57
	2001	2,94	3,20	3,96	2,79
	2011	1,63	1,82	2,55	1,76
	%μεταβολή 1991-11		-73,88	-62,56	-73,21
	%μεταβολή 2001-11	-44,56	-43,09	-35,61	-36,87

Συμμετοχή στην Γ βάθμια εκπαίδευση	1991		10,53	7,80	9,10
	2001	13,22	12,63	10,02	11,50
	2011	17,73	17,15	14,23	16,13
	%μεταβολή 1991-11		62,79	82,44	77,30
	%μεταβολή 2001-11	34,11	35,79	42,02	40,31

Οι πίνακες που ακολουθούν δείχνουν στοιχεία διάρθρωσης της οικονομίας και της απασχόλησης, τα οποία πρέπει να συνεκτιμηθούν στον στρατηγικό σχεδιασμό των κοινωνικών υπηρεσιών. **Πίνακας 4. Διάρθρωση της Οικονομίας**

Δείκτες	Έτος	Αστική Περιοχή	Δήμος	ΠΕ Πιερίας
Ενεργές Επιχειρήσεις	2009	54%	100%	
Ενεργές Επιχειρήσεις	2015	52%	100%	
Μεταβολή Ενεργών Επιχειρήσεων	2009-2015	-17,78%	-15,12%	
Λιανικό εμπόριο τροφίμων	2015	7,76%	8,07%	21,83%
	% μεταβολή επιχειρήσεων 2009 - 2015	-16,14%	-27,71%	
Λιανικό εμπόριο (εκτός από το εμπόριο τροφίμων, μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών)	2015	25,98%	18,66%	
	% μεταβολή επιχειρήσεων 2009 - 2015	-22,79%	-12,89%	
Εστίαση - καφέ - μπαρ - αναψυκτήρια -	2015	12,92%	15,48%	11,76%
	% μεταβολή επιχειρήσεων 2009 - 2015	-8,60%	-6,03%	
Καταλύματα	2015	0,53%	4,39%	9,71%

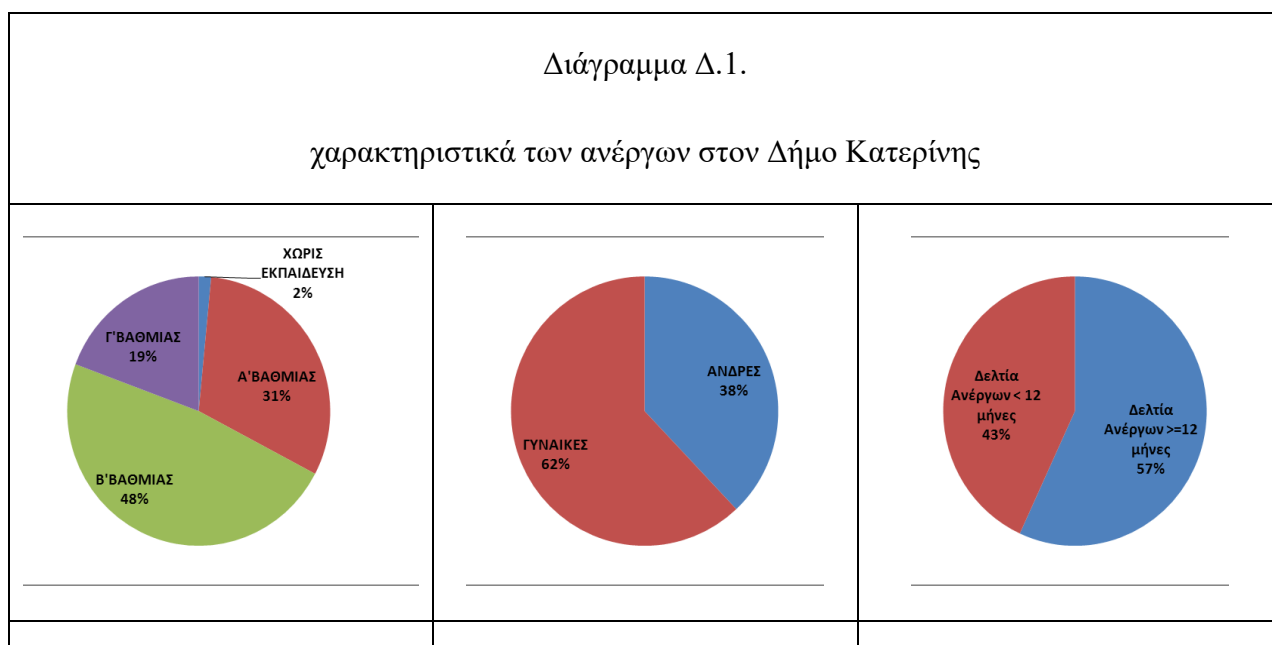
	% μεταβολή επιχειρήσεων 2009 - 2015	0,00%	35,56%	
Κατασκευές	2015	2,61%	8,37%	6,54%
	% μεταβολή επιχειρήσεων 2009 - 2015	-25,00%	-16,02%	
Τεχνικά Επαγγέλματα	2015	4,24%	6,60%	4,50%
	% μεταβολή επιχειρήσεων 2009 - 2015	-39,76%	-35,17%	
Χονδρικό εμπόριο τροφίμων	2015	1,30%	1,51%	6,11%
	% μεταβολή επιχειρήσεων 2009 - 2015	47,37%	47,89%	
Χονδρικό εμπόριο (εκτός από το εμπόριο τροφίμων, μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών)	2015	3,77%	3,58%	
	% μεταβολή επιχειρήσεων 2009 - 2015	13,70%	-10,75	

Πίνακας Δ.5.

Απασχόληση

Δείκτες	Έτος	Αστική Περιοχή	Δήμος	Περιφέρεια
Ποσοστό Οικονομικά ενεργών	2011	42,16	40,59	41,00
	%μεταβολή 2001-11	2,83	-2,36	-2,43
Ποσοστό Ανέργων	2011	21,28	21,07	21,83
	%μεταβολή 2001-11	59,52	75,15	86,23
Διαχρονική μεταβολή απασχόλησης στην βιομηχανία	2011	11,92	11,39	12,46
	%μεταβολή 2001-11	-16,29	-3,83	-30,70
Διαχρονική μεταβολή απασχόλησης στους τομείς Τουρισμού και Εμπορίου	2011	41,80	39,97	32,17
	%μεταβολή 2001-11	15,50	32,54	13,39
Διαχρονική μεταβολή απασχόλησης στον	2011	9,45	9,58	5,67
	%μεταβολή 2001-11	5,35	19,77	-30,95

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟ τομέα				
---------------------------------	--	--	--	--

Δ.1.3. Υφιστάμενη κατάσταση κοινωνικών υπηρεσιών και δομών του δήμου Κατερίνης

Σχηματοποιημένη περιγραφή των δομών και υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας

Στον δήμο Κατερίνης λειτουργούν :

A) Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας – Παιδείας - Δια Βίου Μάθησης και Ισότητας των Φύλων

Σύμφωνα με τον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών (ΟΕΥ) του Δήμου Κατερίνης (αριθμός απόφασης ΔΣ Κατερίνης 575/2011) στην Ενότητα Ε: Υπηρεσίες Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Ισότητας των Φύλων περιλαμβάνεται το **Αυτοτελές Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Ισότητας των Φύλων** το οποίο περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω γραφεία :

- α) Γραφείο Κοινωνικής Μέριμνας
- β) Γραφείο Προστασίας της Δημόσιας Υγείας
- γ) Γραφείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Ισότητας των Φύλων

Στο άρθρο 12 του ΟΕΥ του Δήμου Κατερίνης περιλαμβάνονται **οι Αρμοδιότητες** του Αυτοτελούς Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Ισότητας των Φύλων και είναι:

1. ο σχεδιασμός και την εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής
2. ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των πολιτικών ισότητας των φύλων
3. η προστασία και προαγωγή της δημόσιας υγείας στην περιοχή του Δήμου
4. η προώθηση και ρύθμιση ζητημάτων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
5. η προώθηση της Δια Βίου Μάθησης

Μεταξύ των αρμοδιοτήτων του Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Ισότητας των Φύλων είναι και η λήψη μέτρων για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών καθώς επίσης η ανάπτυξη δράσεων για την καταπολέμηση των κοινωνικών στερεότυπων με βάση το φύλο, η ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων για ευπαθείς ομάδες γυναικών κλπ.

Παράλληλα στο Δήμο Κατερίνης υπάρχουν και λειτουργούν οι εξής δομές:

Β) το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) ΟΠΑΠΠ Δήμου Κατερίνης, ο οποίος δραστηριοποιείται σε θέματα:

- Παιδείας
- Αθλητισμού
- Πολιτισμού
- Πρόνοιας (παιδικοί σταθμοί)

Γ) η Δημοτική Κοινοφελής Επιχείρηση Δήμου Κατερίνης (ΔΗ.Κ.Ε.ΔΗ.Κ) η οποία δραστηριοποιείται σε θέματα παιδείας και συγκεκριμένα στην οργάνωση και παροχή υπηρεσιών φύλαξης παιδιών (παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, ΚΔΑΠ, ΚΔΑΠ ΑΜΕΑ).

Δ) Το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) Δημοτικό Ωδείο Κατερίνης το οποίο δραστηριοποιείται στον τομέα του πολιτισμού

Ε) το Συμβουλευτικό Κέντρο Υποστήριξης Κακοποιημένων Γυναικών, στο πλαίσιο Δήμου Κατερίνης, με στόχο την πρόληψη της βίας κατά των γυναικών, την αντιμετώπιση και την καταπολέμησή της, μέσα από δράσεις παροχής υπηρεσιών και συμβουλευτικής στήριξης γυναικών που υφίστανται ή έχουν υποστεί βία.

Στ) Κέντρο Κοινότητας του δήμου Κατερίνης με παράρτημα Ρομά (one stop – shop), που λειτουργεί συμπληρωματικά με τις υπόλοιπες κοινωνικές υπηρεσίες του δήμου

Ζ) Υγεία πρωτοβάθμιας φροντίδας

Στο Δήμο Κατερίνης οι υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας παρέχονται στα τριάντα έξι συνολικά αγροτικά και περιφερειακά ιατρεία που λειτουργούν υπό την εποπτεία των δύο Κέντρων Υγείας, Λιτοχώρου και Αιγινίου και εξυπηρετούν το σύνολο των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων.

Διάγραμμα Δ.2.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η λειτουργία τους στις απομακρυσμένες τοπικές κοινότητες, γεγονός που πρέπει με κάθε τρόπο να διατηρηθεί ή/και να βελτιωθεί. Παρόλο που παραδοσιακά η αρμοδιότητα ανήκει στο Υπουργείο Υγείας, αυτή συνδέεται άμεσα με τους ΟΤΑ, αφού απευθύνεται στους κατοίκους του και μάλιστα με τον πιο άμεσο τρόπο.

Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων και την αποτελεσματική λειτουργία των ιατρείων, απαραίτητη κρίνεται η συνεργασία του Δήμου με το Υπουργείο Υγείας και την αρμόδια Υγειονομική Περιφέρεια, ώστε να εξασφαλιστούν στέγη, όπου απαιτείται, αλλά και ο απαραίτητος τεχνολογικός εξοπλισμός.

Πίνακας Δ.6.

Υπηρεσίες Υγείας (πλήθος)	ΣΥΝΟΛΑ	Δ.Ε. Κατερίνης	Δ.Ε. Ελαφίνας	Δ.Ε. Κορινού	Δ.Ε. Παραλίας	Δ.Ε. Πέτρας	Δ.Ε. Περίων
Αγροτικά Ιατρεία	36	8	8	5	3	9	3
Ωφελούμενοι (01/01/2015 έως 31/10/2015)	17.516	848	5102	9422	711	840	593
Μέσος Όρος Ωφελούμενων ανά Αγροτικό Ιατρείο	487	106	638	1.884	237	93	198

Πίνακας Δ.7.

Υποδομές εκπαίδευσης, Δομές πρόνοιας και Δράσεις αντιμετώπισης της φτώχειας
Δήμου και άλλων φορέων

Όνομασία δομής	Εξυπηρετούμενοι	Σχόλια	Χρηματοδότηση
Υποδομές εκπαίδευσης			
1ο Νηπιαγωγείο	42		
4ο Νηπιαγωγείο	43		
6ο Νηπιαγωγείο	38		
15ο Νηπιαγωγείο	21		
16ο Νηπιαγωγείο	40		
20 Νηπιαγωγείο	40		
1ο Δημοτικό Σχολείο	224		
2ο Δημοτικό Σχολείο	259		
4ο Δημοτικό Σχολείο	196		
6ο Δημοτικό Σχολείο	250		
14ο Δημοτικό Σχολείο	190		
15ο Δημοτικό Σχολείο	188		
4ο Ημερήσιο Γυμνάσιο	358		

Όνομασία δομής	Εξυπηρετούμενοι	Σχόλια	Χρηματοδότηση
5ο Ημερήσιο Γυμνάσιο	282		
7ο Ημερήσιο Γυμνάσιο	299		
Εσπερινό Γυμνάσιο	50		
4ο Ημερήσιο Γενικό Λύκειο	392		
3ο Νηπιαγωγείο	53		
8ο - 24ο Νηπιαγωγείο	51		
11ο - 23ο Νηπιαγωγείο	57		
19ο Νηπιαγωγείο	49		
Ειδικό Νηπιαγωγείο Κατερίνης	9		
3ο Δημοτικό Σχολείο	245		
8ο Δημοτικό Σχολείο	211		
11ο Δημοτικό Σχολείο	234		
19ο Δημοτικό Σχολείο	173		
Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Κατερίνης	36		
1ο Ημερήσιο Γυμνάσιο	233		

Όνομασία δομής	Εξυπηρετούμενοι	Σχόλια	Χρηματοδότηση
2ο Ημερήσιο Γυμνάσιο	205		
ΕΕΕΕΚ Κατερίνης	34		
Εσπερινό ΕΠΑΛ	108		
1ο Ημερήσιο ΕΠΑΛ	359		
1ο Ημερήσιο Γενικό Λύκειο	378		
2ο Ημερήσιο Γενικό Λύκειο	428		
2ο Επαγγελματικό Λύκειο	413		
Εσπερινό Γενικό Λύκειο	90		
5ο Ημερήσιο Γενικό Λύκειο	345		
Μουσικό Σχολείο	268		
Υποδομές πρόνοιας			
ΒΝΣ Αριστοτέλους	71		Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής 2016-17
ΠΣ Κιουταχείας	41		
1ος Βρεφικός Σταθμός	45		Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής 2016-17 & τακτική επιχορήγηση Δήμου
1ος ΠΣ Κατερίνης	56		
4ος ΠΣ Κατερίνης	48		

Όνομασία δομής	Εξυπηρετούμενοι	Σχόλια	Χρηματοδότηση
2ος ΠΣ Κατερίνης	82		
Α' ΚΑΠΗ	583		
Β' ΚΑΠΗ	560		
ΚΔΑΠ ΑμεΑ	37		Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής 2016-17
ΚΔΑΠ	15		
ΒΝΣ Βατών	165		
ΒΝΣ Ευαγγελικών	27		
6ος ΠΣ Κατερίνης	46		
Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων	15		Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής 2016-17 & τακτική επιχορήγηση Δήμου
Συμβουλευτικό κέντρο	150		Ε.Π. "Κεντρική Μακεδονία 2014-2020"
Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας	125	Ειδικά για το Σύλλογο ΑμεΑ οι εξυπηρετούμενοι είναι από το σύνολο της ΠΕ Πιερίας	Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων, Υπουργείο Εργασίας, Υπουργείο Εσωτερικών, ειδική εισφορά ασφαλισμένων ΙΚΑ-ΕΤΑΜ
Κέντρο κοινότητας	6.534		

Όνομασία δομής	Εξυπηρετούμενοι	Σχόλια	Χρηματοδότηση
Κέντρο Στήριξης Ρομά και Ευπαθών Ομάδων	282		Υπό ένταξη ως Κέντρο Κοινότητας, στο Ε.Π. "Κεντρική Μακεδονία 2014-2020"
Κέντρο Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας ΑμεΑ / Εξειδικευμένο Κέντρο Κοινωνικής και Επαγγελματικής Ένταξης / Κέντρο Κοινωνικοποίησης και Ψυχαγωγίας	85		Φιλανθρωπικό Σωματείο «ΜΕΡΙΜΝΑ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ»
Σύλλογος απεξαρτημένων «Το Ηλιοτρόπιο»	30		
Σύλλογος ΑμεΑ ΠΕ Πιερίας	400		
Μονογονεϊκές οικογένειες «Βενιαμίν»	70		
Δράσεις για την αντιμετώπιση της φτώχειας			
Εγκαταστάσεις των καθημερινών Συσσιτίων «ΑΡΤΟΣ Ο ΕΠΙΟΥΣΙΟΣ»	πάνω από 200 οικογένειες καθημερινά.		Ιερά Μητρόπολη Κίτρους, Κατερίνης και Πλαταμώνος
Κατάστημα δωρεάν ενδυμάτων και υποδημάτων « Ο ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΕΛΕΗΜΩΝ»	1.200 οικογένειες μηνιαίως		

Όνομασία δομής	Εξυπηρετούμενοι	Σχόλια	Χρηματοδότηση
Κοινωνικό φροντιστήριο	300 μαθητές		
Κοινωνικό Παντοπωλείο «Ο ΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣ»	500 οικογένειες μηνιαίως		
Κοινωνικό Παντοπωλείο	200 οικογένειες		Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός (επιπλέον παρέχει ρουχισμό / είδη θέρμανσης)
Κοινωνικό Παντοπωλείο	70 οικογένειες μηνιαίως		Κοινωνική Κουζίνα Αλληλεγγύης
«Αποκεντρωμένες Προμήθειες Τροφίμων Και Βασικής Υλικής Συνδρομής, 2015-2016» – Κ.Σ. Π.Ε. ΠΙΕΡΙΑΣ»	4.882		Ε.Π. «Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής» ΤΕΒΑ»
Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης	Δεν υπάρχουν ακόμη ποσοτικά στοιχεία		Κοινωνική Πολιτική με μηνιαία καταβολή επιδόματος σε δικαιούχους με χαμηλό εισόδημα
Κοινωνικό Παντοπωλείο	500 οικογένειες μηνιαίως		Γιατροί του Κόσμου – Παράρτημα Πιερίας και Εθελοντική Ομάδα Δράσης Πιερίας
Κοινωνικό Φαρμακείο και Ιατρείο	400 οικογένειες		
Κοινωνικό Παντοπωλείο	500 οικογένειες μηνιαίως		Ελληνική Ευαγγελική Εκκλησία
Κοινωνικό Μαγειρείο	22 παιδιά με καθημερινό		

Όνομασία δομής	Εξυπηρετούμενοι	Σχόλια	Χρηματοδότηση
	πρωινό σε 3 σχολεία		

Ο δήμος Κατερίνης είναι στελεχωμένος με τακτικό προσωπικό από 11 κοινωνικούς λειτουργούς, ένα ψυχολόγο, 3 κοινωνιολόγους, 8 διοικητικούς υπαλλήλους, 55 επιστημονικό και βοηθητικό προσωπικό, 60 βρεπονηπιοκόμους-νηπιαγωγούς-δασκαλούς και με έκτακτο προσωπικό – συνεργάτες 1 διοικητικός, 2 βοηθητικό επιστημονικό προσωπικό, 8 γιατρούς και 1 νηπιαγωγό.

Δ.2. Στατιστικά στοιχεία για τη λειτουργία των δομών και γεωγραφική κατανομή τους

Η προσέγγιση βασίζεται στα στοιχεία των κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου Κατερίνης. Ειδικότερα αναλύθηκαν τα τελευταία επικαιροποιημένα στοιχεία του έτους 2015 για :

- το Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ), καλύφθηκαν 19 ωφελούμενοι για υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας, υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, ενημέρωση – πληροφόρηση για ζητήματα ειδικού ή ευρύτερου ενδιαφέροντος
- τα Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ), στις 5 δομές του Δήμου οι ωφελούμενοι είναι 1.506
- το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με ΑΜΕΑ (ΚΔΑΠ - ΜΕΑ), που εξυπηρετήθηκαν 37 παιδιά

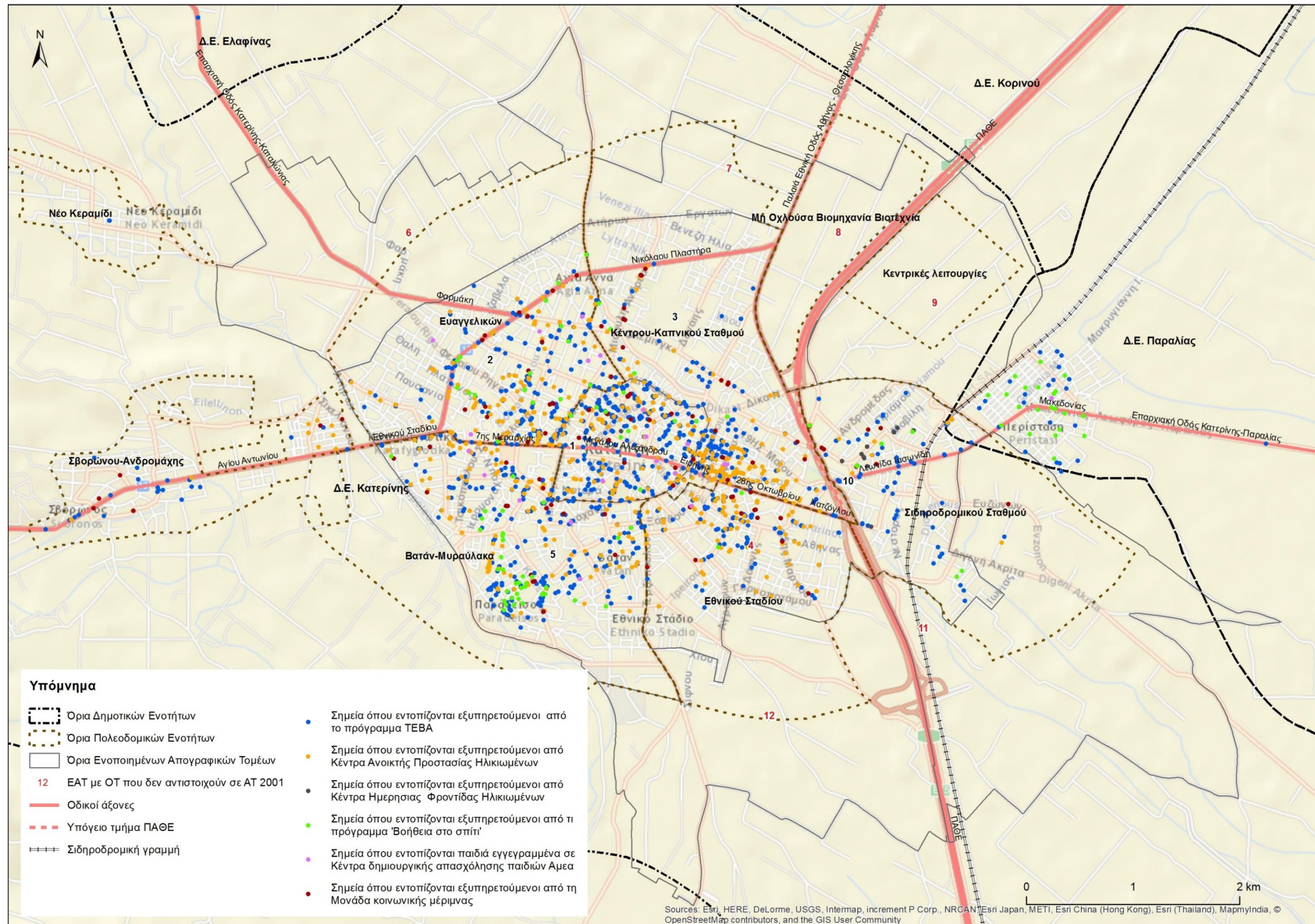
- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Επισιτιστικής ή/και Βασικής Υλικής Συνδρομής, το οποίο χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους (TEBA) «ΠρόγραμμαΕΒΥΣ-TEBA», με 4.882 ωφελούμενους,
- Βοήθεια στο Σπίτι, σε 7 περιοχές με 537 ωφελούμενους
- Μονάδα κοινωνικής μέριμνας, με 127 ωφελούμενους
- Κέντρο Στήριξης Ρομά και Ευπαθών ομάδων, με 282 ωφελούμενους
- Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών, που έχει εξυπηρετήσει συνολικά 50 άτομα, εκ των οποίων 32 είναι κάτοικοι του Δήμου Κατερίνης από 5 διαφορετικές Δημοτικές Ενότητες και 18 άτομα που κατοικούν εκτός του Δήμου ή και της Περιφερειακής Ενότητας. Στα 2 χρόνια λειτουργίας του το κέντρο έχει εξυπηρετήσει συνολικά 124 άτομα

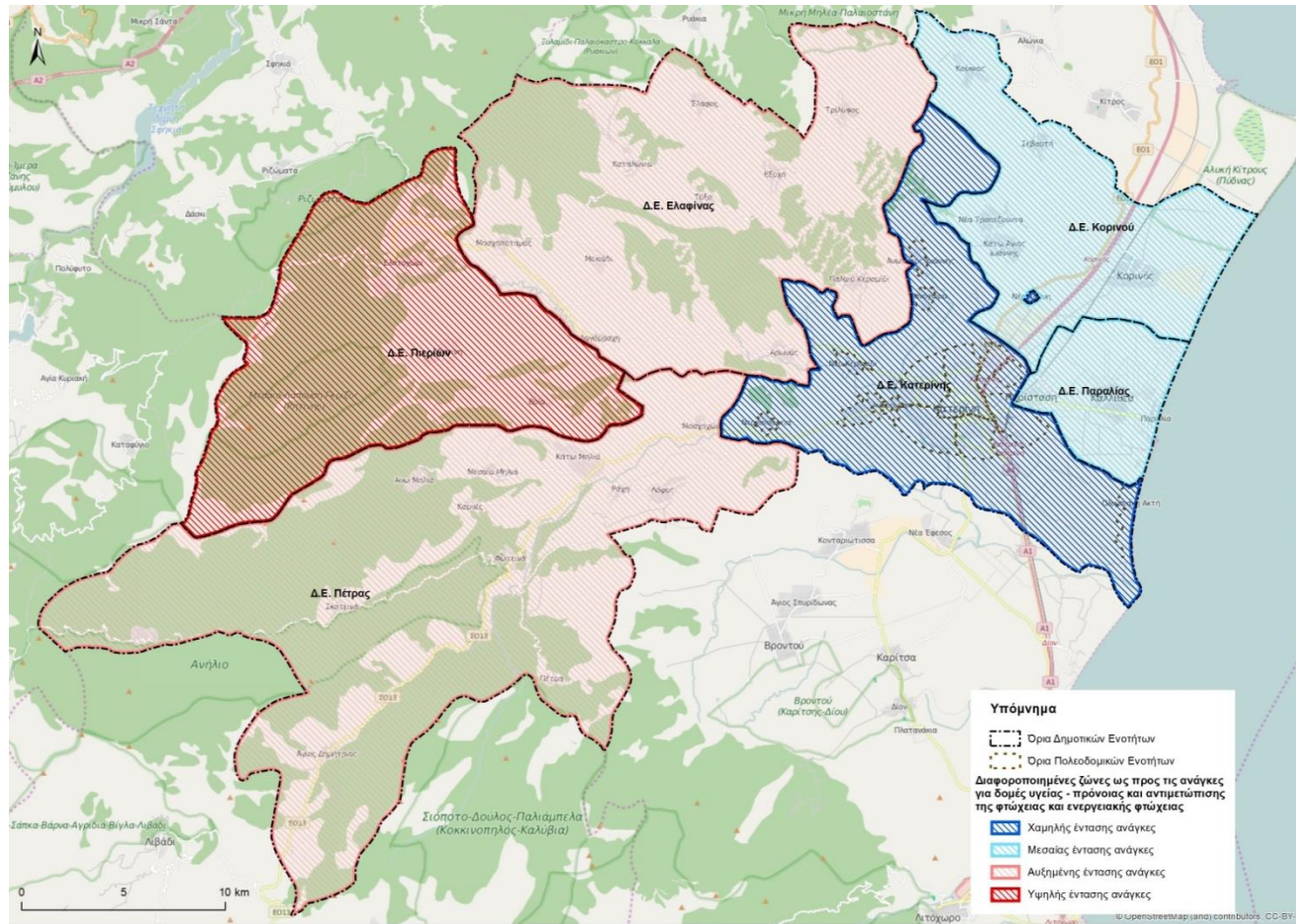
Γεωγραφική κατανομή των ωφελουμένων των κοινωνικών υπηρεσιών

Στον χάρτη 1.2, απεικονίζεται η χωρική κατανομή των ωφελούμενων από επιμέρους προγράμματα και υπηρεσίες, με βάση τις περιοχές κατοικίας τους και φαίνεται ότι :

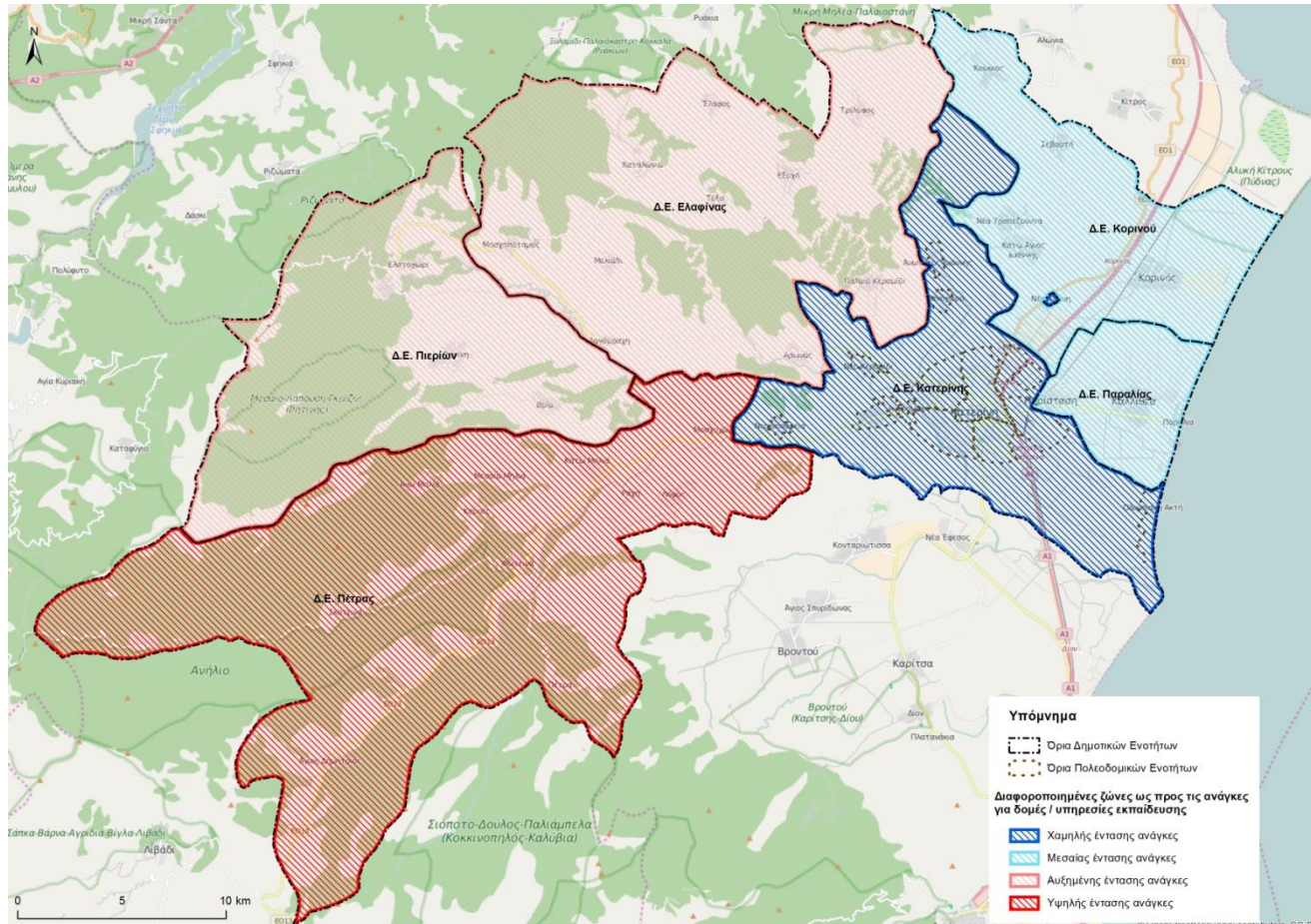
- υπάρχει σημαντική διασπορά των ωφελουμένων από το ΕΠΕΒΥΣ – TEBA στον αστικό ιστό της Κατερίνης, καταγράφεται όμως η μεγαλύτερη συγκέντρωση στις κεντρικές περιοχές
- στην κεντρική ζώνη της αστικής περιοχής καταγράφεται και συγκέντρωση ωφελουμένων από την Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας
- σε τμήμα των κεντρικών αστικών περιοχών, προς τα ανατολικά της πόλης, καταγράφεται σημαντική συγκέντρωση ωφελουμένων από τα ΚΑΠΗ
- σε περιφερειακές ζώνες καταγράφονται οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις των ωφελουμένων από το Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι

Χάρτης 1.2: Χωρική κατανομή εξυπηρετούμενων από Κοινωνικές Δομές του Δήμου

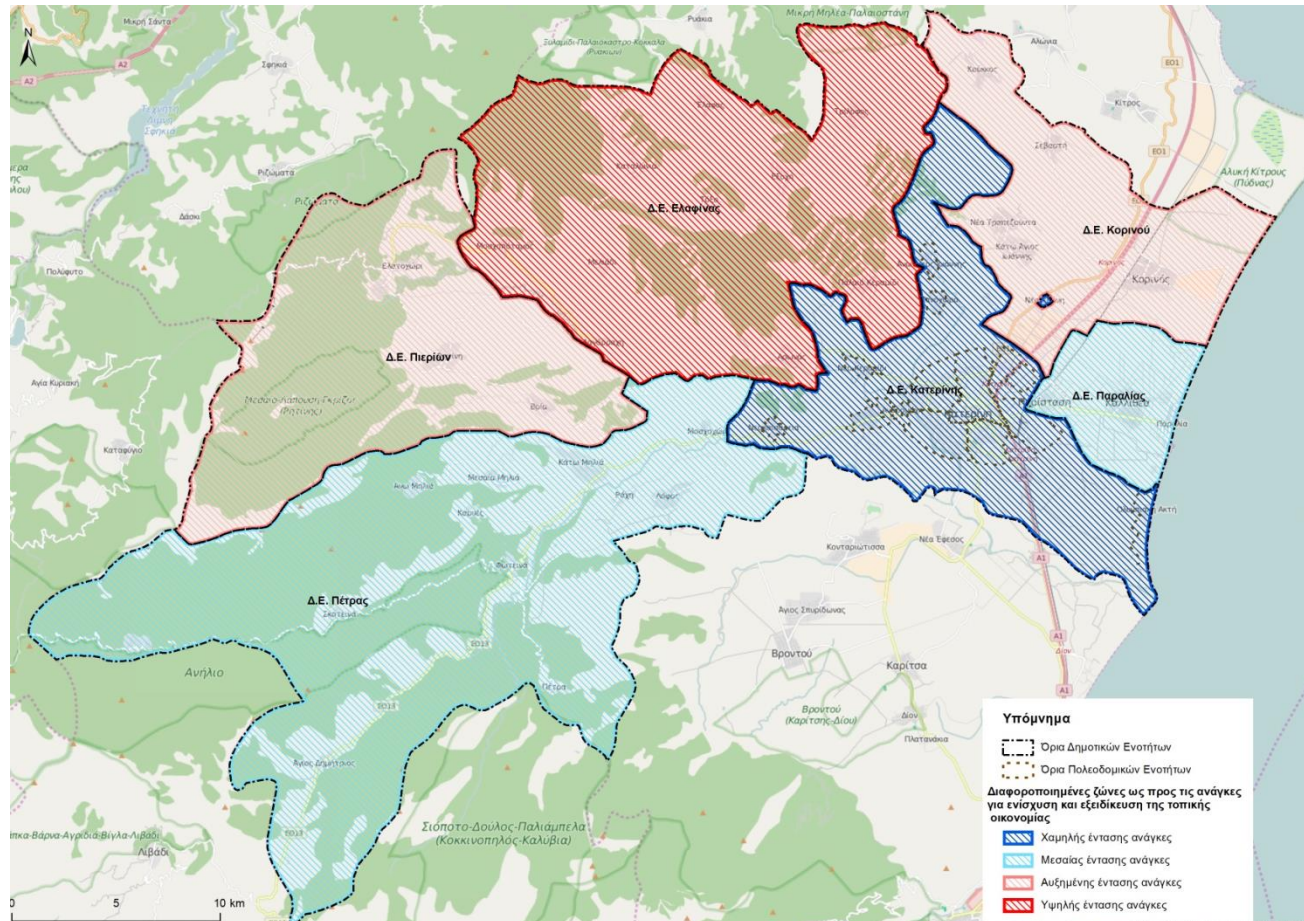

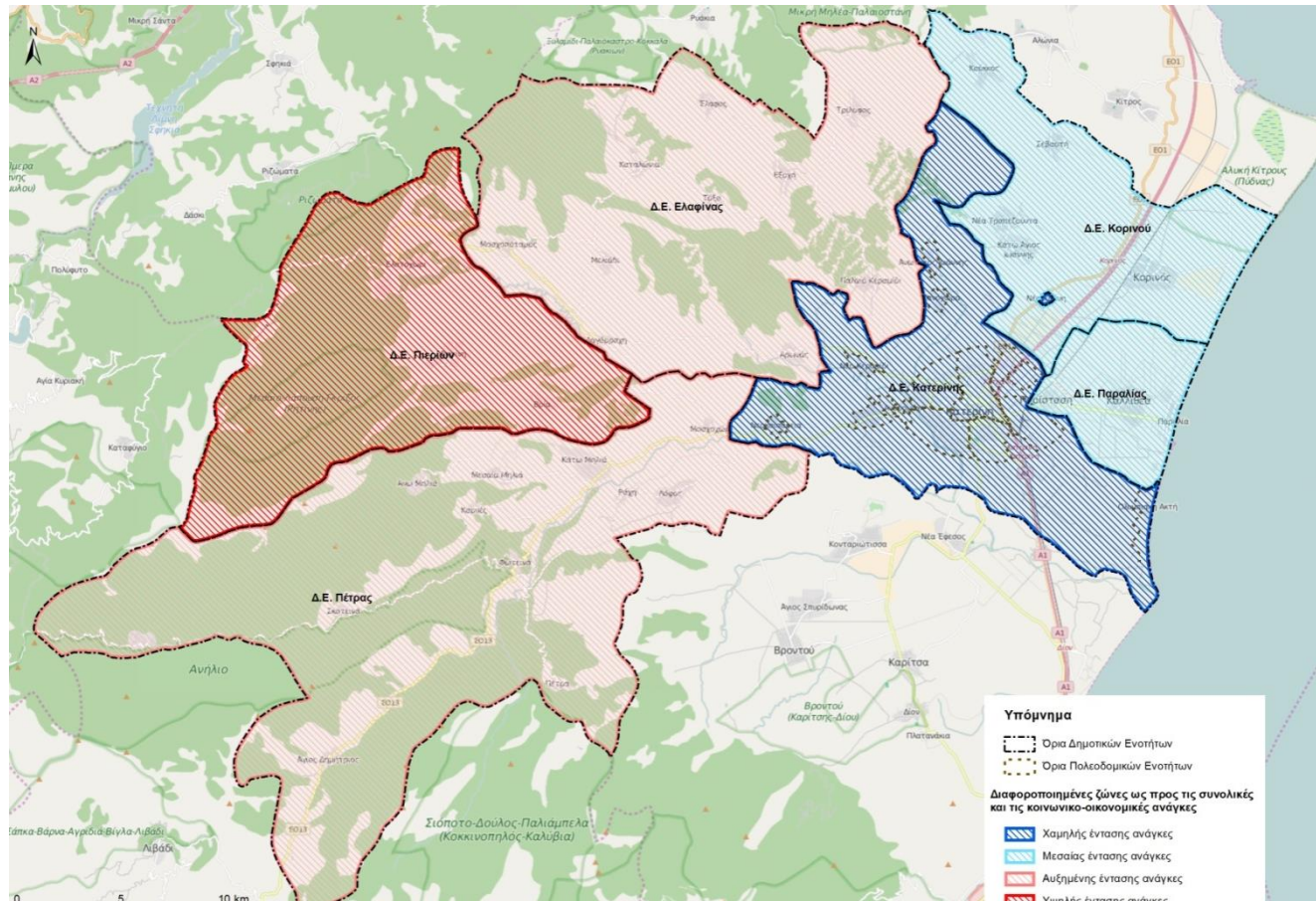
Χάρτης 1.8.1.1α : Διαφοροποιημένες ζώνες ως προς τις ανάγκες για δομές / υπηρεσίες πρόνοιας και αντιμετώπισης της φτώχειας

Χάρτης 1.8.1.1β : Διαφοροποιημένες ζώνες ως προς τις ανάγκες για δομές / υπηρεσίες εκπαίδευσης

Χάρτης 1.8.1.1γ : Διαφοροποιημένες ζώνες ως προς τις ανάγκες για ενίσχυση εξειδίκευση της τοπικής οικονομίας

Χάρτης 1.8.1.1δ : Διαφοροποιημένες ζώνες ως προς τις ανάγκες για βελτίωση των κοινωνικοοικονομικών χαρακτηριστικών

Δ.3. Τομείς αθλητισμού και πολιτισμού

Τομέας του Αθλητισμού

Στον τομέα του αθλητισμού δραστηριοποιείται ο Ο.Π.Π.Α.Π. ο οποίος μεταξύ άλλων είναι υπεύθυνος για τη λειτουργία των υφιστάμενων αθλητικών εγκαταστάσεων, για τη στήριξη και διάδοση της αθλητικής ιδέας, για την προώθηση της αθλητικής παιδείας, τη διοργάνωση αθλητικών και ψυχαγωγικών εκδηλώσεων σε συνεργασία με αθλητικούς φορείς της πόλης αλλά και για την ανάληψη αθλητικών διοργανώσεων εθνικού, ευρωπαϊκού και παγκόσμιου χαρακτήρα.

Ο αθλητισμός αποτελεί κοινωνικό αγαθό και προσφέρεται σε όλους τους πολίτες. Ο Δήμος Κατερίνης διαθέτει ένα δίκτυο οργανωμένων αθλητικών εγκαταστάσεων για τις ανάγκες σωματικής άθλησης και ψυχαγωγίας των κατοίκων αλλά και για την φιλοξενία του συνόλου των αθλητικών Σωματείων και Συλλόγων σε όλα τα αθλήματα.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι αθλητικές υποδομές του Δήμου Κατερίνης:

Πίνακας Δ.8.

<i>Είδος - Πλήθος</i>	<i>Σύνολο</i>	<i>Δ.Ε. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ</i>	<i>Δ.Ε. ΕΛΑΦΙΝΑΣ</i>	<i>Δ.Ε. ΚΟΡΙΝΟΥ</i>	<i>Δ.Ε. ΠΑΡΑΛΙΑΣ</i>	<i>Δ.Ε. ΠΕΤΡΑΣ</i>	<i>Δ.Ε. ΠΕΡΙΩΝ</i>
Γήπεδα ποδοσφαίρου	37	14	8	4	3	5	3
Κλειστά Γυμναστήρια	3	2		1			
Κολυμβητήρια	2	1		1			
Κλειστά Σκοπευτήρια	1	1		1			
Ανοικτά γήπεδα Μπάσκετ	10	4	1	3	2		
Ανοικτά γήπεδα Τένις	9	6			2		1
Ανοικτά γήπεδα Βόλεϊ	2			1	1		
Βοηθητικά γήπεδα ποδοσφαίρου	4	2		2			

Στον Αθλητικό Τομέα σημαντικά προβλήματα παρουσιάζονται στις υποδομές. Η συντήρηση των αθλητικών χώρων είναι κοστοβόρα και συνεπώς με προτεραιότητες.

Και στα δύο Αθλητικά Κέντρα παρατηρείται μεγάλη αύξηση σε πολίτες, φορείς και συλλόγους που επιθυμούν να κάνουν χρήση των αθλητικών εγκαταστάσεων. Σημαντικές παρεμβάσεις και ανακατασκευές θα ήταν χρήσιμες στους αθλητικούς χώρους.

Πολιτισμός

Ο Δήμος Κατερίνης διαθέτει σημαντικά αρχαιολογικά μνημεία της μακράς ιστορίας του, η οποία βρίσκεται κρυμμένη σχεδόν σε κάθε γωνιά του, αλλά δυστυχώς δεν έχει ακόμη αναδειχθεί και αξιοποιηθεί στο έπακρον.

Διαθέτει έναν αριθμό υποδομών - χώρων αφιερωμένων στον Πολιτισμό όπως βιβλιοθήκες, Συνεδριακό κέντρο, Πολυχώρους Πολιτισμού και εκθεσιακούς χώρους.

Υπό κατασκευή βρίσκεται το Νέο Πολιτιστικό Κέντρο- Θέατρο Κατερίνης, χώρος ζωτικής σημασίας, ο οποίος θα συμβάλλει μαζί με τους υπάρχοντες στην καλλιέργεια του ενδιαφέροντος για κάθε είδους τέχνη στο Δήμο.

Στον τομέα του Πολιτισμού ο Ο.Π.Π.Α.Π. είναι αρμόδιος για τη λειτουργία των υφιστάμενων πολιτιστικών υποδομών και για τη δημιουργία νέων, για τη διάδοση και ανάπτυξη της καλλιτεχνικής παιδείας, την ανάδειξη των πολιτιστικών-πολιτισμικών χαρακτηριστικών της περιοχής, την καταγραφή και διάδοση της τοπικής ιστορίας και της πολιτιστικής κληρονομιάς, τη διοργάνωση των θεσμοθετημένων πολιτιστικών και πνευματικών εκδηλώσεων του Δήμου και γενικότερα τη διοργάνωση πολιτιστικών, ψυχαγωγικών, καλλιτεχνικών, εικαστικών και πάσης φύσεως εκδηλώσεων που προάγουν τον πολιτισμό και αναπτύσσουν την πνευματική καλλιέργεια.

Οι αδελφοποιήσεις του Δήμου Κατερίνης με πόλεις του εξωτερικού, παρέχουν δυνατότητα διεύρυνσης και ανάπτυξης του πολιτιστικού προϊόντος μέσα από την επέκταση της δικτύωσης.

Ωστόσο και στον συγκεκριμένο τομέα η έλλειψη επαρκών πόρων και κατ' αποτέλεσμα η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού, περιορίζουν τις δυνατότητες ανάπτυξης νέων πολιτιστικών και καλλιτεχνικών δράσεων, ακόμη και τη διοργάνωση των ήδη

θεσμοθετημένων, αλλά και την συντήρηση και λειτουργία των αντίστοιχων υποδομών. Ιδιαίτερη προσοχή τέλος πρέπει να δοθεί στην έλλειψη χώρων ψυχαγωγίας των νέων.

Δ.4. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

Για τη συλλογή προτάσεων κατά τη διάρκεια του στρατηγικού προγραμματισμού και για τη χάραξη της Στρατηγικής Κοινωνικής Πολιτικής και Ανάπτυξης, ο δήμος Κατερίνης κάλεσε τους φορείς και τους κοινωνικούς εταίρους σε συζήτηση και κατάθεση προτάσεων. Συμμετείχαν

1. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΙΕΡΙΑΣ
2. ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
3. Ν.Ε. ΤΕΕ ΠΙΕΡΙΑΣ
4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
5. Δ/ΝΣΗ Α' ΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΙΕΡΙΑΣ
6. Δ/ΝΣΗ Β' ΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΙΕΡΙΑΣ
7. ΟΚΑΝΑ Κατερίνης- Κέντρο Πρόληψης Ν. Πιερίας «ΑΤΡΑΚΤΟΣ»
8. ΠΙΕΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.,
9. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΙΕΡΙΑΣ
10. Ν.Τ. ΕΕΤΕΜ Πιερίας,
11. ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
12. ΠΟΔΗΛΑΤΙΚΗ ΑΠΟΔΡΑΣΗ

Στο στάδιο της διαβούλευσης από τους πιο πάνω αναφερόμενους φορείς καταγράφηκαν μεταξύ άλλων προτάσεων τους και κάποιες που αφορούν στην κοινωνική υπηρεσία θεωρημένη ιδιαίτερα μέσα από το πρίσμα της ανάπτυξης.

- Το εργατικό κέντρο Κατερίνης πρότεινε για την προώθηση βιώσιμης απασχόλησης μέσω τοπικής πρωτοβουλίας την ευαισθητοποίηση των εργοδοτών-ΕΚΕ-Ανάδειξη καλών πρακτικών, forum διαβούλευσης – ενημέρωσης και αξιοποίησης καλών πρακτικών και υποστήριξης των επιχειρήσεων, τη συνεργασία με τον ΟΑΕΔ για την αξιοποίηση στοιχείων του, την δημιουργία επιχείρησης έξυπνης διαχείρισης των απορριμμάτων, επίσης στον τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας πρότινε την υποστήριξη Συλλόγου Εικαστικών Πιερίας και άλλων πολιτιστικών οργανισμών, ΚΟΙΝΣΕΠ Μούσες Πιερίων , την προώθηση Καμπάνιας Ενημέρωσης δημιουργίας

Συνεργατικών Σχηματισμών, την ίδρυση Συνεταιριστικού μη-κερδοσκοπικό παντοπωλείο με προϊόντα τοπικών παραγωγών/επιχειρήσεων, Την επιμόρφωση με Ηλεκτρονικές δεξιότητες για νέους – ανέργους, την καθιέρωση Ημέρα Καριέρας και Workshop Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού , προγράμματα κατάρτισης σύνδεσης εναλλακτικών μορφών τουρισμού με Συνεταιρισμούς προϊόντων Αγροτουρισμού, Για άρση ανισοτήτων και διακρίσεων προγράμματα σε :

1. Κέντρο Νεότητας για προστασία, ανάδειξη φυσικής - πολιτιστικής κληρονομιάς και
 2. Κέντρο Προώθησης Απασχόλησης για κοινωνικοποίηση και απόκτηση νέων δεξιοτήτων
- Εμπορικός Σύλλογος Κατερίνης πρότινε τη στήριξη υφισταμένων μεγάλων επιχειρήσεων με γνώσεις και εμπειρία για καινοτομίες
 - Ιερά Μητρόπολη Κίτρους Κατερίνης & Πλαταμόνα πρότινε δημιουργία ΚΟΙΝΣΕΠ για συντήρηση εικόνων
 - Δ/ση Α' βάθμιας Εκπαίδευσης Πιερίας πρότινε Εκπαιδευτικά προγράμματα στα σχολεία για ευάλωτες κοινωνικές ομάδες – πρόσφυγες
 - Πιερική Αναπτυξιακή Α.Ε. πρότινε την Οργάνωση κέντρων ημερήσιας φροντίδας
 - Ν.Τ. ΕΕΤΕΜ Πιερίας πρότινε προγράμματα εκπαίδευσης για ευάλωτες ομάδες πληθυσμού (ΑΜΕΑ, πληττόμενοι από φτώχεια)
 - ΟΚΑΝΑ Κατερίνης – Κέντρο Πρόληψης Ν. Πιερίας «ΑΤΡΑΚΤΟΣ» πρότινε τη δημιουργία Δίκτυου άμεσης παρέμβασης για χρήστες ουσιών, γονεϊκή στήριξη, προστασία ανηλίκων , δίκτυο κοινωνικής ένταξης / διασφάλιση υγείας, συνέχεια φροντίδας «Η ύπαρξη του ΆΛΛΟΥ στη δική μου ζωή», για μαθητές Ε' Δημοτικού και Α' Γυμνασίου

Δ.5. Συμπεράσματα - Γενικές Προτάσεις Στρατηγικής

Οι δυνατότητες και οι ευκαιρίες που παρουσιάζονται εξαρτώνται πάντα από τη δυνατότητα χρηματοδότησης των δράσεων, καθώς ενώ στον συγκεκριμένο τομέα οι ΟΤΑ καλούνται να αναλάβουν ενεργό και δυναμικό ρόλο, δεν λαμβάνουν ανάλογη οικονομική ενίσχυση. Δεδομένου δε του διαρκώς αυξανόμενου αριθμού των ατόμων που χρήζουν κοινωνικής στήριξης, η ανάληψη πρωτοβουλιών και η εύρεση χρηματοδότησης τους διαφαίνεται όλο και πιο αναγκαία.

Τα **μεγαλύτερα προβλήματα** που παρουσιάζουν οι υφιστάμενες δομές του δήμου Κατερίνης αφορούν:

- στις στεγαστικές τους ανάγκες,
- στην ανεπάρκεια των πόρων με αποτέλεσμα δυσκολίες αντιμετώπισης ακόμη και των λειτουργικών δαπανών ή των δαπανών συντήρησης
- στην έλλειψη του απαιτούμενου ανθρώπινου δυναμικού, ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στο Δήμο Κατερίνης δεν υπηρετεί σήμερα Κοινωνικός λειτουργός και οι ανάγκες καλύπτονται από το προσωπικό του προγράμματος “Βοήθεια στο σπίτι”.
- Στα όρια του Δήμου δεν υπάρχει επίσης μονάδα φιλοξενίας/φροντίδας αστέγων.

Για την περιοχή, θετικά εκτιμάται η ύπαρξη και η λειτουργία των περισσότερων βαθμίδων **τυπικής εκπαίδευσης**, πλην ΑΕΙ. Ιδιαίτερη αναφορά απαιτεί η ύπαρξη και λειτουργία των σχολείων δεύτερης ευκαιρίας αλλά και των νυχτερινών, για την παροχή της στοιχειώδους εκπαίδευσης σε άτομα που δεν είχαν την ευκαιρία, του δημόσιου ΙΕΚ και της σχολής μαθητείας του ΟΑΕΔ, που προσφέρουν ευκαιρίες επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Επίσης η λειτουργία ιδιωτικών Κέντρων Διά Βίου Μάθησης επιπέδου I & II και ιδιωτικών μουσικών σχολών.

Τα μεγαλύτερα προβλήματα στον τομέα αφορούν στις υποδομές και συγκεκριμένα στα υφιστάμενα κτίρια, στην ενεργειακή τους απόδοση και στον απαιτούμενο βασικό και τεχνολογικό εξοπλισμό.

Η ανάληψη ενεργού ρόλου από τους ΟΤΑ σε **θέματα υγείας** απαιτεί οπωσδήποτε κεντρικό σχεδιασμό, επάρκεια πόρων και δυναμικού. Οι πρωτοβουλίες επομένως που μπορεί σήμερα να αναληφθούν αφορούν κυρίως:

- α) την εξασφάλιση και τη βελτίωση της λειτουργίας των υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας,
- β) την ενημέρωση του πληθυσμού σε θέματα προληπτικής ιατρικής,
- γ) την ενημέρωση των ευπαθών ομάδων σε θέματα δημόσιας υγείας,
- δ) την ενημέρωση και υποστήριξη του πληθυσμού για την πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας .

Επιτακτική καθίσταται η υποστήριξη της 3^{ης} ηλικίας στην παροχή της πρωτοβάθμιας υγείας, ιδιαίτερα στην περιφέρεια του δήμου σε συνδιασμό με τις εντεινόμενες συνθήκες φτώχειας

Για την ειδική ομάδα των **Ρομά**, Κέντρο Στήριξης Ρομά και Ευπαθών ομάδων που λειτουργεί αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για τη σχολική ένταξη των παιδιών, παροτρύνοντας τους γονείς προς αυτή την κατεύθυνση και υποστηρίζοντας τις απαιτούμενες διοικητικές διαδικασίες ωστόσο η προσπάθεια δεν είναι πάντα επιτυχής και διαφαίνεται η ανάγκη συντονισμένης δράσης του Κέντρου, του Δήμου Κατερίνης και των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης για τη διαρκή παρακολούθηση της διαδικασίας για την σχολική ένταξη των παιδιών.

Η αντιμετώπιση **της ανεργίας**, με όσες δυνατότητες έχουν οι ΟΤΑ, θα είναι χρήσιμο να συμπεριληφθεί στις προτεραιότητες του στρατηγικού προγραμματισμού του δήμου. (αύξηση της ανεργίας κατά 59,24% από το 2001 ως το 2011 και το γεγονός ότι ο δήμος Κατερίνης είναι στην 4^η θέση ως προς την ανεργία στην Κεντρική Μακεδονία).

Δράσεις υποστηρίξης των **ΑΜΕΑ** κρίνεται σημαντικό να προγραμματιστούν

σε συνδιασμό μάλιστα με τις νέες δομές που έχει ιδρύσει ο δήμος Κατερίνης (ειδικό σχολείο, μονάδα ημιαυτόνομης διαβίωσης κλπ). (2^η θέση σε ποσοστό ατόμων με αναπηρίες , σύλλογος ΑΜΕΑ Πιερίας με 400 μέλη, Φιλανθρωπικό σωματείο «Μεριμνα Παιδιού»)

Στους χώρους πολιτισμού και αθλητισμού η εύρεση χρηματοδότησης για την συντήρηση και αναβάθμιση τους, αλλά και για τη ενίσχυση συνεργασιών, προγραμμάτων και την αξιοποίηση πολιτιστικού υλικού.

Οι Κοινωνικές και Δημογραφικές Προκλήσεις για την ενίσχυση κοινωνικών υπηρεσιών (γήρανση - φτώχεια), για την αντιμετώπιση της αυξανόμενης ανεργίας και την ενσωμάτωση ευάλωτων ομάδων (ΑΜΕΑ) πρέπει να αντιμετωπιστούν συνδιαστικά με τις οικονομικές προκλήσεις (μείωση ανεργίας και παροχή κινήτρων σε νέες οικογένειες και στο επιστημονικό δυναμικό).

Η Τοπική Αυτο-διοίκηση οφείλει να μεταθέσει το κέντρο βάρους από το «τυχαίο» αποτέλεσμα στο «στοχευμένο», έτσι ώστε να αναδειχθούν σημαντικές πολιτικές, να ενισχυθεί η διαφάνεια, να συντονιστούν οι υπηρεσίες προς όφελος του εξορθολογισμού των δαπανών. Για να γίνει αυτό πρέπει να επαναξιολογηθούν τα διαθέσιμα εργαλεία και να ιεραρχηθούν οι προτεραιότητες. Και σε αυτό σημαντικό ρόλο θα διαδραματίσει η αρμόδια **Διεύθυνση Προγραμματισμού**. Οι συντονισμένες ενέργειές τους μπορούν να οδηγήσουν στην εισαγωγή μόνιμων διαδικασιών και «κουλτούρας» προγραμματισμού σε όλες τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες.

Η διαμόρφωση της τοπικής στρατηγικής κοινωνικής ένταξης του δήμου Κατερίνης λαμβάνοντας υπ όψιν τις παραπάνω διαπιστώσεις, πρέπει να διακρίνεται

- από πολυ-λειτουργική προσέγγιση με την αξιοποίηση πολλαπλών πηγών χρηματοδότησης μέσω ΕΔΕΤ, λοιπών ευρωπαϊκών ταμείων και εθνικών πόρων,
- να μην περιορίζεται στην παθητική υποστήριξη των ευάλωτων ατόμων αλλά
- να προβλέπει παρεμβάσεις ενεργητικών μέτρων, που θα ενισχύσουν ουσιαστικά τους ενδιαφερόμενους να αντιμετωπίσουν καταστάσεις ανάγκης και να επαναφέρουν την ζωή τους σε φυσιολογικό ρυθμό.

Απώτερος στόχος των παρεμβάσεων να είναι η σταδιακή απεξάρτηση των εξυπηρετούμενων από τις δημόσιες παροχές και η αποκατάσταση της αυτοδυναμίας των και του αυτοσεβασμού των. Για τους επωφελούμενους, που είναι ικανοί και διαθέσιμοι προς εργασία, η απεξάρτηση επιτυγχάνεται μέσω της σταδιακής επανένταξης στην αγορά εργασίας, ενώ για τους υπόλοιπους (παιδιά, ηλικιωμένοι, μη οικονομικά ενεργός πληθυσμός) η απεξάρτηση επιτυγχάνεται μέσω της κοινωνικής συμμετοχής και της διασύνδεσής τους με φορείς που παρέχουν φροντίδα κατάλληλη για τις ανάγκες τους.

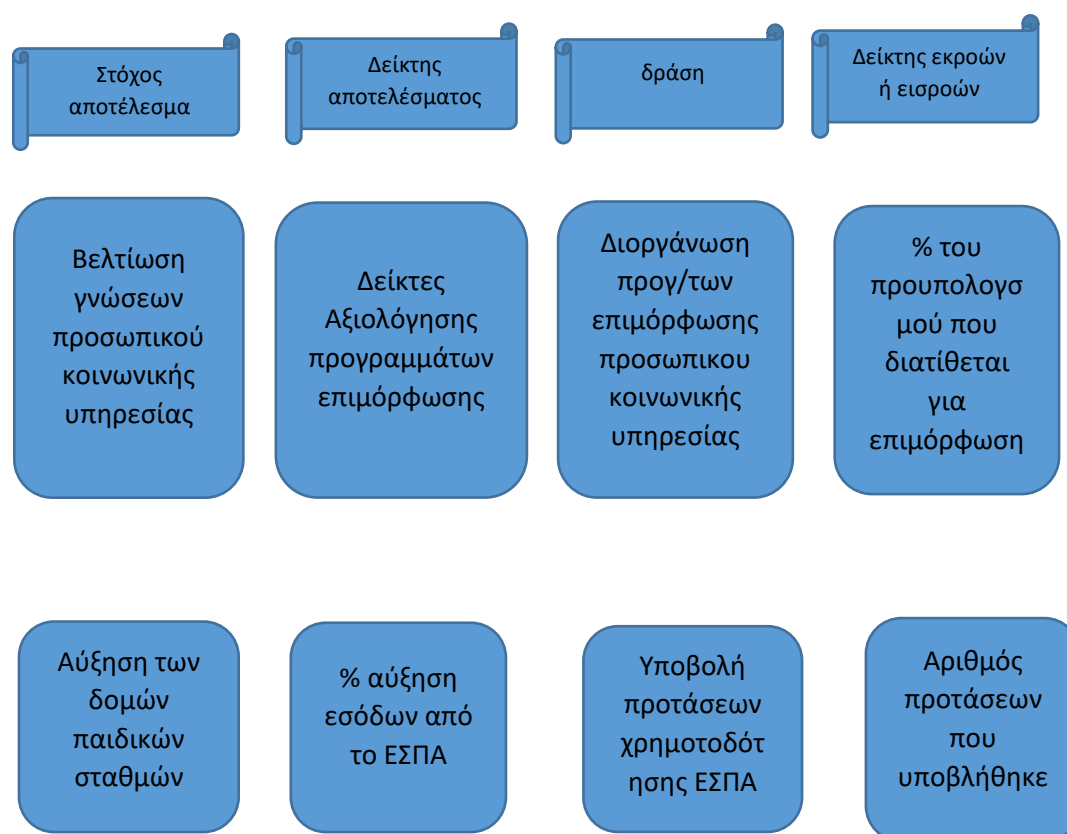
Παράλληλα βασικά στοιχεία του στρατηγικού σχεδιασμού πρέπει να αποτελέσουν :

1. Η Διοίκηση με Στόχους

Ο Ν. 3230/2004 (ΦΔΚ Α'44/11.2.2004) «καθιέρωση συστήματος διοίκησης με στόχους, μέτρηση αποδοτικότητας και άλλες διατάξεις», παρέχει ένα εργαλείο στη διοίκηση χρήσιμο «καθότι ως μοναδική του λειτουργία έχει τη σύνδεση του προγραμματισμού με την επίδοση. (Grieshaber 1997: 38) βιβλίο μαθήματος σελ. 253» Στη φάση του στρατηγικού σχεδιασμού είναι χρήσιμο ο δήμος Κατερίνης να θέσει τους μετρήσιμους στόχους με βάση τους οποίους θα αξιολογήσει την επίτευξη του οράματος και της αποστολής της καθώς και την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα του ή όποια άλλη στόχευση έχει.

Υπάρχουν δείκτες που μετρούν ποσοτικά μεγέθη ή πηλίκα δύο ποσοτικών μεγεθών που χρησιμεύουν για την ποσοτικοποίηση των στόχων και των δράσεων (την πρόοδο υλοποίησης), για την παρακολούθηση της προόδου. Διακρίνονται σε δείκτες αποτελεσμάτων που χρησιμεύουν στην παρακολούθηση των στόχων και στη βελτίωση της κατάστασης και δείκτες εκροών και εισροών, που παρακολουθούν τις δράσεις με τους πόρους που καταναλώνονται.

Παράδειγμα ΔΕΙΚΤΩΝ

- Η Ενεργός συμμετοχή των εργαζομένων- υπηρεσιών στον προγραμματισμό (**bottom - up** σχεδιασμός).

«Η όλη διαδικασία του προγραμματισμού πρέπει να καταλήγει στην διατύπωση μετρήσιμων στόχων , στην περιγραφή προγραμμάτων, στους διαθέσιμους πόρους και στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων καθότι τα ανωτέρω είναι σημαντικά στην εφαρμογή και στην υλοποίηση του. Στο βαθμό που η διαδικασία του προγραμματισμού ενθαρρύνει την ουσιαστική συμμετοχή των εργαζομένων στη διαμόρφωση των στόχων και των μεθόδων ελέγχου και αξιολόγησης, θεωρείται δεδομένη και η δέσμευση του για την εφαρμογή του σχεδίου και μάλιστα ιδιαίτερα στις κοινωνικές υπηρεσίες στις οποίες η συμμετοχή του προσωπικού θεωρείται «αναγκαία» για τη διαμόρφωση της πολιτικής. Η εκτεταμένη συμμετοχή του προσωπικού είναι γνωστή σαν προσέγγιση «από τα κάτω προς τα πάνω», δηλ από τη βάση προς την κορυφή της ιεραρχίας.» , Ο Δήμος Κατερίνης έχει άξια και ικανά στελέχη και εργαζομένους τόσο στη διεύθυνση Προγραμματισμού όσο και στις κοινωνικές δομές και υπηρεσίες του, των οποίων η

συνεισφορά και η ενεργοποίηση τους στον στρατηγικό σχεδιασμό θα είναι ιδιαίτερα αποδοτική και αποτελεσματική. Επίσης κατά το στάδιο της παρακολούθησης και επικαιροποίησης του σε τακτική βάση, το έμπυχο δυναμικό του δήμου είναι απόλυτα ικανό να καταγράφει και να αναλύσει τους δείκτες και να προτίνει μέτρα επαναπροσδιορισμού.

•Οι Οριζόντιες μορφές οργάνωσης και δικτύωσης σε τοπικό επίπεδο

Συντονισμός και δικτύωση των υφιστάμενων κοινωνικών υπηρεσιών, δράσεων με τη δικτύωση των ποικίλων δομών και τον συντονισμό τους σε συνάρτηση με την εξατομικευμένη προσέγγιση κάθε ωφελούμενου. Αυτό μπορεί να πραγματοποιεί με την διασύνδεση τους δηλαδή με τη δημιουργία ενός κοινού δίκτυου των υπηρεσιών που μπορεί να δραστηριοποιείται στους τομείς προώθησης της απασχόλησης, κατάρτισης, εκπαίδευσης, κοινωνικής φροντίδας, των οποίων η συντονισμένη δραστηριότητα συμβάλει στην αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη δράση. Επειδή τα εδαφικά όρια των παρεμβάσεων και δράσεων κοινωνικών πολιτικών δεν περιορίζονται από τα εδαφικά όρια των τοπικών παρεμβάσεων αλλά επεκτείνονται και στους όμορους δήμους, το δίκτυο αυτό δεν είναι απαραίτητο να περιορίζεται στα γεωγραφικά όρια δραστηριοποίησης του δήμου Κατερίνης αλλά αποκεντρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες του «δικτύου» να δραστηριοποιούνται για την εξυπηρέτηση ατόμων ευπαθών ομάδων που κατοικούν σε δομές σε όμορους δήμους μ' αυτόν με τον οποιον εδρεύουν. Έτσι αναδεικνύεται η αναγκαιότητα σύστασης τοπικών συμπράξεων και δικτύων μεταξύ διαφορετικών δομών και θεσμικών επιπέδων κάθε ευρύτερης τοπικής ενότητας

• Η Εσωτερική αναδιοργάνωση των ΟΤΑ και τον νομικών προσώπων τους που δραστηριοποιούνται στην κοινωνική πολιτική

Η πολυδιάστατη εξέταση της ευρύτερης εσωτερικής αναδιοργάνωσης των κοινωνικών υπηρεσιών και δομών του δήμου Κατερίνης πιθανόν να διευκολύνει και να καταστήσει ακόμη πιο αποτελεσματικές και αποδοτικές τις υπάρχουσες δομές κοινωνικών υπηρεσιών, καθ'ότι συχνά δεν είναι αναγκαία η σύσταση μιας νέας μονάδας αλλά σύμφωνα και με τα παραπάνω, η αναδιοργάνωση και η οριζόντια δικτύωση είναι χρησιμότερες καθώς αποφεύγεται μεταξύ άλλων η αλληλεπικάλυψη αρμοδιοτήτων τους. Κατ'επέκταση όλα τα προγράμματα και οι δράσεις των δομών κοινωνικής

πολιτικής που υλοποιούνται απ' όλους τους φορείς και τα νομικά πρόσωπα κοινωνικών υπηρεσιών του δήμου Κατερίνης μπορεί να μεταφερθούν και να ενταχθούν στην Διεύθυνση Κοινωνικής Πολιτικής του δήμου Κατερίνης (με το προσωπικό αυτών). Έτσι θα δημιουργηθεί μία διεύθυνση στελεχωμένη με ικανοποιητικό αριθμό επιστημόνων ικανή να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες. Για την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα αυτού αναγκαία κρίνεται αναγκαία η συνταξη αντίστοιχης μελέτης, που θα μελετήσει τα πιθανά προβλήματα που θα προκύψουν.

• Η Ανταπόκριση του δήμου Κατερίνης στις σύγχρονες προκλήσεις με κέντρο βάρους τις κοινωνικές υπηρεσίες.

Ο εκσυγχρονισμός κάθε ΟΤΑ με την μετατροπή του σε

1. σε οργανισμό μάθησης : δομές και κουλτούρα διάχυσης της γνώσης σ' όλα τα επίπεδα, λίγα οργανωτικά επίπεδα με μεγάλο όριο διεύθυνσης, επιμόρφωση, εκπαίδευση, ανάπτυξη, ανταμοιβές, κουλτούρα μάθησης και αξίες των εργαζομένων.
2. σε οργανισμό ποιότητας : πορεία προς την αριστεία , προσανατολισμός στην ικανοποίηση των πολιτών, στην πρόληψη, στρατηγικός προγραμματισμός, επιμόρφωση εργαζομένων, συνεχείς αξιολογήσεις , Διοίκηση Ολικής Ποιότητας των δομών

Η κοινωνική πολιτική και οι φορείς της είναι υπηρεσίες στις οποίες τα χαρακτηριστικά των οργανισμών μάθησης και ποιότητας αποτυπώνονται κατεξοχήν, καθότι η ποιότητα της παροχής της υπηρεσίας καθορίζει κατά πολύ και την ίδια την υπηρεσία. Συνεπώς ο δήμος Κατερίνης ανταποκρινόμενος στις σύγχρονες προκλήσεις μπορεί να λάβει αυτόν τον προσανατολισμό .

Δ.6. Χρηματοδοτικοί πίνακες προγραμμάτων με προτάσεις δράσεων για το δήμο Κατερίνης και την χρηματοδότηση τους.

Οι Άξονες Προτεραιότητας (ΑΠ) της εθνικής στρατηγικής εξειδικεύονται με τους Ειδικούς Στόχους (Ε.Σ.) της Τοπικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης και κατόπιν αναλύονται σε –προτεινόμενες Δράσεις.

Πίνακας Δ.9.

Άξονες Προτεραιότητας – Ειδικό Στόχοι - Δράσεις

Ε.Σ.1.1: Δημιουργία ή αναβάθμιση υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, κοινωνικά ιατρεία, κοινωνικά φαρμακεία) καθώς και δομών στέγασης και σίτισης (πχ. ξενώνες φιλοξενίας, κέντρα σίτισης κλπ)	
Δ.1.1.α	Δημιουργία ή αναβάθμιση υποδομών Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας
Δ.1.1.β	Δημιουργία ή αναβάθμιση υποδομών λοιπών Δομών άρσης του Κοινωνικού Αποκλεισμού και της Ενεργού Κοινωνική Ενσωμάτωσης των Ευπαθών Ομάδων
Δ.1.1.γ	Κέντρο Υποδοχής Αστεγών
Ε.Σ.1.2: Υποστήριξη εφαρμογής της Δράσης Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ).	
Δ.1.2.α:	Οργάνωση της Πιλοτικής και Παραγωγικής εφαρμογής του Ελάχιστου Εγγυημένου (κοινωνικού) Εισοδήματος
Ε.Σ.1.3: Πρόσβαση απόρων και νοικοκυριών που διαβιούν κάτω από συνθήκες ακραίας φτώχειας σε βασικά υλικά αγαθά	

Δ.1.3.α	Πρόσβαση των Ευπαθών Ομάδων σε Βασικά Αγαθά και Υπηρεσίες
Ε.Σ.1.4: Καταπολέμηση κάθε μορφής διάκρισης με έμφαση σε ειδικές ομάδες πληθυσμού (γυναίκες, Ρομά, μετανάστες, κλπ).	
Δ.1.4.α:	Αναβάθμιση υποδομών και υποστήριξη λειτουργίας «Ξενώνα φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών και των παιδιών τους»
Δ.1.4.β:	Διαπολιτισμική Μεσολάβηση
Ε.Σ.1.5 : Συμφιλίωση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής των ατόμων που έχουν την ευθύνη της φροντίδας ανήλικων και ανήμπορων ατόμων (π.χ. ΑΜΕΑ, ηλικιωμένοι) και βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων	
Δ.1.5.α	Παροχή θέσεων φιλοξενίας σε βρέφη, νήπια, και, παιδιά σε αντίστοιχες Δομές.
Δ.1.5.β	Παροχή θέσεων φιλοξενίας για παιδιά και εφήβους με νοητική υστέρηση ή/και αναπηρίες
Ε.Σ.1.6: Τοπικά Σχέδια Δράσης για την ένταξη των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (πχ. Ρομά, μετανάστες)	
Δ.1.6.α:	Σχεδιασμός και υλοποίηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την κοινωνική και οικονομική ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (π.χ. Ρομά, μετανάστες)
ΑΠ2: Βιώσιμη λειτουργία και αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών από το Τοπικό Δίκτυο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης – Βελτίωση πρόσβασης σε υπηρεσίες Πρόνοιας και Υγείας	
Ε.Σ.2.1: Αναβάθμιση και βελτίωση της λειτουργίας δομών και υποδομών του τοπικών κέντρων Υγείας	

Δ.2.1.α	Ανάπτυξη της πρωτοβάθμιας υγείας με τη λειτουργία των τοπικών σταθμών φροντίδας και περίθαλψης
Δ.2.1.β	Λειτουργία Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας
Δ.2.1.γ	Λειτουργία λοιπών Δομών άρσης του Κοινωνικού Αποκλεισμού και της Ενεργού Κοινωνική Ενσωμάτωσης των Ευπαθών Ομάδων
Ε.Σ.2.2: Συμφιλίωση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής των ατόμων που έχουν την ευθύνη της φροντίδας ανήμπορων ατόμων (π.χ. ΑΜΕΑ, ηλικιωμένοι) και βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανήμπορων ατόμων	
Δ.2.2.α	Εξειδικευμένη Συμβουλευτική και Ψυχολογική Υποστήριξη των Ευάλωτων Ομάδων με έμφαση στους ΑΜΕΑ
Δ.2.2.β	Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
Δ.2.2.γ	Ίδρυση και λειτουργία ΚΗΦΗ (2)
ΑΠ3: Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής οικονομίας	
Ε.Σ.3.1: Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας	
Δ.3.1.α	Ολοκληρωμένες Στοχευμένες Τοπικές Παρεμβάσεις σε κλάδους αιχμής της τοπικής οικονομίας .
Δ.3.1.β	Διευκόλυνση, Βελτίωση και Υποστήριξη των όρων πρόσβασης των Ρομά στην απασχόληση και την επιχειρηματικότητα
Δ.3.1.γ	Δέσμη ολοκληρωμένων Δράσεων για την ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας και την υποστήριξη των κοινωνικών επιχειρηματιών.
Ε.Σ.3.2: Ενίσχυση κοινωνικής οικονομίας	

Δ.3.2.α	Πιλοτικές / Στοχευμένες δράσεις για την ενίσχυση των «Κοινωνικών Επιχειρηματιών» του Δήμου
Δ.3.2.β	Δράσεις ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας για τη στήριξη της κοινωνικής Οικονομίας και της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας
ΑΠ4: Ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας του Δήμου για το σχεδιασμό υλοποίηση και συντονισμό Δράσεων/Εργων και των Τοπικών Κοινοτήτων	
Ε.Σ.4.1: Ενίσχυση επιχειρησιακής ικανότητας	
Δ.4.1.α	<i>Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων με στόχο τη δημιουργία και ανάπτυξη Κοινωνικών Δικτύων/ Συμμαχιών για την Ευαισθητοποίηση και Ενημέρωση σε θέματα κοινωνικής ένταξης και ενεργού συμμετοχής στις διαδικασίες τοπικής διακυβέρνησης των περιθωριοποιημένων ομάδων (πχ Ρομα, μετανάστες, κλπ)</i>
Δ.4.1.β	Στοχευμένα μέτρα βελτίωσης των Ικανοτήτων Περιφερειακών και Τοπικών Κοινωνικών Φορέων και Δομών (συστήματα, εργαλεία, ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας κ.λπ.)
Δ.4.1.γ	Προώθηση/ διάδοση του Εθελοντισμού και της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης για τη βελτιστοποίηση και διεύρυνση της αποτελεσματικότητας της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης
Δ.4.1.δ	Κινητοποίηση – Δικτύωση του Τοπικού Κοινωνικού ΚΟεφαλαίου και των Κοινωνικών Φορέων – Στήριξη Κοινωνικών Δικτύων και Πρωτοβουλιών Εθελοντισμού
Δ.4.1.ε	Ανάπτυξη δικτύου Εθελοντών
Δ.4.1.στ	Λοιπή Τεχνική Υποστήριξη (Σύμβουλοι, μελέτες, εμπειρογνώμονες ΕΤΠΑ-ΕΚΤ)

Πίνακας Δ.10.

Συνέργειες τοπικού Σχεδίου με την Εθνική (ΕΣΚΕ) και την Περιφερειακή (ΠΕΣΚΕ) στρατηγική κοινωνικής Ένταξης

Αξονας Προτεραιότητας Τοπικής Στρατηγικής	Πυλώνας ΠΕΣΚΕ	Επιχειρησιακοί Άξονες ΕΣΚΕ
<p>ΑΠ1: Αντιμετώπιση της ακραίας φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού – Ενεργός Κοινωνική Ενσωμάτωση των Ευπαθών Ομάδων</p>	<p>1 - ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗ ΑΚΡΑΙΑΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ</p> <p>2 - ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ</p> <p>3 - ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ</p>	<p>Ε.Α. 1 - Καταπολέμηση της φτώχειας</p> <p>Ε.Α. 2 – Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών</p> <p>ΕΑ.. 3 – Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων</p>
<p>ΑΠ2: Βιώσιμη λειτουργία και αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών από το Τοπικό Δίκτυο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης</p>	<p>3 - ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ</p>	<p>Ε.Α. 2 – Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών</p> <p>Ε.Α. 3 – Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων</p>
<p>ΑΠ3: Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής οικονομίας</p>	<p>3 - ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ</p>	<p>Ε.Α. 3 – Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων</p>

<p>ΑΠ4: Ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας του Δήμου για το σχεδιασμό υλοποίηση και συντονισμό Δράσεων/Εργων και των Τοπικών Κοινοτήτων</p>	<p>3 - ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ</p> <p>4 - ΚΑΛΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΈΝΤΑΞΗΣ</p>	<p>Ε.Α. 3 – Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων</p> <p>Ε.Α. 4 - Καλή Διακυβέρνηση των Πολιτικών Ένταξης</p>
---	--	---

Πίνακας Δ.11.

Χρηματοδοτικό Πλαίσιο

Κάθε περιγραφόμενη δράση αποτελεί και ενδεικτική πρόταση με τον τρόπο χρηματοδότησης της

Α.Π / Ε.Σ / Δ	Περιεχόμενο δράσης	Πηγή Χρηματοδότησης	ΕΔΕΤ
<p><u>ΑΠ1</u> : Αντιμετώπιση της ακραίας φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού – Ενεργός Κοινωνική Ενσωμάτωση των Ευπαθών Ομάδων</p>	<p>Κάθε περιγραφόμενη δράση αποτελεί και ενδεικτική πρόταση με την χρηματοδότηση της</p>		
<p><u>Ε.Σ.1.1</u> : Δημιουργία ή αναβάθμιση υποδομών αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά</p>	<p>Θ.Σ. 9</p>		

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
παντοπωλεία, κοινωνικά ιατρεία, κοινωνικά φαρμακεία) καθώς και δομών στέγασης και σίτισης (πχ. ξενώνες φιλοξενίας, κέντρα σίτισης κλπ)		Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης		
Δ.1.1.α	Δημιουργία ή αναβάθμιση υποδομών Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας	<p>Το μέτρο αφορά στην δημιουργία νέων, αλλά και την ενίσχυση των υφιστάμενων υποδομών των κοινωνικών δομών αντιμετώπισης της φτώχειας όπως:</p> <p>Κοινωνικό Παντοπωλείο, Κοινωνικό Φαρμακείο, Κοινωνική Δομή Παροχής Συσσιτίων, Γραφείο Διαμεσολάβησης, Ανοιχτό Κέντρο Ημερήσιας Υποδοχής Αστέγων, Τράπεζα Χρόνου, Υπνωτήριο , Δημοτικός Λαχανόκηπος.</p> <p>θα παρέχονται ολοκληρωμένες υπηρεσίες σε μοναχικά ενήλικα άτομα σε μακροχρόνια ανέργους, οικογένειες μη</p>	ΕΒΥΣ, ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020,	ΕΚΤ ΕΤΠΑ

Α.Π / Ε.Σ / Δ	Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
<p>οικονομικά ενεργού πληθυσμού, ηλικιωμένους άνω των 65 ετών που δεν λαμβάνουν συντάξεις ή προνοιακά επιδόματα με ατομικό ή οικογενειακό ετήσιο εισόδημα κάτω από το εγγυημένο όριο συντήρησης, παιδιά προσχολικής ηλικίας ετών σε καταστάσεις αποκλεισμού, πρόσωπα με αυξημένους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.</p> <p>Στόχοι του μέτρου αποτελούν:</p> <p>Η παροχή ειδών και υπηρεσιών πρώτης ανάγκης (τρόφιμα, φάρμακα, κτλ),</p> <p>Η εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης και η βελτίωση της ποιότητας ζωής,</p>			

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
Δ.1.1.β		<p>Η ενδυνάμωση και κοινωνική ενσωμάτωση των ευπαθών κοινωνικά ομάδων.</p> <p>Το προτεινόμενο μέτρο καλύπτει μεγάλο τμήμα του πληθυσμού του Δήμου που πλήττεται από την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό καλύπτοντας πρωτογενείς ανάγκες</p>		
	<p>Δημιουργία ή αναβάθμιση υποδομών λοιπών Δομών άρσης του Κοινωνικού Αποκλεισμού και της Ενεργού Κοινωνική Ενσωμάτωσης των Ευπαθών Ομάδων</p>	<p>Συγκεκριμένα, το μέτρο αφορά στην δημιουργία νέων, αλλά και την ενίσχυση των υφιστάμενων υποδομών, άρσης του Κοινωνικού Αποκλεισμού και της Ενεργού Κοινωνική Ενσωμάτωσης των Ευπαθών Ομάδων (ενδεικτικά) όπως</p>	<p>ΕΒΥΣ, ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020,</p>	<p>ΕΚΤ ΕΤΠΑ</p>

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
		<p>ΚΑΠΗ, Παιδικοί Σταθμοί, ΚΗΦΗ, ΚΛΑΠ.</p> <p>Στόχοι του μέτρου αποτελούν:</p> <p>Η εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης και η βελτίωση της ποιότητας ζωής,</p> <p>Η ενδυνάμωση και κοινωνική ενσωμάτωση των ευπαθών κοινωνικά ομάδων.</p> <p>Το προτεινόμενο μέτρο καλύπτει μεγάλο τμήμα του πληθυσμού του Δήμου που πλήττεται από την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό καλύπτοντας πρωτογενείς ανάγκες</p>		
Δ.1.1.γ	Κέντρο Υποδοχής Αστέγων	Ίδρυση και λειτουργία κέντρου υποδοχής για την αντιμετώπιση κατ' αρχήν	ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020	ΕΤΠΑ

Α.Π / Ε.Σ / Δ	Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
<p>των προβλημάτων στέγασης, σίτισης, και, υγείας των αστέγων και εν συνέχεια για την επανένταξή τους με έμφαση στην κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (πχ Ρομά).</p> <p>Ειδικότερα, οι ως άνω δομές παρέχουν πρωτοβάθμια ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, δυνατότητα χρήσης λουτρού/ ντουζιέρας, πλυντηρίων, στεγνωτηρίων, παρέχουν καθαρό ρουχισμό, δυνατότητα ανάπαυσης, καθώς και ψυχοκοινωνική στήριξη.</p> <p>Ωφελούμενοι από την λειτουργία των κέντρων είναι τόσο οι ευπαθείς κοινωνικά ομάδες και ειδικότερα οι άστεγοι,</p>			

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δράσης	Πηγή Χρηματοδό- τησης	ΕΔΕΤ
		<p>όσο και οι πολίτες και οικογένειες που -ενώ δεν είναι άστεγοι- αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα στην καθημερινότητά τους.</p> <p>Στόχοι του μέτρου αποτελούν:</p> <p>Ενδυνάμωση και κοινωνική ενσωμάτωση των ευπαθών κοινωνικά ομάδων και ειδικότερα των αστέγων.</p> <p>Πρόσβαση σε βασικά είδη διαβίωσης.</p> <p>Πρόσβαση σε κατάλληλη στέγη.</p>		
<p>Ε.Σ.1.2: Υποστήριξη εφαρμογής της Δράσης Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ).</p>		<p>Θ.Σ. 9</p> <p>Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης</p>		

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
Δ.1.2.α	Οργάνωση της Πιλοτικής και Παραγωγικής εφαρμογής του Ελάχιστου Εγγυημένου (κοινωνικού) Εισοδήματος	Οργάνωση της Πιλοτικής και Παραγωγικής εφαρμογής του Ελάχιστου Εγγυημένου (κοινωνικού) Εισοδήματος, Επιδοματικές καλύψεις αναγκών οικιακής θέρμανσης, χορήγησης έκτακτων επιδομάτων κ.λπ.	Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα	Κεντρικοί Πόροι
Ε.Σ.1.3: Πρόσβαση απόρων και νοικοκυριών που διαβιούν κάτω από συνθήκες ακραίας φτώχειας σε βασικά υλικά αγαθά		Θ.Σ. 9 Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης		
Δ.1.3.α	Πρόσβαση των Ευπαθών Ομάδων σε Βασικά Αγαθά και Υπηρεσίες	Οργάνωση, Διασφάλιση, Ταυτοποίηση, Παρακολούθηση και Υλοποίηση σε τοπικό επίπεδο της ομαλής, ισότιμης και με αντικειμενικά κριτήρια πρόσβασης των Ευπαθών Ομάδων σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες που σχεδιάζονται και προβλέπονται θεσμικά σε	ΕΒΥΣ, ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020, Δωρεές	ΤΕΒΑ ιδιωτικοί πόροι ΕΚΤ

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
		κεντρικό επίπεδο (λ.χ. αντιμετώπιση της ακραίας φτώχειας και των υλικών στερήσεων, πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, στέγη, ενέργεια, στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, στη Δικαιοσύνη, σε δραστηριότητες πολιτισμού και αναψυχής κ.λπ.		
Ε.Σ.1.4: Καταπολέμηση κάθε μορφής διάκρισης με έμφαση σε ειδικές ομάδες πληθυσμού (γυναίκες, Ρομά, μετανάστες, κλπ).		Θ.Σ. 9		
		Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης		
Δ.1.4.α :	Αναβάθμιση υποδομών και υποστήριξη λειτουργίας «Ξενώνα φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών και των παιδιών τους»	Ο Ξενώνας Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών παρέχει ασφαλή διαμονή στις κακοποιημένες γυναίκες και στα παιδιά τους προστατεύοντάς τους από τον θύτη. Και παρέχοντας ψυχοκοινωνική και άλλη	ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020	Ίδιοι Πόροι ΕΚΤ ΕΤΠΑ

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
Δ.1.4.β :		στήριξη στις γυναίκες αυτές, ώστε να αντιμετωπίσουν τόσο τα προβλήματα που προκύπτουν από την εν λόγω συνθήκη, όσο και τις τραυματικές τους εμπειρίες. Ως εκ τούτου, οι γυναίκες, εφόσον απαλλαγούν από τη βία και ανακτήσουν τις δυνάμεις τους και την αυτοπεποίθησή τους, θα είναι πλέον σε θέση να συνεχίσουν τη ζωή τους σε νέες βάσεις και να στηρίξουν την όποια επιλογή τους με ή χωρίς τον σύντροφο ή τον σύζυγό τους.		
	Διαπολιτισμική Μεσολάβηση	Ενίσχυση των παρεχόμενων υπηρεσιών Διαμεσολάβησης και συγκεκριμένα Διαμεσολαβητές Ρομά, και Διαπολιτισμικοί	ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020	ΕΚΤ

Α.Π / Ε.Σ / Δ	Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
	<p>Μεσολαβητές (συμπληρωματικά με τις σχετικές Δράσεις του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (Τ.Α.Μ.Ε.)).</p> <p>Το μέτρο εστιάζει και αναδεικνύει την αξία της Διαμεσολάβησης στον Τομέα της Υγείας και της ένταξης, λαμβάνοντας υπόψη την εθνοτική τους καταγωγή και τις πολιτισμικές τους καταβολές.</p> <p>Βασικοί στόχοι του μέτρου είναι η:</p> <p>Διευκόλυνση της πρόσβασης των μεταναστών, των Ρομά και λοιπών ευπαθών ομάδων σε υπηρεσίες υγείας.</p> <p>Ποιοτική αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών με στόχο τη</p>		

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
		<p>διασφάλιση της δημόσιας υγείας.</p> <p>Διευκόλυνση του προσωπικού των νοσοκομείων στην επικοινωνία τους με άτομα από διαφορετικά κοινωνικο-πολιτισμικά πλαίσια.</p> <p>Εξοικείωση με τις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες των ατόμων προερχόμενων από διαφορετικό πολιτισμικό περιβάλλον, με αποτέλεσμα την άμεση επίλυση και τον επιτυχή χειρισμό περίπλοκων προβλημάτων</p>		
<p>Ε.Σ.1.5 : Συμφιλίωση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής των ατόμων που έχουν την ευθύνη της φροντίδας ανήλικων και ανήμπορων ατόμων (π.χ. ΑΜΕΑ, ηλικιωμένοι) και βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων</p>		<p>Θ.Σ. 9</p> <p>Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης</p>		
Δ.1.5.α	<p>Παροχή θέσεων φιλοξενίας σε βρέφη, νήπια, και παιδιά σε αντίστοιχες Δομές.</p>	<p>Στόχος είναι η</p>	<p>ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020</p>	<p>ΕΚΤ</p>

Α.Π / Ε.Σ / Δ	Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
	<ul style="list-style-type: none"> • Εναρμόνιση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής • Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες • Άρση ή άμβλυνση παραγόντων που αποτελούν εστίες υψηλού κινδύνου αποκλεισμού κατά την παιδική ηλικία. <p>Αφορά όλες τις Δομές και συγκεκριμένα Βρεφικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς, Βρεφονηπιακούς Σταθμούς Ολοκληρωμένης Φροντίδας, Παιδικούς Σταθμούς, Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) και Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία για παροχή</p>		

Α.Π / Ε.Σ / Δ	Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
	<p>θέσεων φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών.</p> <p>Οι δικαιούχοι είναι οι μητέρες των παιδιών και ωφελούμενοι είναι παιδιά προσχολικής ηλικίας σε καταστάσεις αποκλεισμού και τα άτομα που έχουν την ευθύνη φροντίδας των παιδιών σε νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό.</p> <p>Στόχοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Στήριξη των νοικοκυριών που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό, • Ενδυνάμωση των προοπτικών κοινωνικοποίησης και ανάπτυξης των παιδιών, 		

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
		• Συμβουλευτική υποστήριξη γονέων.		
Δ.1.5.β	Παροχή θέσεων φιλοξενίας για παιδιά και εφήβους με νοητική υστέρηση ή/και αναπηρίες	<p>Εναρμόνιση του Οικογενειακού με τον Επαγγελματικό Βίο - Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης για παιδιά και εφήβους με νοητική υστέρηση ή/και αναπηρίες</p> <p>Εξυπηρέτηση Ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων, προκειμένου να αποδεσμευθούν οι έχοντες την φροντίδα παιδιών και εφήβων με νοητική υστέρηση ή/και αναπηρίες, με στόχο να ενδυναμώσουν τη θέση τους στην αγορά εργασίας. Η συγκεκριμένη Δράση εφαρμόζεται στα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης</p>	ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020	ΕΚΤ

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δράσης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
Ε.Σ.1.6: Τοπικά Σχέδια Δράσης για την ένταξη των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (π.χ. Ρομά, μετανάστες)		Θ.Σ. 9 Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης		
Δ.1.6.α	Σχεδιασμός και υλοποίηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την κοινωνική και οικονομική ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (π.χ. Ρομά, μετανάστες)	<p>Σχεδιασμός και υλοποίηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων που περιλαμβάνουν μεγάλο πλέγμα δράσεων και καλύπτουν διαφορετικές ανάγκες των ωφελούμενων,</p> <p>Ειδικότερα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κινητοποίηση των τοπικών φορέων κοινωνικοοικονομικής ένταξης • Κατάρτιση για απόκτηση ή βελτίωση γλωσσικών και λοιπών κοινωνικών δεξιοτήτων με στόχο την κοινωνική 	ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020	ΕΚΤ

Α.Π / Ε.Σ / Δ	Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
<p>και επαγγελματική ένταξή τους</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σχεδιασμός και εκπόνηση προγραμμάτων κατάρτισης σε τομείς/κλάδους και σε δεξιότητες που κρίνονται ανταγωνιστικοί στην περιοχή, με στόχο την απασχόληση • Τοποθέτηση σε θέσεις εργασίας υφιστάμενων επιχειρήσεων <p>(ενδεικτικά):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προγράμματα ενίσχυσης των γλωσσικών και των κοινωνικών δεξιοτήτων. Προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας σε ενήλικες μετανάστες και Ρομά εκτός δομών εκπαίδευσης, προγράμματα για την κινητοποίηση και ενεργό συμμετοχή των Ρομά και 			

Α.Π / Ε.Σ / Δ	Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ

των μεταναστών στις διαδικασίες τοπικής διακυβέρνησης.

- Προγράμματα ενίσχυσης των επαγγελματιών τους δεξιοτήτων για την ένταξη τους στην αγορά εργασίας, όπως:
 - ο Πληροφόρηση και συμβουλευτική υποστήριξη των ωφελούμενων.
 - ο Παροχή στοχευμένων προγραμμάτων κατάρτισης σε διασύνδεση με πρακτική άσκηση
 - ο Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ωφελούμενων, ώστε να εξασφαλιστεί η καλύτερη δυνατή διείσδυση στον πληθυσμό στόχο και η

Α.Π / Ε.Σ / Δ	Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
	<p>μόγλευση πόρων που συνεπιφέρουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία και ανάπτυξη Δικτύων και Κοινωνικών Συμμαχιών για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση σε θέματα κοινωνικής ένταξης των περιθωριοποιημένων ομάδων. <p>Στόχοι Μέτρου</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση της ενσωμάτωσης των ευπαθών ομάδων στην αγορά εργασίας και ένταξής τους στο κοινωνικό σύνολο για την καταπολέμηση της περιθωριοποίησης • Πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού ατόμων 		

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό- τησης	ΕΔΕΤ
		Οι δράσεις αφορούν στοχευμένο τμήμα του πληθυσμού (Ρομά και μετανάστες)		
ΑΠ2: Βιώσιμη λειτουργία και αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών από το Τοπικό Δίκτυο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης – Βελτίωση πρόσβασης σε υπηρεσίες Πρόνοιας και Υγείας		Καθε περιγραφόμενη δράση αποτελεί και ενδεικτική πρόταση με την χρηματοδότηση της		
Ε.Σ.2.1: Αναβάθμιση και βελτίωση της λειτουργίας δομών και υποδομών του τοπικών κέντρων Υγείας		Θ.Σ. 9 Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης		
Δ.2.1.α	Ανάπτυξη της πρωτοβάθμιας υγείας με τη λειτουργία των τοπικών σταθμών φροντίδας και περίθαλψης (Δημιουργία Κέντρων Υγείας Αστικού Τύπου και κοινωνικά ιατρεία, κλπ).	Περιλαμβάνονται δράσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη της πρωτοβάθμιας υγείας με τη λειτουργία των τοπικών σταθμών φροντίδας και περίθαλψης (Δημιουργία Κέντρων Υγείας Αστικού Τύπου και κοινωνικά ιατρεία, κλπ).	ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020	ΕΚΤ ΕΤΠΑ

Α.Π / Ε.Σ / Δ	Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό- τησης	ΕΔΕΤ
	<p>Στόχος είναι η</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση της πρόσβασης ευπαθών και λοιπών ομάδων πληθυσμού που πλήττονται ή απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης και η βελτίωση της ικανότητας και των δυνατοτήτων των δομών/υποδομών υγείας. • Βελτίωση της ικανότητας των υποδομών υγείας να καλύψουν τα ανασφάλιστα φτωχά άτομα (Δημότες) που εντάσσονται στο Ενιαίο Μητρώο Ανασφαλιστών και Οικονομικά Αδυνάτων και λαμβάνουν «Ειδικό Βιβλιάριο Ανασφαλιστού». 		

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό- τησης	ΕΔΕΤ
Δ.2.1.β		Ωφελοόμενοι του μέτρου είναι οι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες (ενδεικτικά άτομα με αναπηρίες, φτωχοί εργαζόμενοι και συνταξιούχοι, άποροι, μέλη πολυτέκνων οικογενειών, μονογονεϊκές οικογένειες, περιθωριοποιημένες κοινότητες κ.α.).		
	Λειτουργία Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας	<p>Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης, υποστηρίζεται η λειτουργία των:</p> <p>Γραφεία Διαμεσολάβησης, Κέντρα Κοινότητας και Ενιαίες Δομές (One stop shop)</p> <p>Κοινωνικά Παντοπωλεία και λοιπές συναφείς Δομές</p> <p>Κοινωνικά Συσσίτια</p> <p>Κοινωνικό Φαρμακείο</p>	ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020	ΕΚΤ

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό- τησης	ΕΔΕΤ
Δ.2.1.γ	Λειτουργία λοιπών Δομών άρσης του Κοινωνικού Αποκλεισμού και της Ενεργού Κοινωνική Ενσωμάτωσης των Ευπαθών Ομάδων	<p>Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης, υποστηρίζεται η λειτουργία των:</p> <p>Δομή παροχής ψυχοκοινωνικής στήριξης σε Ρομά</p> <p>ΚΑΠΗ (ΝΕΑ)</p> <p>ΚΑΠΗ (Υφιστάμενες Δομές)</p> <p>Παιδικοί Σταθμοί</p> <p>ΚΔΑΠ-ΜΕΑ</p>	ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020	ΕΚΤ
	Ε.Σ.2.2: Συμφιλίωση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής των ατόμων που έχουν την ευθύνη της φροντίδας ανήμπορων ατόμων (π.χ. ΑΜΕΑ, ηλικιωμένοι) και βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανήμπορων ατόμων	<p>Θ.Σ. 9</p> <p>Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης</p>		
Δ.2.2.α	Εξειδικευμένη Συμβουλευτική και Ψυχολογική Υποστήριξη των Ευάλωτων Ομάδων με έμφαση στους ΑΜΕΑ	Εξειδικευμένη Συμβουλευτική και ψυχολογική υποστήριξη των Ευάλωτων Ομάδων με έμφαση στους ΑΜΕΑ.	ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020 ΕΠ ΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ	ΕΚΤ

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό- τησης	ΕΔΕΤ
		Οι υπηρεσίες αυτές θα παρέχονται μέσω του Γραφείου Διαμεσολάβησης, συμπληρώνοντας το Δίκτυο Κοινωνικών Δομών		
Δ.2.2.β	Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, οι οποίοι αντιμετωπίζουν μαθησιακές δυσκολίες ή έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Στόχο της Δράσης αποτελεί η παράλληλη στήριξη των ΑΜΕΑ στη σχολική τάξη	ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020 ΕΠ ΑΝΑΔ- ΕΔΒΜ	ΕΚΤ
Δ.2.2.γ	Ίδρυση και λειτουργία ΚΗΦΗ	Η δράση στοχεύει στη δημιουργία και λειτουργία νέων Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ), για τη παροχή υπηρεσιών ημερήσιας		

Α.Π / Ε.Σ / Δ	Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
	<p>φροντίδας ηλικιωμένων, μη δυνάμενων να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα (κινητικές δυσκολίες, άνοια, κλπ)</p> <p>Ειδικότερα, άμεσα ωφελούμενοι είναι οι φτωχοί ηλικιωμένοι οι οποίοι θα λαμβάνουν τις υπηρεσίες των ανωτέρω κέντρων ενώ έμμεσα ωφελούμενοι είναι τα άτομα τα οποία έχουν επιφορτιστεί με τη φροντίδα των άμεσα ωφελουμένων.</p> <p>Στόχοι:</p> <p>Εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης και βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων αλλά και των άλλων μελών της οικογένειας.</p> <p>Υποστήριξη των ηλικιωμένων ατόμων προκειμένου να διατηρήσουν την</p>		

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό- τησης	ΕΔΕΤ
		<p>αυτονομία τους, την κοινωνική συμμετοχή και το κοινωνικό τους περιβάλλον.</p> <p>Εναρμόνιση της οικογενειακής και εργασιακής ζωής των μελών της οικογένειας με το ηλικιωμένο μέλος.</p> <p>Το προτεινόμενο μέτρο καλύπτει μέρος του πληθυσμού των ηλικιωμένων και μεταξύ αυτών, το σύνολο των φτωχών συνταξιούχων και των ανασφάλιστων ηλικιωμένων.</p>		
ΑΠ3: Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής οικονομίας		Καθε περιγραφόμενη δράση αποτελεί και ενδεικτική πρόταση με την χρηματοδότηση της		
Ε.Σ.3.1: Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας		Θεματικός στόχος		
Δ.3.1.α	Ολοκληρωμένες Στοχευμένες Τοπικές Παρεμβάσεις σε κλάδους αιχμής της τοπικής οικονομίας	θα επιδιωχθεί η ισότιμη πρόσβαση όλων στην αγορά εργασίας και η πρόληψη φαινομένων περιθωριοποίησης και	ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020	ΕΚΤ Ίδιοι Πόροι

Α.Π / Ε.Σ / Δ	Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ

αποκλεισμού, ώστε να βελτιωθεί περαιτέρω η κοινωνική συνοχή. Η εξυπηρέτηση των παραπάνω στόχων θα στηριχθεί σε βασικές αρχές και οριζόντιες πολιτικές, όπως η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου («gender mainstreaming») και οι ίσες ευκαιρίες εκκίνησης για όλους καθώς και η ενδυνάμωση των εταιρικών σχέσεων με κοινωνικούς εταίρους, φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, Μ.Κ.Ο. και φορείς του ιδιωτικού.

Στόχος είναι η δημιουργία ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, τόσο για την αναβάθμιση της ποιότητας της εγχώριας επιχειρηματικότητας, όσο και για την προσέλκυση

Α.Π / Ε.Σ / Δ	Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
			<p>διεθνούς επιχειρηματικού ενδιαφέροντος για επενδύσεις. Έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην ενίσχυση εξωστρεφούς επιχειρηματικής δραστηριότητας, που θα στηρίζεται στην παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας. Η επίτευξη των στόχων επιδιώκεται μέσα από παρεμβάσεις που εστιάζουν στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις και τη βελτίωση των συνθηκών ανταγωνισμού, την ενίσχυση εξαγωγών, την εισροή ξένων επενδύσεων, ενώ ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διαμόρφωση ανταγωνιστικών περιφερειακών οικονομιών. Έμφαση</p>

Α.Π / Ε.Σ / Δ	Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
<p>πρέπει να δοθεί –επίσης- στην μείωση του διοικητικού βάρους για τις επιχειρήσεις και την διευκόλυνση της αδειοδότησης των επιχειρήσεων σε όλο το φάσμα της οικονομικής δραστηριότητας και στη συγκρότηση ενιαίας στρατηγικής προβολής (Επικοινωνία) .</p> <p>Βελτίωση – αναβάθμιση τεχνικών υποδομών, παροχή υπηρεσιών στήριξης Μ.Μ.Ε. •</p> <p>Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων μέσω βελτίωσης ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών, προώθησης επιχειρηματικότητας και εξωστρέφειας. •</p> <p>Ανάπτυξη, διάχυση & εφαρμογή καινοτομίας με ενίσχυση της Ε.Τ.Α.</p> <p>Ενίσχυση της Κοινωνίας</p>			

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
Δ.3.1.β		της Πληροφορίας με προγράμματα ανάπτυξης ψηφιακών χώρων καινοτομίας, διάδοσης διαδικτυακών εφαρμογών. • Διαφοροποίηση, βελτίωση και προβολή των παρεχομένων τουριστικών υπηρεσιών– προϊόντων και χωροταξική ανακατανομή της τουριστικής προσφοράς. Στοχευμένες παρεμβάσεις για την τοπική ανάπτυξη, τη βελτίωση της προσπελασιμότητας και την ολοκληρωμένη ενίσχυση του αγροτικού χώρου.		
	Διευκόλυνση, Βελτίωση και Υποστήριξη των όρων πρόσβασης των Ρομά στην απασχόληση και την επιχειρηματικότητα	Εφαρμογή πολιτικών απασχόλησης που στοχεύουν στην επίτευξη πλήρους απασχόλησης, στη βελτίωση της ποιότητας και της παραγωγικότητας στην	ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020	ΕΚΤ Ίδιοι Πόροι

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
		εργασία και στην ενίσχυση της κοινωνικής και χωρικής συνοχής. Στη διασφάλιση μίας αγοράς εργασίας χωρίς αποκλεισμούς για αυτούς που αναζητούν εργασία και για τα μειονεκτούντα άτομα. Προσαρμογή των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στις νέες απαιτήσεις δεξιοτήτων.		
Δ.3.1.γ	Δέσμη ολοκληρωμένων Δράσεων για την ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας και την υποστήριξη των κοινωνικών επιχειρηματιών	Ενημέρωση σχετικά με επιχειρηματικές ευκαιρίες. • Δημιουργία δομών και προγραμμάτων για την αντιμετώπιση της ανεργίας (π.χ. ΤοπΣΑ - Τοπικά Σχέδια για την Απασχόληση) σε συνεργασία με ιδιωτικούς και άλλους κοινωνικούς φορείς. • Επιμόρφωση και κατάρτιση δημοτών, με στόχο τη διευκόλυνση τους για πρόσβαση στην αγορά εργασίας ή στην	ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020	ΕΚΤ Ίδιοι Πόροι

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δράσης	Πηγή Χρηματοδότησης	ΕΔΕΤ
		ανάπτυξη αυτόνομων επιχειρηματικών δράσεων.		
Ε.Σ.3.2: Ενίσχυση κοινωνικής οικονομίας		Θεματικός στόχος		
Δ.3.2.α	Πιλοτικές / Στοχευμένες δράσεις για την ενίσχυση των «Κοινωνικών Επιχειρηματιών» του Δήμου	Ανάπτυξη σχεδίου δράσης για τη δημιουργία ΚΟΙΝΣΕΠ Συνεργασία με τοπικούς φορείς για τη διοργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων σχετικά με τις δυνατότητες χρηματοδότησης και αξιοποίησής τους υπέρ της τοπικής κοινωνίας Δημιουργία γραφείου καινοτόμου δράσης	ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020	ΕΚΤ Ίδιοι Πόροι
Δ.3.2.β	Δράσεις ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας για τη στήριξη της κοινωνικής Οικονομίας και της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας	Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας Προώθηση της νεανικής επιχειρηματικότητας ενημέωση και επιμόρφωση και κατάρτιση των πολιτών για το νομικό καθεστώς	ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020	ΕΚΤ Ίδιοι Πόροι

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
		και τις δυνατότητες της κοινωνικής επιχειρηματικότητας		
ΑΠ4: Ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας του Δήμου για το σχεδιασμό υλοποίηση και συντονισμό Δράσεων/Εργων και των Τοπικών Κοινοτήτων		Κάθε περιγραφόμενη δράση αποτελεί ενδεικτική πρόταση με την χρηματοδότηση της		
Ε.Σ.4.1: Ενίσχυση επιχειρησιακής ικανότητας		Θεματικός στόχος		
Δ.4.1.α	Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων με στόχο τη δημιουργία και ανάπτυξη Κοινωνικών Δικτύων/ Συμμαχιών για την Ευαισθητοποίηση και Ενημέρωση σε θέματα κοινωνικής ένταξης και ενεργού συμμετοχής στις διαδικασίες τοπικής διακυβέρνησης των περιθωριοποιημένων ομάδων (πχ Ρομα, μετανάστες, κλπ)		ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020 Τεχνική Βοήθεια	ΕΚΤ Ίδιοι Πόροι
Δ.4.1.β	Στοχευμένα μέτρα βελτίωσης των Ικανοτήτων Περιφερειακών και Τοπικών Κοινωνικών Φορέων και Δομών (συστήματα, εργαλεία, ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας κ.λπ.)	Στόχος μεταξύ άλλων είναι η αναμόρφωση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος και η πιο αποδοτική - σε λογική δικτύου προσανατολισμένου στο επιδιωκόμενο αποτέλεσμα - λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης	ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020	ΕΚΤ Ίδιοι Πόροι

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό- τησης	ΕΛΕΤ
Δ.4.1.γ		για το σκοπό της μείωσης της γραφειοκρατίας,		
	Προώθηση/ διάδοση του Εθελοντισμού και της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης για τη βελτιστοποίηση και διεύρυνση της αποτελεσματικότητας της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης	<p>Προώθηση προγραμματικών συμφωνιών μεταξύ Δήμου & Κοινωνικών Επιχειρήσεων με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας • Αναβάθμιση Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης με την συμμετοχή εκπροσώπων των ΜΚΟ, των Σωματείων και των κοινωνικών φορέων που εδρεύουν ή δραστηριοποιούνται στο Δήμο</p>	ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020	ΕΚΤ Ίδιοι Πόροι
	Κινητοποίηση – Δικτύωση του Τοπικού Κοινωνικού Κεφαλαίου και των Κοινωνικών Φορέων – Στήριξη Κοινωνικών Δικτύων και Πρωτοβουλιών Εθελοντισμού	<p>Ενίσχυση της πρόσβασης και της χρήσης, καθώς και της ποιότητας των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας για την αναβάθμιση της ποιότητας των</p>	ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020	ΕΚΤ Ίδιοι Πόροι
Δ.4.1.δ				

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
		<p>διαδικτυακών υπηρεσιών και για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και της αποδοτικότητας της δημόσιας διοίκησης για πιθανά έργα διοικητικής μεταρρύθμισης και βελτιστοποίησης της λειτουργίας των υπηρεσιών</p>		
Δ.4.1.ε	Ανάπτυξη δικτύου Εθελοντών	<p>Προβολή των δράσεων και των σκοπών των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, των Σωματείων και όλων των κοινωνικών φορέων που εδρεύουν ή δραστηριοποιούνται στο Δήμο. • Δημιουργία πλατφόρμας διαβούλευσης των πολιτών με φορείς και άλλες δράσεις προώθησης του εθελοντισμού και της</p>	ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020	ΕΚΤ Ίδιοι Πόροι

Α.Π / Ε.Σ / Δ		Περιεχόμενο δρασης	Πηγή Χρηματοδό τησης	ΕΔΕΤ
		εταιρικής κοινωνικής ευθύνης κλπ		
Δ.4.1.σ τ	Λοιπή Τεχνική Υποστήριξη (Σύμβουλοι, μελέτες, εμπειρογνώμονες ΕΤΠΑ-ΕΚΤ)		ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020	ΕΚΤ Ίδιοι Πόροι

Για την προώθηση της απασχόλησης (ΘΣ 8) και την προώθηση της ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας μπορεί να προταθούν δράσεις παράλληλα με τον ΘΣ9, όπως επενδύσεις από δράσεις που θα ενταχθούν στο εργαλείο «**Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Κοινοτήτων**» σε οικιστικές και αγροτικές περιοχές, όπως η προώθηση της βιώσιμης απασχόλησης υψηλής ποιότητας και υποστήριξη κινητικότητας των εργαζομένων με την συμμετοχή του δήμου Κατερίνης, η υποστήριξη και ενθάρυνση και συμβουλευτική για την ίδρυση μικρών επιχειρήσεων για την υλοποίηση καινοτόμων δράσεων (ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας), υποδομές που συμβάλλουν στην τοπική ανάπτυξη στο πλαίσιο **Ολοκληρωμένων Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης**, το οποίο σχέδιο έχει εκπονηθεί από το δήμο Κατερίνης και θα τύχει εγκρίσεων και εφαρμογής.

Επίσης στον Θ.Σ. 10 για την εκπαίδευση, μπορούν να ενταχθούν ενδεικτικά η δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση υφιστάμενων κτιριακών υποδομών σ όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, η δημιουργία ή περαιτέρω ανάπτυξη ειδικών εργαστηριακών υποδομών και απόκτηση εξοπλισμών για βελτίωση δεξιοτήτων σ όλες τις βαθμίδες.

Βιβλιογραφία

- Ε.Ε.Τ.Α.Α., ΕΣΠΑ 2014-2020 και Τοπική Αυτοδιοίκηση, 2015
- Ν 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α' /2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης»
- Διπλωματική εργασία Καρασούλα Χρήστου «η προώθηση της πολιτικής της κοινωνικής συνοχής της ΕΕ μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων κατά την περίοδο 2014-2020 και ο ρόλος των ΟΤΑ, η περίπτωση της Ελλάδας», επιβλέπων καθηγητής Αγγελος Κότιος, Πανεπιστήμιο Πειραιώς.
- «πρόταση μοντέλου οργάνωσης της κοινωνικής υπηρεσίας περιφέρειας και ΟΤΑ Α βαθμού»
- «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ», ΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ, της ομάδας εργασίας Ξ.Κοντιάδη, Ν.Καλατζή, Λ.Μίχου, Ε.Μπιτσάνης και Θ.Τσέκου , ΑΘΗΝΑ, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2006
- Εθνική σχολή δημοσίας διοίκησης Κ εκπαιδευτική σειρά , τμήμα γενικής διοίκησης, εργασία «στρατηγικός σχεδιασμός στην Ελληνική Δημόσια Διοίκηση- η περίπτωση του Υπουργείου Εσωτερικών» , της Γρηγοριάδου Σταυρούλας, Αθήνα 2010, επιβλέπων Κων/νος Παπαδημητρίου.
- Βιβλίο Σταθόπουλος, Π., 2012, Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών, Αθήνα , εκδόσεις Παπαζήση.
- Τράντας 2004, δικτύωση κοινωνικών υπηρεσιών σελ 9.
- Σημειώσεις μαθήματος Στρατηγική Διοίκηση Φορέων Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης , ενότητα Γ υλοποίηση της Στρατηγικής , Χατζηδιαμαντής Αντώνης
- Διαφάνειες μαθήματος «Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών» του Διατμηματικού Διεπιστημονικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών "Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση, καθηγητή Σήφη Πλωμάκη
- (Ν.3852/10 (ΦΕΚ 87/07.06.2010 τεύχος Α'): Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης.", 2010)
- (Ν. 4314/10 (ΦΕΚ Α' 265/23-12-2014) που αφορά «στη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, στην ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 στο ελληνικό δίκαιο, στην τροποποίηση του Ν. 3419/2005 (Α 297) , 2014)
- Ν. 3463/06 «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων», 2006

- **Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την Κοινωνική Ένταξη, 2014**
- **Περιφερειακή Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2015**
- **Νέα Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός, Δ. Μπαλούρδος, Μ. Πετράκη, 2012**
- **Η Κοινωνική Διάσταση της «Ευρώπης 2020»: Ρητορική και Πραγματικότητα, Αν. Φερόνας, 2013**
- **ΦΤΩΧΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: ΕΠΙΚΑΛΥΨΗ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ, Ε. Ανδριοπούλου, Φ. Παπαδόπουλος, Π. Τσακλόγλου, 2014**
- **Επιχειρησιακό σχέδιο δράσης για την κοινωνική ένταξη των Ρομά στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2015**
- **Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Κατερίνης, 2016**

